

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 25 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Mégis vivmánpolitika.

Írta: dr. Kmety Károly.

Még fülünkbe csengenek azok a följegyzés és bizakodó nyilatkozatok, melyekkel a munkapárt főemberei, ezek között maga Khuen és Tisza, tudtára adták az országnak, hogy szakítani kell a vivmánpolitikával, mely annyi nyugtalanságot okozott az országnak és annyi bajsikert a koalíciónak.

Akkor megmondottuk e lap hasábjain, hogy ez a szakítás nem is olyan könnyű, aminek hiszik, mert az, amit vivmánpolitikának kereszteltek a jó munkapárti vezeték s amit a koalíció csak élesebben és mondjuk őszintébben körvonalozott, mint 1867 óta a magyar kormányok és országgyűlési többségek bármelyike, nagyon régi keletű, nagyon mélyen gyökerező és — ezen van a hangsúly — rajtunk kívül eső ható okok szükségszerű következménye. Ez a vivmánpolitika a mi önvédelmi politikánk, államiságunkhoz való ragaszkodásunk, nemzeti életösztönünk kifejezője. Ez a vivmánpolitika nem szűnhetik meg előbb, csak ha megszűnnek a veszedelmek, melyek nemzeti önállóságunkat az Ausztriával való kapcsolatból, e kapcsolat rosszindulatu félremagyarázásából folyólag, mai nap is fenyegetik.

Nihilisták.

Írta: Hangay Sándor.

(Utánnyomás tilos.)

Fehér, puha hóból vetett ágyat az éjszaka. Ropogós és ruganyos volt ez a nagy-nagy fehérség, amin csak az emberek lábai hagytak piszkos foltokat. Mivelhogy nincs az a tisztaság, amit az ember be nem moskolna.

A Hungária-körut lustán és kéjesen nyújtózott, mint valami csillogó testű, nyálkás vizisikló. Ives vonalai elmosódva hullámzóztak, szeme meg bizonytalan fényvel csillant meg itt-ott.

Katonai őrzéskor kopogása viszhangozott. A kaszárnyák óriási lomha árnyékot vetettek s az üres telkek úgy ásitottak, mint állkapcsában a csorba fog.

Nagy területen: minden csendes volt. A szemétdombok hullámai fodroztak kéken s a hold sárga nyalábain rojtos foltok gázoltak át.

Jónás zsidó butikjából sugárzott csak fény. Széles pásmák vágódtak hanyatt az uton és fehérén és sápadtan feküdtek a fehér lepedőn, mint meszes sírgödörben a hullák.

Benn a butikban hangok kavargtak, meg-mellreülő, fojtogató szagok. Mintha egy darab Moszkva ékelődött volna ebbe a budapesti külvárosba. Nehéz és darabos lélekzetek szakadtak s az alkohol gőze terjengett. Csavargó, lila dohánnyüst tolakodott bele úgy, hogy az egész üzlet belsejére olyan

Nem örömmel konstatáljuk, hogy jóvendülésünk valóra vált, hogy a munkapárti kormány is abba a helyzetbe került immár, hogy az önvédelmi politika szükségét felismeri, hogy a bécsi sajtó unisono elégedetlenkedik Khuennel is és méltatlankodás hangján utal arra, hogy csatlakoztak benne, mert folytatja a vivmánpolitikát.

A katonai büntető perrend magyar tárgyalási nyelve körül folyó vita nagyon tanulságos szimptomája annak, hogy mily messze merészkedik már a nagy-osztrák irányzat velünk szemben. A kilenczes bizottság beígért programját kivánjuk csupán valóra váltani s odaát felharsannak a vádak a magyarok telhetetlenségéről, a hadsereg egységének megbontásáról etc. Vakmerően azt követelik, hogy törvényben deklaráljuk a katonai bíraskodás idegen hivatalos nyelvét, hogy beczikkelyezzük néptörzsi voltunkat, elfeledkezzünk arról, amiről négyszáz esztendő óta a legsúlyosabb megpróbáltatások között sem feledkeztünk meg soha.

Nem, ennyire nem jutottunk még, ennyire a hatalmi eszközök kimerítésével összetoborzott kormánypart sem sülyedett, még az sem lehet képes arra, hogy amikor pénz- és véráldozatban a legszélsőbb erőfeszítésig elmegy, a jogfeladás terén is rekordot érjen el.

Sohasem volt erősebb odaát a ma-

gyar államiság lekicsinylése és gyűlölete, mint ma. Ezt az égő gyűlölséget nem lehet eloltani mással, csak teljes megadással, de féken lehet tartani erős összetartással, erőnknek nyugodt kimutatásával. Más viharokat is átéltünk már, voltunk mi már gyengébbek is és nagyobb erővel is mérkőztünk.

Az összbirodalmi eszme egy új örvényes fázisát tapasztaljuk az osztrák vezetőkörök, főleg az osztrák népképviselő részéről, mely ignorál történetet, törvényt, jogot. A dualizmust valóság-gal kigunyolja és teljesen visszacsinálni kész. Nincs egész Ausztriában jóbarátunk, csak maga az öreg fejedelem, ki még a jog alapján áll, a tajtékzó osztrák ellenséges viharban.

És ily viszonyok között, ily komoly szimptomák mellett még államosítási terveket szövögetnek a munkapárton.

Csak az hiányoznék még, hogy amikor a rövidlátóknak is látniuk kell a tornyosodó veszedelmet, eldobjuk az összes vértet, hogy fedetlen testtel álljunk a harcra jogainkért.

Amikor az osztrák népek szervezeten agyarkodnak a magyar államiság bármely érvényre jutása ellen, megtagadva még a hatvanhetes alapnak szükségképp következményeit is, akkor a kormány ne azon törje fejét, hogy a nemzeti védképesség intézményeit lebontsa a közigazgatás u. n. államosítá-

— Mindig okoskods, öreg — szolt a hatalmas természetű. A mi dolgunk a rombolás művészete. Le kell dönteni mindent, ami korhadt. Alapjában szétszedni. Új fundamentumot, új alapot kell vetni a jövő számára, amin építeni lehet. Az építés már nem a mi feladatunk.

— Igen! Igen! Rombolni, gyilkolni — kiabált közbe a lány. — Boszu! Boszu! — És fanatikus láz tágitotta ki a pupilláit. Borzas haja fekete keretben ölelte arcát. Keze ökölbe szorult.

— Ha tőlem függene, mindenkit felakasztanék — vélekedett a sánta koldus. — Mégis csak czudarság ez a rettenetes nyomor. És miért? Hogy néhány ur, meg zsidó hizzon? Hahaha! . . . — röhögött és arca eltorzult. A vér fejébe szaladt. Idegeit gyűlölet rángatta. — De iszen nem jó volna, ha tudnák azok a nyomorultak, hogy míg könyörgök: gyilkolni szeretnék!

Bambán nézett maga elé. Mindnyájan szóltanul hajtották fel poharaikat. Pillanatra esőnd vergődött a butikon át, fülükbe zümmögött, mint nyáridőn a lépre ragadt dongó.

A vállas férfi szomorúan eresztette karjára fejét.

— Nem értik! Nem értik! — morgott és szívét keserű érzések bizsergették. Arcát felemelte. Aztán, mintha csak önmagának mondaná, beszélt.

— A föld szennyes. Pedig valamikor tiszta volt. Tiszta, mint a frissen esett hó. De az ember beszennyezte. Törvényt állított, Arkokat huzott és falakat emelt. Jaj pedig

sával, hanem azon, hogy sikeresen daczoljon a támadásokkal, melyek lépésről-lépésre le akarják törni a magyar nemzetet és be akarják sorozni az egységes birodalom néptörzsei közé. A municipális önkormányzatot megerősíteni kell, nem pedig csonkítani, a józan magyar politikának.

A roppant megnövekedő militarizmus mellé még csak a közigazgatás államosítása kellene és egy megfontolatlan választójogi reform, akkor aztán készen is lennénk Magyarország liferálásával.

Budapest, április 13.

Khuen és Hieronymi. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök tegnap meglátogatta Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert és hosszabb ideig tanácskozott vele.

A kultuszminiszter itthon. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter Pécsről ma visszatért Budapestre.

Paraszt-kongresszus Hajdusoboszlón. A husvéti ünnepek alatt nagyarányúnak ígérkező országos gazdakongresszus lesz Hajdu-Soboszló városában. A kongresszust a 48-as szociáldemokrata párt hívta egybe, amely az utóbbi években nagy eredményel agítált a kisgazdák közt. Az április 10. és 17-én megtartandó kongresszus napirendjén van többek közt a bérlő szövetkezetek létesítése, amelyet a püspöki kinevezések alkalmával Serényi földmivelésügyi miniszter kilátásba helyezett. A kisgazdák a kongresszuson küldöttséget fognak választani, amely a miniszternél az ország nevében a bérlő szövetkezetek létesítése érdekében tisztelni fog. Egy parasztpárt létesítése is a kongresszus napirendjén van. Eddig 127 községből jelentkeztek kisgazda küldöttek az országos tanácskozásra, amelynek elnöke Mezői Vilmos volt országgyűlési képviselő lesz. Érdekes, hogy még Erdélyből is, különösen Csik vármegyéből számos község jelentette be, hogy a községi bírót küldi el a község kisgazdái képviselőjében.

Délszláv gyűlés. Krakóból jelentik nekünk: Április 30-án itt délszláv gyűlés lesz. A gyűlésen a többi közt részt fognak venni *Susstersics*, volt osztrák képviselő, a horvát képviselők közül *Radics*, *Roics*, *Lampe* és Pózenből *Hlapovszki*.

azoknak, akik át akarják lépni az árkokat, vagy keresztül óhajtanak tekinteni a falakon.

Kis öklök és apró érdekek zsákmányul ejtik a nagyot akarót. Jaj annak, kinek élelőbb szemét adott a végzete, vagy egy fejjel fölébe helyezte a többinek.

Olyan a fölfelétörő, mint a sebzett májár. Bukdácsol és erőlködik, megrebbenti szárnyait, de újra, meg újra visszahull a földre, mivel hogy visszahuzza őt a seb.

Mindenki sebzett, mindenki béna! Vannak, akik beletörődnek az ő röghözkötöttségükbe és vannak, kiket nyugtalan lelkük űz. Az előbbieket a boldogok, az utóbbiak a küzködők és lázadók.

Mi jobb pedig — kérdem tőletek — szabadnak, vagy leláncoltattnak lenni? De a mi lánczaink nálunknál sokkalta erősebbek, mivelhogy ravasz kezek tették miránk. A kezeket kell tehát előbb levernünk. Béna kezekből kihull a láncz s ha nincs ki tartsa — szabad a szolga.

Vér és vér kell! Pusztulás, meg tör vetik meg a jövőendő boldogság alapját. Élet kell az életért s csak ha már minden romba omlott, akkor kezdődhetik a nagy építkezés.

Fejét ismét visszajettette karjára. Az üvegek rezegni kezdtek s a pad megcsikordult.

Nem sokat értettek belőle! De akaratlanul is érezték ezeknek a szavaknak szuggéráló hatását. Mintha mákonyt ettek volna, elbódultak és mámoros jólesés telergették az álmok felé gondolataikat.

Lassan és boldogan mentek ezek az egyszerű gondolatok az alkoholos agybarázdá-

A letépett fátyol.

Budapest, április 13.

Klerikális hangok máskor is emelkedtek a magyar parlamentben. Baglyok, akik huhogásukkal fel szerették volna tartóztatni a kelő napot, mindig akadtak a törvényhozás termében. A néhai antiszemita-párt s a nyomdokaiba lépett néppárt sohasem mulasztotta el a felekezeti csóvák dobálását, valahányszor erre alkalom kínálkozott. De míg a magyar parlament a közjogi széttagoltság daczára legalább a szabadelvűségben egységes volt, addig ezeket a klerikális próbálkozásokat egységesen forrasztották a baglyok torkára s egy-egy felekezeti gyűlölködésben kísérletező honatyának el kellett merülnie az általános felzudulásban. Zelenyák Jánostól Molnár apátig sokat tudnának erről mesélni a kis klerikálisok.

A legújabb korszakhoz fűződik az a kététes dicsőség, hogy a baglyok huhogását nemcsak türelemmel, hanem majdnem olyan gyönyörűséggel figyelik, mintha holdvilágos éjszakában a fülemilék dalolnának. Nem Polónyiról van szó, aki végre a multban mégis csak szerzett valamelyes jozezimet arra, hogy még legszomorubb tévelygéseiben is meghallgassák, hanem a Haller Istvánokról és Huszár Károlyokról, akik hovatovább egy katolikus népgyűlésen se fogják a szót jobban megnyomni, mint a magyar parlamentben. Hiszen ezek az urak úgy beszéltek már a képviselőház ülésén, mintha övék volna az ország, a parlament vagy legalább is a többség. Nem egy tizenhárom főnyi párt legkisebb legénykéinek, hanem az egész törvényhozás legfőbb cenzorainak játszsák ki magukat. S a parlament türi az ő felekezeti garázdálkodásaikat, mintha a képviselőházban egyszerűen akármiről, akármilyen szellemenben és akármilyen hangon lehetne beszélni. Türelem ez? Nem. Ez a leggyászosabb züllése a parlament egykori szabadelvű szellemének. Ez a legrontóbb sükettség, annál is rontóbb, mely a maga részlegességében

eddig csak a nép jajgatásait nem akarta meghallani.

Ennek a parlamentnek mai többsége nem hivatkozhatik, mint előtte a koalíció többsége, arra az enyhítő körülményre, hogy kénytelen bizonyos mértékig eltérni a néppárt tapintatlanságait is, mert hiszen a fegyvertársi viszony türelemre kötelezte. Ez a mai többség éppen ellenkezőleg tartoznék a maga szabadelvű hagyományainak vele, hogy egy másodperezre se tűrje a néppárt békebontó kirohanásait. Hagyományai szerint ez a többségi párt köteles volna kihuzni a gyékényt minden olyan vakmerő próbálkozó alól, aki a huszadik században még mindig a középkor szellemével mer kísérletezni a magyar parlamentben. De mintha még a Kubinyi Géza hangja is befagyott, füle is bedugult volna. Már ő sem talál megtorló szót a néppárti hecczölődésekre. S az egész nagy munkapárt úgy hallgat, mikor a néppárti uracsok legénykednek, mintha a cigány huzná a fülébe a szép, andalító nótákat. A karzat egyszer-másszor akár azt lehetné, hogy a sirva-vigadó munkapárt egyenesen megrendelte ezeket a beszédeket s mint mulató dzsentrí a cigány homlokára, a munkapárt is odaragasztotta volna a kettészakított százasbankó egyik felét a Huszár Károly cigányprimás homlokára.

De honnan is veendő ez a nagy többség a bátorságot, hogy a néppárti békerontókat lehurrogja? Éppen a munkapárt soraiból botránkozatták legsűrűbben a szabadelvű közvéleményt. Nem felejtettük még el bizonyos Cserny Károly munkapárti képviselő szereplését a polgári perrendtartás megvitatása alkalmával. Emlékezzünk Tisza István nyitrai beszédére, melyet bizvást plakátozhatna a néppárt is. Ma is mosolygunk még a szerb kereskedelmi szerződés vitájának emléken, mikor megesezt az utolsó század legfuresább páfördulása és Rosenberg Gyuláról az sült ki, hogy virradóra tizenhárompróbas agrárius lett belőle. És nem lehet elfelejtenuink, akárhogy szertnők, hogy az egész nagy munkapárt milyen játszi köny-

kon szét a vérbe. Lépésük sziveket kopogtattott és azok hősiesen és vakmerőn dobogni kezdtek.

Moszkva, vagy Szent-Pétervár suhant egy pillanatra ide, hogy megesekölja az álmódó Budapestet. Az pedig boldogan és mosolygósan nyujtózokodott a fehér takaró alatt, nem sokat gondolva a Hungária-körut esavargóival.

Azok lelkére meg leszállt a forradalom! Boldog, merev, üveges szemek nézték, áhítatosan és vágyakozón. Szeme szikrázó és tüzes vala. Észbontón szép, miként az örület. Ruhája skarlátpiros, haja fekete, orezái egészségesekek, mint a felgyujtott faluk lángja.

A kis zsidókocma ragyogásban uszott. Négyen, kiválasztott deliriumos emberek látták a jelenést. És kitárták karjukat, Oda rohantak és a lábaihoz vetették magukat.

A széles, hatalmas vállu férfi reszketett. Arczára mosoly űlt és vad indulat. Lehellete párázón hömpölygött szájából.

A lány haja lebomlott. Mint az örült vonaglott. Karjaival hadonászott és ajka tört, szagkatott lihegéssel lüktetett. És ott fetrengtek valamennyien, a verklis, meg a sánta is.

A jelenés pedig gögösen és büszkén tiport keresztül testükön.

Aztán hirtelen besötétedett. Hideg, metsző szél hasította végig az idegeket. Vasredőny esattogott. Jónás zárta az üzletet.

— Fölkelni! Fölkelni!

Szemüket dörgölve tápászkodtak.

Künn fehér volt az egész város. Olyan volt, mint valami szép nagy temető. A házak koporsókként emelkedtek s a kémények

fejfáknak látszottak. Messziről egy-egy gyár kálváriához hasonlított.

Hold már nem világított, a csillagok is elsápadtak. Kékes derengés futkosott a havon. Kutyaonítás kódorgott a szemétdombok felül.

Fázva és remegve álltak. Csend volt. Nem szólt senkisé, Szemüket fáradtan nyitogatták. Lelküket még fogva tartotta a jelenés.

Messziről bugni kezdett a város. Megindultak. Összeesett testtel, szomorun, négyen.

A széles vállu, meg a verklis mentek egymás mellett. Az öreg egyre lefelé bámult. Végre megszólalt:

— Ugy-e azt mondtad, hogy pusztítani kell, ha építeni akarunk. Le kell rontanunk a régít, hogy felépítsük az ujat. És mit gondolsz: szebb lesz-e, jobb lesz az új?

— Persze, hogy szebb lesz — felelt a másik. — A forradalom minden piszkot el-söpör. A forradalom az a eséplő, mely kiveri a polyvát, hogy megmaradjon a mag.

— Szép, szép, de látod én ne tudok hinni benne. — És itt megállt az öreg és messze visszamézett az uton. — Mert látod — folytatta azután — míg ember ur a földön, sohasem vesz ki a piszkok. Ez már velünk született. Nézd ezt a esodafehérséget. Tiszta, ragyogó, kívánatos. És . . . és amerre jöitünk, a lábunk nyoma fekete és szennyes.

Mind a négyen bambán meredtek a nyomokra. Szivükre józanító keserűség nehezedett. Tülkölni kezdtek a gyárak; ök pedig mentek részegen és ködös fejjel.

A fehér havon meg egyre szaporodtak a fekete emberi lábnyomok.

nyúsíggal siklik el állandóan Barkóczy kongregációs játékaival, Zsilinszky Mihálynak a Történelmi Társulattól való kiugrasztásán, a magyar tanári kar és a magyar nemzet minden szabadelvű felszisszenésén. Ha egy többségi párt, mely a néhai szabadelvű párt egyetlen becses tulajdonságának, a szabadelvűségnek örököse gyanánt jelentkezett a politikai arénában, ilyen jelenségeket tűr meg a saját szűkebb körében, akkor igazán nem lehet csodálni, hogy nincs bátorsága idegen porta előtt söpörni. Hiszen a saját háza táján sem mer söpörgetni. S akkor mindjárt érthető is, hogy mitől nőtt meg a néppárti hőscsék taraja.

Ennek a parlamentnek sok szomorú nyavalyája van. Néhány hónapos korában már előregedett, az imént tett ígéreteiről már megfeledkezett, Bécsen kívül alig lát meg valamit, ha dolgoznia kellene s a parlament ülésére olyan immel-ámmal jár el, mintha robotmunkára menne. De minden nyavalyáját enyhítően és szépítve takarta el az a szabadelvű fátyol, melybe burkolózott. Ha azonban ezt a fátyolt is leránczigálják róla a szaporodó jelenségek és kiderül, hogy még a fátyolnyi szabadelvűség is egyszerű hazugság a munkapárt életében: akkor a magyar közvéleménynek undorral kell tőle elfordulnia. Az a többség, melynek udvari czigánya Huszár Károly: mulasson vele szeparéban, de nem a parlamentben. Mert madarat tolláról és többséget a kedvenc muszikusáról kell megítélni.

Zavarok a Drávántul.

— Feloszlatták a horvát Szábort. —

A politika hírei.

Budapest, április 13.

A nagy politikában husvét utánig aligha lesz fordulat. A bécsi tanácskozások el vannak napolva, a király Wallseeben üdül, Bienert meg Khuen a nagy „tusa“ után pihennek. Érdekesebb hír csak Zágrábról érkezik, Tomasics, a kétbalkézű bán nemcsak ellenfeleivel, de saját híveivel sem tud elbánni s minden valószínűség szerint kénytelen lesz a Szábort feloszlattatni.

Híreink itt következnek:

Román aknamunka.

A bukaresti *Universul* jelentése szerint a magyarországi román nemzetiségi párt elhatározta, hogy francia és angol nyelven manifestumot ad ki, amelyben tiltakozik gróf Apponyi Albertnek a Nobel-díjjal leendő kitüntetésé ellen.

Ha ez a hír valóban bizonyul, s kétségtelesenul annak fog bizonyulni, — hiszen a mi derék nemzetiségi igazgatóinktól minden gyalázatosság kitélik — akkor nemcsak egyes pártoknak, a társadalom hazafias rétegeinek kellene ez ellen tiltakoznia, de magának a kormánynak is minden lehető, ami csak hatalmában áll, el kellene követnie, hogy a magyar nemzet befekettetését a külföld előtt megakadályozza. A hazaárulóknak, akik elvakult magyargyűlöletükben Apponyit támadva Magyarország ellen intéznek aknamunkát, teljes erőnkkel a körmükre kell koppintani.

A bán és a Wekerle-féle pontok.

Mint Zágrábról jelentik, a horvát-szerb koalíciós sajtó amaz állításával szemben, hogy a Wekerle-kormány bizonyos kötelezettségeket vállalt Horvátország irányában és hogy a mostani kormány ezeket a kötelezettségeket átvette, itteni illetékes helyről jelentik, hogy ez a hír teljesen valótlan. Tomasich bán eleinte hitt a koalíció biztosításának, de Budapesten a horvát minisztériumban,

a miniszterelnökségen és a horvát országos kormánynál meggyőződött arról, hogy ilyen okirat nem létezik és hogy erre vonatkozó jegyzőkönyvet nem irtak alá. A bán a most folyó tanácskozáson erről értesítette a horvát képviselőket és előadását gróf Pejacsevics, volt bán megerősítette; ő kinyilatkoztatta, hogy a mult magyar kormány tagjai nem irtak alá olyan jegyzőkönyvet, amely a pontokba foglalt engedmények követelésének alapja lehetne, csupán tárgyalásokról volt szó.

De szót kér dr. Nikolics-Podriniski volt helyettes bán is. Szerinte igaz, hogy a pontokba foglalt engedményekről nem jött létre jegyzőkönyvi megállapodás, amelyet a magyar kormány tagjai aláírtak volna, de ebből nem következik, hogy a magyar kormányra nézve az ígérek nem volnának kötelezők. A tény az, hogy a tárgyalások 1907. április 29-én és 30-án mentek végbe, amikor is a jegyzőkönyvet dr. Bárczy István miniszterelnöki titkár vezette, de a konferencián résztvevő miniszterek nem tartották szükségesnek, hogy a jegyzőkönyvet alá is írják, ami különben teljesen közömbös az engedmények keresztülvitelének kötelezettségére nézve.

Maga Wekerle akkori miniszterelnök a képviselőházban egy beszéde alkalmával hangsúlyozta, hogy a magyar kormány a pontokba foglalt engedményekkel megkötöttnek ismeri el magát s ha a koncessziók nem váltak valóra — mondja a volt helyettes bán — annak egyedüli oka az volt, hogy a vasuti pragmatika kérdése miatt az engedmények keresztülvitele halasztást szenvedett.

Ezzel szemben a zágrábi félhivatalos „Narodne Novine“ felhatalmazás alapján megállapítja, hogy semmiféle jegyzőkönyv nem létezik, de ha mégis kitűnt volna, hogy valamely jegyzőkönyv közös vég szerkesztés alá került volna, ez mégis csak hirt volna olyan jelentőséggel, hogy azt aláírták volna.

Tomasics most különben radikálisan készül megoldani a gordiusi csomót: választatni akar. Jele annak, hogy Tomasics általános választásra gondol, sőt el is van már rá tökéelve, az a körülmény, hogy a hivatalos lap ma is tömegesen közli közigazgatási vezető tisztviselők sürgős áthelyezését, az pedig nyílt titok politikai körökben, hogy a megyei és kerületi hatóságok sűrűn kapnak távirati titkosjegyű utasításokat.

Hiteles forrásból arról értesül az önök tudósítója, hogy a bán három héten belül feloszlattja az országgyűlést és tízennégy napra rá kiírja az általános választásokat, amelyek vagy május végével, vagy június elején fognak végbemenni. Az áthelyezett kerületi és megyei főnökök távirati utasítást kaptak, hogy negyvennyolc óra alatt tartoznak új állomáshelyükön átverni a közigazgatást.

Félhivatalos jelentés szerint dr. Sperec előadó a következő határozati javaslatot terjesztette a közös országgyűlésre delegált horvát képviselők konferenciájára elé, amelyet a husvétünnep után folytatnak. Az egyik határozati javaslat a honvédség címét illetőleg hangsúlyozza, hogy a törvények a honvéd elnevezést nem állapítják meg, ezért azt követeli, hogy a horvát honvédkerület a közjogi kiegyezésnek megfelelő cízzel bírjon. A képviselők azonban nem tartják opportunus dolognak, hogy a kívánságot a közös országgyűlésen terjesztsék elő, hanem azt kívánják, hogy a kérdést a két regnikoláris bizottság rendezze a törvény eszellemeinek megfelelően. Ugyanígy módon rendezendő a horvátországi közös állami intézmények elnevezése is, anélkül is inkább, mert a horvát képviselők azon kérelme, hogy ily kérdéseket a közös országgyűlés intézzen el, annak egyoldala illetékeségét ismerte el oly kérdésekben, amelyek már a regnikoláris bizottságok tárgyalásainak tárgyait képezték. A honvédségnél használt nyomatványok ügyében egy másik határozati javaslat a horvát szolgálati nyelvre vonatkozó törvényi tiszteletbentartását követeli. Egy harmadik határozati javaslat a horvát honvéddhadapródiszkola ügyében Spette és Radicevics képviselők ismert indítványait kombinálja. Radicevics képviselő ezenkívül indítványt terjesztett elő, mely szerint a

honvédelmi törvényben felsorolt kedvezmények elintézését vonják ki a honvédelmi miniszter hatásköre alól és opportunitás okából bízzák azokat a horvát országos kormány egy külön osztályára, minthogy a lakosságra nézve nagy nehézségekkel jár, ha ily ügyekben Budapestre kénytelen fordulni, holott azokat Zágrábrban rövidesen el lehetne intézni.

Montecuccoli kitüntetésé.

A bécsi *Fremdenblatt*, a közös külügyminisztérium organuma Montecuccoli grófnak, a haditengerészet parancsnokának az aranygyapjas-renddel történt kitüntetésé alkalmából ezt írja:

„Hét év óta áll gróf Montecuccoli a tengerészeti kormányzat élén és ez alatt a hadiflotta hat csatahajóval gyarapodott. Rövid idő múlva már tengerészetünk első 20.000 tonnás hajóját is vízre fogják bocsátani, ami történelmi pillanat lesz hadiflottánk fejlődésében. És éppen a tengerészeti parancsnok bátor felelősségérzete, cél tudatos energiája volt az, amely ezt a sikert megérlelte. Az aranygyapjas-rend a tenger nagy eme rendíthetlenségének, fáradhatatlanságának és okosságának sikerét jutalmazza. Az uralkodói kegy e rendkívüli jelével azonban a legfőbb hadur nemcsak a mű alkotójával, hanem magával e művel való elégedettségét is kifejezte. Már a legutóbbi évek is jelentékeny fordulatot érleltek meg egy modern hadiflotta értékének nyilvános megítélésében és az idei év fordulópontot hozott e fölcgás valóra váltásában. Az ideai delegációk bocsátották a tengerészeti kormány rendelkezésére azokat az eszközöket, amelyek megengedhetővé teszik, hogy a hadiflottánkat birtokunk védelmének feltételeivel és politikai és gazdasági érdekeinkkel arányban kiépítsük. Tengerészetünk joga immár nemcsak elméleti elismerésre talált, hanem konkrét eszközöket is rendelkezésére bocsátanak. Fejlődésünk új korszakába lép így át. Ezzel azonban növekszik jelentősége is, mert hiszen az anyagi fejlődés alapja a nagyobb hatóképességnek.“

Arról a *Fremdenblatt* nem emlíkszik meg, hogy mennvi pénzbe kerültek az országnak Montecuccoli érdeme s kitüntetésé.

A magyar Dreadnought.

Mint *Fiuméből* jelentik, a Ganz—Danubius-hajógyár tegnap kapta meg a tengerészeti minisztérium értesítését, amely szerint véglegesen megbizta a gyárat egy *Dreadnought* hajó építésével. A hajógyár a megrendeléssel együtt megkapta a hajó építésére vonatkozó részletes terveket is. Ezzel megkezdődött azoknak a nagy hajóépítéseknek sorozata, amelyekkel a tengerészeti kormány ezt a magyar hajóépítő-vállalatot megbizta, úgy hogy Fiume rövid idő alatt egész haditengerészeti flottát fog szolgáltatni a monarchiának. Ezek a hajók egyelőre egy *Dreadnought*, két czirkálóhajó és hat torpedóhajó. A hajógyár teljes felszerelésére serényen folyik a munka és a kisebb hajók építését már április elején megkezdték. A hajógyár kitűnt hajó- és gépészmérnökökkel és az osztrák partvidéken kiképzett hajóépítőmunkásokkal rendelkezik.

Budapest, április 13.

A képviselőház bizottságaiból. A legfelsőbb szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok átvizsgálására a házszabályokban előírt bizottság április hó 25. napján déli 12 órakor a képviselőházban az elnöki tanácskozó teremben ülést tart. Tárgy: „A szabadalmazható találmányoknak, a mintáknak és a védjegyeknek kiállításokon való időleges oltalmáról“ szóló törvényjavaslat.

Az osztrák-magyar nagykövet bucsuja a czártól.

Carsoje Seloból jelentik: Gróf Berchtold osztrák-magyar nagykövet ma a Sándor-palotában bucsukihallgatáson jelent meg a czár előtt, mely alkalommal átadta visszahívó-levelét. A kihallgatás után reggeli volt, amelyen a nagykövet és a nagykövetség személyzete is részt vett. A reggelinél gróf Berchtold a czár jobboldalán ült. Jelen voltak továbbá Neratow, a külügyminisztérium ügyvivője, valamint több magas állású személyiség. A czár gróf Berchtold osztrák-magyar nagykövetet a *Newsky Sándor* rendjellel tüntette ki.

A czár gróf Berchtold után kihallgatáson fogadta gróf Strassoldo Graffenberg osztrák-magyar követségi titkár.

A francia bortermelők zendülése

Budapest, április 13.

A francia bortermelőknek zavargása már-már fenyegető jelleget ölt. Egész megyék nyílt lázadásban vannak, mindenütt csoportok keletkeznek, akik betörnek falvakba és városokba, s megrohanják és elpusztítják a borpincéket és a pezsgőgyárakat. A francia kormány ugyan katonaság segítségével akarja a rendet helyreállítani, de azok a csapatok, amelyeket kirendeltek, eddig gyengének bizonyultak. A férfiak nem félnek a kardoktól és a puskáktól, s örjögő asszonyok a lovak elé vetik magukat. Olyan képe van az egésznek, mintha forradalom volna. Champagneban néhány hónap óta forronganak már a kedélyek. Ezer meg ezer bortermelő kapákkal és vasrudakkal felfegyverkezve rohanta meg Dizyben és Epernayben a pezsgőgyárakat, s majdnem egy fél millió üveg pezsgőt öntött ki. Domeryben is hasonló pusztítást vittek véghez.

Ennek a szinte lehetetlen felfordulásnak gazdasági okai vannak. A mult esztendőben nagyon rossz bortermése volt Franciaországban, s a bortermelők azt remélték, hogy ennek folytán borukért nagyobb árakat sikerül majd elérniük. Ebben a reménykedésükben azonban csalódtak, mert a pezsgőgyárak a szükségleteiket más vidékekről, hol jobb termés volt, s így olcsóbb árak, szerezték be. Emiatt a champagnei kerület bortermelői gyűlést tartottak, s azon azt a követeléseiket állították fel, hogy a pezsgőgyárosoknak törvényileg tiltsák meg, hogy pezsgőgyártásra más bort használjanak, mint a mi Champagneban termelt. A kerület képviselői is csatlakoztak ehhez a kívánsághoz, s végre ezt csakugyan törvénybe iktatták.

Ezt a törvényt azonban a többi bortermelő vidék, többek közt a boráról híres Aube, annyira sérelmesnek tartotta magára nézve, s a törvény igazságtalanságát oly meggyőző érvekkel tudta hangoztatni, hogy a kormány végre is felfüggesztette a törvény hatályát. Emiatt a felfüggesztés miatt tört ki most Champagneban a zendülés. Hogy a helyzet minő komoly, az abból is kitűnik, hogy tegnap Monis miniszterelnök a képviselőházban bizalmi szavazatot kért maga és kormánya számára. A képviselőház ugyan 223 szóval 97 ellen bizalmat is szavazott a kormánynak, de azért ezzel a kérdés megoldva nincs, a kormány nem tudja, mitévő legyen, s arra az interpellációra, melyet a kormányhoz intéztek a képviselőházban, a miniszterelnök kitérő választ adott. Elismerte ugyan, hogy valamit tenni kell, de jelezte, hogy előbb tanulmányozni akarja a kérdést.

Emlékeztetes, hogy két évvel ezelőtt is volt ilyen zendülés a champagnei bortermelők közt, de akkor a helyzet nem volt ily súlyos. Annak a mozgalomnak Marcellin Albert volt a vezére, aki leszerelt, mihelyt Clemenceau miniszterelnök megfizette. Most egy Checq nevű ember a vezér, akiről az a köztudat, hogy nagyon higgadt, nagyon becsületes és nagyon határozott férfiú, aki nem fogja hivatni elárulni.

A mai eseményekről a következő jelentések érkeztek:

Epernay-ból jelentik: Az az eljárás, amelyet a tüntetők követnek, arra mutat, hogy megállapított terv lebeg előttük. Este 6 órakor a hivatalos jelentések szerint a helyzet a következő volt: Epernayben három pezsgőgyárat pusztítottak el. Pierryben és Dameryben egy pezsgőgyár két épületét kifosztották. A többi raktárt a lovaskatonaság csak nagynehézzen tudta megvédeni. Több letartóztatás történt, ami a szőlősgazdák izgalmát még fokozta. A csapatok elégteleneknek bizonyulnak és a zendülők mindent elpusztítanak. Az üzleti könyveket és butorokat az ablakon át kidobálják az utcára.

Az éjszaka a város körül több helyen tüzfényt látni. Különösen Ay irányában látni nagy vörösséget, ahol hétfő óta öt pezsgőgyárat gyújtottak fel. Két házban föltörték és kifosztották a pénztárakat. Két házból a butorokat az utcára dobták ki, az utca közepén összehalmozták, majd felgyújtották azokat. A zendülők megakadályozták a tüzoltóságot az oltási munkálatokban és mindenfelé fosztogatá-

sokat követtek el. Az utcákon a bor patakokban folyt. A közeledő lovasságot kődobásokkal fogadták.

Ayban a zavargások éjjel 11 óráig tartottak. A zavargók még egy házat akartak felgyújtani, amiben azonban a katonaság megakadályozta őket. A város szomorú látványt nyújt. A felgyújtott házból négy pusztá falnál egyéb semmi sem maradt meg.

Este 8 órakor Ay város egyik utcáján bomba robbant fel és ennek következtében óriási riadalom támadt. A szőlők három katonát megsebesítettek és egy lovat megöltek. Az utcákat katonaság szállta meg és a csapatok egyre érkeznek.

A zendülők egy kapitányt és négy katonát megsebesítettek. Amikor kiszorították őket a városból, sok hektári területen felgyújtották a tőkeket védő szalmaburkot és ennek következtében a szőlők elégték.

A szőlősgazdák szövetségének intéző-bizottsága felhívást bocsátott ki, amelyben a nép összes mandátáriusait, a szenátorok és képviselők kivételével lemondásra szólítja fel és az adómegtagadást javasolja. A felhívás kimondja, hogy a szőlősgazdák dolga a champagnei terület jogainak érvényét szerezni.

Párisi jelentés szerint a minisztertanács, amely a marne-megyei események ügyében este összeült, elhatározta, hogy a megye prefektusának rendelkezésére bocsátja a rend fenntartásához szükséges katonai karhatalmat. Ayban este kellő számú csapatok odaérkezése következtében sikerült a rendet vérontás nélkül helyreállítani.

A kamara ülésén, miután több szónok az elhatárolás mellett foglalt állást, Monis miniszterelnök kijelentette, hogy a törvényt módosítani kell, a pillanat azonban erre nem alkalmas. A kamara bizalma, melyet a köztársasági kormányoktól sohasem tagadt meg, ha nehéz helyzetben voltak, igen szükséges. Az ülés további folyamán Monis miniszterelnök fölvetette a bizalmi kérdést és elfogadásra ajánlotta Talimier képviselő napirendjét, amely szerint a kamara, hogy nyugodtan oldja meg a kérdést, appellál a lakosság belátására és bizalmára és teljes bizalommal van a kormány iránt, amelynek javaslatát elfogadásra ajánlja. A kamara nagytöbbséggel elfogadta az indítványt. A lapok szerint a szenátusban holnap ismét előterjesztik az elhatárolás kérdését. Az ügyben állítólag Clemenceau és Poincaré szenátor interpellálni fog.

Miután Dizyben szétrombolták azt a pezsgőgyárat, amelynek „Champagne” cégétábláját már az előző napokban „Petroleum” cégétáblával cserélték ki, a fölizgatott tömeg a szomszédos Aybe vonult, ahol Gother gyárat ostromolták meg. Végre megérkeztek Rheimsből a tizenhetes dragonosok, akik elzárták a rombolók útját. A zendülők egy része megjelentette a dragonosokat, mert a tizenhetesek ahhoz az ezredhez tartoznak, amelyik két évvel ezelőtt a provençoi szőlősgazdák forradalma alkalmából megtagadta a szolgálatot, mert a katonáknak apáik és testvéreik ellen kellett volna fegyvert fogniok. Mások azt kiabálták: „Le a hadsereggel!” A dragonosok a tömeg közé lovagoltak, de nem huztak kardot. Az összeütközés heves volt. A vinczellérek egy része elmenekült, más része újra csatarendbe állt és ellenállásra készült, de hasztalanul. A zürzavarban néhány dragonos elesett a lováról, számos vinczellér, köztük több asszony és gyermek megsebesült. Legázolták őket, a lovak patái alá kerültek és súlyosan megsérültek.

Dameryben különösen a Deloven-cég pinczéi sínylették meg a harag kitörését. A tömeg „Le a pancsolókkal!” kiáltással megrohanták a raktárhelyiségeket és mindent elpusztított. Marne-megye főnöke röviddel a zendülés előtt figyelmeztette a város biztosát, hogy a cég tulajdonosát értesítse a fenyegető veszedelemről. A tulajdonos még idejében elmenekült és ezeket mondotta:

— Ezer szerencse, hogy nem voltam odabáza, különben ma már nem élnék. Hetek óta nap-nap után kaptam fenyegető levelet.

Vinay községben a zendülők ma délelőtt egy porszöraktárt teljesen elpusztítottak. Szétkergeté-

sükre katonaságot küldtek ki, amely csak egy barrikád lerombolása után tudta őket szétoszlatni.

Aviseben a vinczellérek kifosztottak egy borraktárt.

Reimsből jelentik éjszaka: A csapatok Ven-teuil községet vérontás nélkül megszállották.

Clemenceau és Poincaré szenátorok megezőfolják azt a tegnapi elterjedt hírt, mely szerint interpellálni akarnak Monis miniszterelnöknek tegnap a kamarában a Marne kerületben történt események ügyében tett kijelentései tárgyában.

Rheimsben a vinczellérek közül ma negyvenet letartóztattak, többeknél értékes műtárgyakat, festményeket és órákat találtak, melyeket tegnap raboltak.

KÜLFÖLD

Az albán lázadás. Szalonikiből jelentik, hogy a legutolsó hivatalos jelentések megerősítik, hogy a lázadó albánok az egész vonalon vereséget szenvedtek és már Sipsanik is a kormány seregének hatalmában van. Egy török zászlóalj egy órai harczt vívott az arnautákkal. Az arnauták vereséget szenvedtek és montenegrói területre menekültek. Tuzi környéke állítólag török kézen van. Szófia-i jelentés szerint kiderült, hogy néhány macedón-bolgár bandavezér az utóbbi napokban Cetinijében tartózkodott és ott az albán vezérekkel tárgyalt. Hogy megegyeztek-e valamely közös eljárásban, arra nézve biztos hír nincs. Az albánok mindenestre kötelező rokonszenvényilatkozatokat kapnak a bolgár bandavezérek részéről. A bolgár bandák vezérei elbeszéltek, hogy Montenegró nyíltan fraternizál az albánokkal, hogy az albán forradalmárok bőségesen elvannak látva hadiszerekkel és hogy lázadásuk ezélja világos most már a többi albán törzsek előtt is, az t. i., hogy Albánia autonómiát kapjon. Hogy mozgalmuk ily irányban alakult, azt első sorban Montenegrónak köszönhetik, aztán azoknak az agitátoroknak, akik a télen titokban beutazták az országot és még valaminek, de ezt, mint a bandavezérek mondják, kifeccsegniük nem szabad. Nincs kizárva, hogy egy nagyhatalom befolyásáról van szó. Április 6-án — mint Konstantinápolyból jelentik — skutari-i vilajetben lévő Koplikutól északra csendőrség és hetven katztrati között, kik egy társuknak nyáját el akarták rejteni, összeütközés támadt és két csendőr megsebesült. A lapok megezőfolják a cetinjei török követ küszöbön álló visszahívásáról szóló hírt. Sefket Torkhut basát a török-montenegrói határrendező-bizottság elnökévé is kinevezték. Sefket Torkhut basa éjjel az Akdenisz szállító gőzös fedélzetén egy zászlóaljjal és egy lovashadosztállyal San Giovanni di Meduába utazott. A Marmara nevű gőzös fedélzetén egy másik zászlóaljat is szállítanak oda.

Londonból táviratozzák: Az utolsó konstantinápolyi jelentések szerint Albániában nem javultak a viszonyok. A lázadók farkasszemet néznek Dazai és Molm között a magaslatokon a török sereggel, amely minden talpalattnyi földet súlyos veszteségek árán foglalt el.

Pétervárról táviratozzák éjjelkor: Az orosz kormány Cetinijében erélyes lépéseket tett és figyelmeztette Montenegrót, hogy szigorúan tartsa be Törökország irányában a semlegességet.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Mahmud Sefket pasa hadügyminiszter, a hadsereg főparancsnoka, holnap Macedóniába, onnan pedig Albániába utazik. Enver bey már tegnap előre utazott, miután esküvőjét a szultán unokahúgával elhalasztotta a menyasszony egyenes kívánságára. Az albániai hírek ismét aggasztók, de döntő fordulat csak azután várható, ha Turghut Sefket pasa, aki tegnap nagy segédsapatokkal a lázadás színhelyére indult, átveszi a seregek vezetését.

A skutari-i váli tegnapi távirata szerint Kasztrati helyreállott a táviró forgalom. Kasztrati-ból érkezett távirat szerint a Muhiddin ezred megszállta a Hotit-től délre eső magaslatokat.

Bécsből késő éjjel jelentik: Több nagyhatalom, köztük Oroszország is diplomáciai lépéseket tett Cetinijében, hogy Montenegrót figyelmeztesse nemzetközi kötelességére Albániát illetőleg.

Hivatalos jelentések szerint a Hotit felé vonuló csapatok minden támadást visszavertek. A Kasztrati vidéken operáló csapatok egyesültek a tuzi-i csapatokkal és egyesülten járnak el az arnauták ellen, kik tetemes veszteségek után kénytelenek visszavonulni. A csapatok igen kimerültek, az élelmezés felette nehéz.

Cettinjéből jelentik: *Achmed bey* a tuzi-i kajmakám és *Emin bég*, az ottani csapatok parancsnoka levelet intéztek *Sulotics* tábornokhoz, amelyben köszönetet mondanak neki azért az engedelmért, hogy a helyőrség részére a podgoriczai piacon szerezhesse be élelmiszert. Tuzi és Skutari között az összeköttetés még mindig nem állott helyre. A tuzi-i és skutari csapatok nem egyesülhettek.

Miért mozgósított Amerika? Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy a „Sun“ című newyorki újság mit irt az amerikai mozgósítás okáról. Most erre vonatkozólag azt jelentik Newyorkból, hogy *Taft* elnök és *Knox* külügyi államtitkár a „Sun“-nak a *mezikó-japáni titkos szerződésről szóló híret abszurdumnak* jelenti ki, az a verzió pedig, hogy *Wilson* nagykövet *Washingtonba hozta ennek a szerződésnek a fényképét, valósággal nevetséges*. Mindezeket a czáfolatokat *Cullom* szenátor, a szenátus külügyi bizottságának tagja, teszi közzé azon megbeszélések alapján, amelyeket *Knox* külügyi államtitkárral folytatott. *Bacon* szenátor, az említett bizottságnak doyenje kijelenti, hogy *Taft* elnök részletesen ismertette vele a mozgósítás okait és ezek közt szó sincs Japánról, hanem tisztán *Meziko belügyei miatt rendelték el a mozgósítást*. A sárga sajtó szakadatlan áskálódása Japán ellen nagyon kellemetlen hatást tesz a Fehér Házban, miután Amerika és Japán közt jelenleg kielégítő a viszony. Ezel egyidejűleg azt jelentik Newyorkból, hogy a *mezikói fölkelők Zacapecas* mellett nagy győzelmet arattak a kormány csapatai fölött és hatalmukba kerítették a várost. Kétszáz katonát foglyul ejtettek. *Madero* fölkelvezér *Bustillo* melletti táborából érkezett távirat szerint a forradalom kitörése óta *tegnap tetek első ízben Maderonak békeajánlatokat és pedig egy Frederigo Moye* nevű *mezikói kereskedő* útján, aki *Meziko városban Limantur* pénzügyminiszterrel és más hivatalnokokkal tárgyalt. *Madero* erre a *mezikói junta* washingtoni vezetőjétől, *Gomez*től, a béketárgyalások alapjai kérdésében táviratilag tanácsot kért.

A marokkói veszedelem. Az *Echo de Paris*-nak jelentik *Tangerből*: A francia, német és angol konzulok tegnap tanácskoztak *Hadsi Hamid* basával *El Mokri* fiával azokról az intézkedésekről, amelyeket a fenyegető helyzet miatt meg kellene tenni. *Hadsi Hamid basa* nem tanúsított nagy előzékenységet.

Berlinből jelentik: Itteni jól értesült helyen állítják, hogy egelőre nem lehet szó Franciaország és Spanyolország fegyveres intervenciójáról Marokkóban, ami egyrészt arra vezethető vissza, hogy *Fezben a helyzet javult*, de másrészt a német birodalmi kormány nem helyesli a fegyveres intervenciót. *Cambon* berlini francia nagykövet *Kinderlen-Waschter* német külügyi államtitkárral folytatott tanácskozásai során arról győződött meg, hogy a német birodalmi kormány nem nézné egykedvűen a marokkói francia intervenciót.

A Reuter-ügynökség értesülése szerint Anglia Franciaország kormányánál semminemű lépést nem tett a marokkói helyzet dolgában. Franciaország nemrég értesítette Angliát, hogy netán bekövetkező esetekben minő lépéseket szándékozik tenni. Ez értesítést Anglia megjegyzés nélkül fogadta. Jól értesült körök nézete szerint a marokkói helyzet valójában nem olyan válságos, mint egyesek gondolják és nem hiszik, hogy az európaiakat veszély fenyegeti.

Németek a francia idegenlégió ellen. Berlinből jelentik: A Franciaországgal határos nyugat-németországi városokban, melyek nagy kontingensét szolgáltatják a francia idegen légióknak, mindig erősebben folyik az agitáció az idegen légió ellen. A Strassburg melletti Ruffah városban a napokban az ellenőrzési szemle alkalmából a hadkiegészítő kerület parancsnoka beszédet intézett a tartalékos katonákhoz, amelyben óva intette őket a francia idegen légióba való belépéstől. A parancsnok figyelmeztette az embereket arra az embertelen bánásmódra és azokra a kimondhatatlan kínzásokra és nélkülözésekre, amelyeknek a légionáriusok ki vannak téve. Említette továbbá *Weisrock* légionárius ismert esetét, aki menetelés közben Dél-Algeriában parancsnoka által meztelenül el lett hagyatva a sivatag keselviinek martalékául. Csak harmadnapra találták meg szétmarcangolt tetemét a szerencsétlen német légionáriusnak. Stuttgartban is e napokban alakult egy bizottság, amelynek czélja pénzt gyűjteni oly czélból, hogy e pénz segítségével a *francia kormány ellen per indíttassék* minden oly esetben, amelyben német származású légionáriu-

rek az idegen légióból távozni akarnak és akaratuk ellenére visszatartatnak. A bizottság az ilyen légionáriusok családjait, hozzátartozóit kiszabadítása czéljából minden tekintetben támogatni fogja.

Törökök a görögök ellen. Mint az athéni ügynökség jelenti, Szmirnából érkezett hírek a *görög-ellenes bojkott* növekedéséről szólnak. A görög lapokat árusító központi ügynökséget a *csöcselék kifosztotta*. Verekedés keletkezett, amelynek folyamán *három ember megsebesült*. Anatólia belsejéből is oly jelentések érkeznek, hogy a csöcselék kihágást követ el görög üzletek és alkalmazottak ellen, amit a *hatóságok tétlenül néznek*.

Sikkasztás a francia külügyminisztériumban. Párisból jelentik: A letartóztatott *Hamon* külügyminiszteri osztályfőnök a bécsi nagykövetség palotájának átalakítása körül is sikkasztásokat követett el s ez az összeg legalább 300.000 frank. Még nem biztos, de nem lehetetlen, hogy *Hamon* büntársai is voltak. Érdekes, hogy a bécsi nagykövetség palotájának átépítése fogyatékos volt és szükségesek lettek volna egyéb építkezések is rajta, de *Hamon* akkor fél munkát végeztetett azzal az ürüggyel, hogy a kormány által megengedett hitel kimerült.

Párisból jelentik: A *Rouet-Maimon*-ügyben eddig folytatott vizsgálat és tanúkihallgatás után úgy látszik, hogy *Maimonnak* a külügyminisztériumban *Roueten* kívül más czinkostársa nem volt.

Li-Lien-ying.

— Egy kínai cselszövő halála. —

A Times jelenti, hogy *Li-Lien-ying*, a kínai császári udvartartás főeunuchja, március 4-én, 69 éves korában meghalt Pekingben. *Tzu-Hsi* anyacsászárné halála óta a főeunuch egészsége rohamosan hanyatlott. Erőteljes szervezetét krónikus vértan alásta s császári pártfogójának elhunytá kedélyében is megtörte.

Li-Lien-ying-gel Kína legérdekesebb alakjainak egyike és minden idők leggonoszabb intrikusa dőlt ki az élők sorából. Negyven éven át nélküle semmi se történtet Kinában. Szennyes kezébe korlátlan hatalom volt letéve; akirályok és kormányzóknak versengtek a kegyéért; iparosok addig semmiféle állami szállításhoz se juthattak, míg a főeunuchot hízélgéssel s ajándékokkal meg nem pubitották.

Kalgantól Kantonig reszkettek mindazok, aiken kitölthette boszuját. Ártalmas befolyásának akná a császárság minden hivatalához eljutottak és bevitték a politikai korrupciót, aljasságot, cselszövést. Hatalma olyan nagy volt s annyira hittek teljes büntetlenségében és sérthettségében, hogy a trón mögötti állását 1898-ban hivatalosan is elismerték.

Li-Lien-ying egy vidéki kis városban mint suszterinas kezdte meg a pályáját, míg tizenhat éves korában eunuch-há nem vétette föl magát, hogy kényelmes és gondtalan életet biztosítson magának. Jól számított. 1866-ban, tehát alig volt még huszonhét éves, már főeunuch-há emelkedett. Ezt a szerencsét annak köszönhette, hogy *An-Tekait*, híres elődjét, a santungi kormányzót lefejeztette, mert az egyik adószedési körútján császári jelvényekkel és méltósággal ruházta föl magát. *Li-Lien-ying* már előzőleg magára vonta a császárné figyelmét s lojalis szolgálatkészségével már akkor megnyerte a később olyan hatalmas nő kegyeit, amikor még neki se volt megalapozott tekintélye.

Szép külseje, behizelgő modora és nagy intelligenciája teljesen meghódította a császárnőt. Kintűnően értett estélyek, színelőadások, álarozos mulatságok rendezéséhez, úgy hogy csakhamar nélkülözhetetlenné vált. Olyan bizalmas, ugyszólván pajtásos volt a viszonyuk, hogy az Kinában példátlanul mondható. Nem szabad elhallgatni az egyetlen erényét — a hűséget. Urnőjét, ennek haláláig valóban kutyahűséggel, szeretettel, odandással szolgálta. Ez annál feltűnőbb, mert máskülönben teljesen romlott, aljas, nemtelen volt.

Li-Lien-ying hatalma nem csak a palota és a közigazgatás pénzügyi dolgaira, hanem a legmagasabb államügyekre is kiterjedt. Ő volt az özvegy császárné főeszköze, amikor 1898-ban a reformmozgalmat erőszakosan el kellett nyomni és a szerencsétlen *Kuang-Csi* császárt egy aranyos börtönbe kényszeríteni, ahol aztán meg is halt.

Ő beszélte tele a császárné fejét, hogy a boxe-

rek misztikus hatalmában és abban az erejükben higgyen, hogy „az idegen ördögöket“ képesek a tengerbe dobni. Vak gyűlölete a reformerek és az európaiak ellen, kétségkívül onnan eredt, hogy ezek ismételtlen merészelték az eunuch-rendszert megvádolni és az eltörlését programjuk főpontjává tenni.

Őszintén bizott a boxerekben és a nagykövetségek ostromának utolsó napjáig is biztatta a császárnőt, hogy a boxerfölkelés sikerülni fog. És végig ösztökélte, hogy *Yung-Lu* bölcs tanácsait ne hallgassa meg. Amikor a szövetségesek Pekinget bevették, s az udvarnak menekülni kellett, elhagyta a bátorsága és hónapokig attól rettegett, hogy a császárnő ki fogja őt adni a nagyhatalmaknak. Ez nem történt meg. Ezt pedig az orosz kormánynak köszönhetette, amennyiben a már elvégzett és még várható politikai szolgálatokért megvédelmezte.

De azért még se szabadult egészen büntetlenül: a pekingi palotában elásott kincsei a francia csapatok kezébe kerültek. *Li-Lien-ying*-nek azonban volt annyi önszeretete, hogy később addig sarcolta a tartományokat, míg az elvesztett vagyona busásan meg nem térült. Ezt a vagyon 1908-ban mintegy 60 millió koronára becsülték.

A főeunuchal éveken át *Csing* herceg osztóztott abban a kétes dicsőségben, hogy vele együtt Kína főrablójának és a hivatalnokkorrupció fejének ismerjék. Kettőjük büntetlen hatalma bizonyítja, hogy Kinában addig szó se lehet semmiféle reformról, amíg a parazita mandzsu-rendszerrel és a gyalázatos eunuch-uralommal nem szakítanak.

Erre semmi remény se lehet. Hiszen utóda, *Csang-Yanan-fu* főeunuch, alig hagy a hivatalát elfoglalta, már is elődje nyomdokaiba lépett. Neve a féktelen erőszakosság és a legnagyobb aljassággal egyértelmű. *Lung-Yü*, a mostani özvegy császárnő éppen úgy kegyeli, pártolja és védi, mint *Li-Lien-ying*et *Tzu-Hsi* császárnő. Már is azt beszéljük, hogy *Li-Lien-ying* kancsukája újra vigan csattog az utód kezében.

Változott idők,

változott erkölcsök.

Az öreg: Gyere le arról a fáról.

A fiatal: Nem megyek...

Az öreg: Gyere le, ha mondom...

A fiatal: Nem megyek...

Az öreg: Nagypéntek van... tudod...

A fiatal: Éppen azért nem megyek...

Az öreg: Tudod, hogy ezen a napon megmoslak.

A fiatal: Engem ugyan nem... Tavaly is mosdatott és félholtan kerültem ki a karnai közül.

Az öreg: Na, ne okoskodj, gyere le szaporán.

Hogy állok én a költő elé, ha nem mosdatlak meg?

A fiatal: Bánom is én... Mi közöm nekem a költőhöz? Ha a költő mosdatni akar, mossa meg a saját fiát.

Az öreg: Blamirozni akarsz a világ előtt? Azt akard, hogy kiírjanak az újságba? Azt akard, hogy a szolgabíró megbüntessen?

A fiatal: Én semmit se akarok. De én modern vagyok és szakítani akarok ezzel a butasággal. Direkt minket keresett ki a költő? Miért nem parancsol rá a tehére, hogy mossa a fiát?

Az öreg: Gyere le fiam, ne blamirozz engem.

A fiatal: Nem megyek, öreg, ne is fáradj...

Tudod, hogy én egyéniség vagyok... sőt Egyéniség... és nekem Elveim vannak...

Az öreg (sir): Öreg napjaimra ezt kellett megérnem... Nem ölés, hogy az iskolában évszázadok óta tanítják a sajtaffért, most még ez is... Gyere le fiam...

A fiatal (felrepül): Isten vele, tata... Maga nem fog engem megérteni soha... Az idők változnak s ami jó volt egykor, abból lesz a Rossz, a Régi, a Maradi...

Az öreg (nehézkösen emeli szárnyait): Gyere le fiam...

A fiatal: Utoljára: nem... Álljon be a Hungária-fürdőbe... ott jövöje van magának... Én megmaradok mosdatlannak, mert én modern vagyok.

Ray.

TÁVIRATOK.

Az angol király római képviselője.

London, április 13. Eleinte az volt a megállapodás, hogy az olasz jubileumi ünnepségen a con-naughti herceg fogja képviselni György királyt. Most megváltoztatták ezt a tervet. Arthur herceg, a connaughti herceg fia lesz a király képviselője a római ünnepségeken. Arthur herceg április 18-án utazik Rómába.

Sassonov betegsége.

Pétervár, április 13. Sassonow külügyminiszter kezelőorvosai ma elhatározták, hogy tekintettel a miniszter hosszadalmas betegségére, az orvosi jelentések kiadását beszüntetik. A beteg hőmérséklete ma 39.2 volt.

Péter király Fallières-nél.

Bécs, április 13. (Saját tudósítónktól.) Péter szerb király májusban meg fogja látogatni Fallières elnököt és a francia fővárosban a szerb királyt nagy ünnepséggel hivatalosan fogják fogadni.

Az angol anyakirályné Korfuban.

Korfu, április 13. Az angol anyakirályné ma délután 4 órakor a Viktória and Albert yachtton ideérkezett. A német császár angol tengernagyfi egyenruhában, valamint a görög király és a görög királyi család a hajóhídon találkoztak, majd a Viktória and Albert hajóra mentek, hol közel egy óráig időztek. A császár ezután visszatért az Achilleonba. A görög király és családja ma megtekintették a Gerizza mellett folyó ásatásokat.

Aláírták a döntőbírósi szerződést.

Stockholm, április 13. Gróf Taube külügyminiszter és az olasz követ ma írták alá a svéd-olasz döntőbírósi szerződést.

A jemeni harcok.

Konstantinápoly, április 13. A jemeni expedíció főparancsnokának távirata szerint a második csapatkülönítmény, amely Taaz felől jött, eredményes harcok után bevonult Szanaába. A Szanaától délre eső vidéken a rendet helyreállították. A belügyminisztérium Ebhéből, Asszir tartomány főhelyéből jelentést kapott, amelyben a lázadók által ostromolt assziri muteszarif jelenti, hogy Ebha további öt hónapra élelemmel el van látva és ellenállhat a fölkelőknek.

Monarchista lázadás Portugáliában.

Lisszabon, április 13. A legutóbbi arzenál-lázadás alkalmával Oportóban és más észak-portugáliai városokban monarchista összeesküvésnek jöttek nyomára és titokban vizsgálatot indítottak egész Észak-Portugáliában. Eközben egy kormányellenes agitációra jöttek rá, amelyet a klerus indított meg. Magában Oportóban huszonöt monarchistát tartóztattak le, akik közül több az aktív katonatiszt. A kormány még szombaton hadihajót küldött Oportó elé, mert erősen tartanak tőle, hogy a monarchisták nagyobb zavargásban fogják kitörni.

A Bagdad-vasut.

Pétervár, április 13. (Saját tudósítónktól.) Alaptalan az a hír, hogy a Bagdad-vasut építése és a perzsi csatlakozás körül a német és az orosz kormányok között folytatott tárgyalások már eredményre vezettek. Kétségtelen ugyan, hogy a Potsdamban megkezdődött diplomáciai tárgyalások eredményre fognak vezetni, de még nincsenek befejezve, mert egyes éppen nem jelentéktelen pont körül még eltérések vannak.

Vezeklésre ítélt szerzetes.

Pétervár, április 13. A szinodus rendeletére Ilidior szerzetes lelkészét megfosztották a novosti zárda előjárói állásától és kéthavi egyházi vezeklésre Theofan tauriai püspöknek rendelték alá.

Pétervár, április 13. (Saját tudósítónktól.) A szent szinodus elhatározta, hogy Ilidort elmozdítja a novoszilói kolostorban viselt állásától, 30 hónapra eltiltja az istentiszteletektől és a

turial epochia egy kolostorába internálja, ahol Florián püspök felügyelete alatt marad. A büntetés kitöltése után esetleg meg fogja engedni a szent zsinat, hogy Ilidior visszatérhessen Cari-cinba.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

		ápr. 13.	ápr. 12.	ápr. 11.
<i>Newyork.</i>				
Buza	helyben	95 $\frac{1}{4}$	94 $\frac{3}{8}$	95 $\frac{3}{8}$
	májusra	91 $\frac{3}{4}$	94 $\frac{3}{8}$	94 $\frac{3}{4}$
	juliusra	93	92 $\frac{3}{4}$	93 $\frac{3}{8}$
Tengeri	májusra	—	56 $\frac{1}{8}$	57
	juliusra	57 $\frac{3}{8}$	57 $\frac{3}{8}$	57
<i>Chicago.</i>				
Buza	májusra	89	88 $\frac{1}{2}$	—
	juliusra	85 $\frac{3}{4}$	85 $\frac{3}{8}$	—
Tengeri	áprilisra	48 $\frac{3}{4}$	48	—

Newyork, április 13. Gyapot Newyorkban, helyben 14.85 (14.65). Gyapot áprilisra 14.59 (14.47). Gyapot júniusra 14.70 (14.54). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{3}{8}$ (14 $\frac{1}{2}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 8.20 (8.15). Zsir Rohe és Brothers 8.55 (8.55).

Chicago, április 13. Zsir májusra 8.92 (8.92). Zsir júliusra 10.02 (8.43). Szalonna short clear 8.31 (8.43). Sertéshus júliusra 16.80 (16.67).

UJDONSÁGOK.

Még egy név.

A halhatatlan nevek sora megint kibővül egy névvel. Lehet, hogy ezt a nevet szűkebb hazájában régen ismerték már. A nagyvilágba most hatolt ki először a hire, de most azután alaposan kihatólt. Oly alaposan, hogy ettől fogva az öt világész minden fia bevési emlékeztetébe s ha a nagyokat s dicsőségeket emlegetni fogják, erről a névről lehetetlen lesz megfeledkezni.

Prier francia pilotának a neve ez. Csak pilóta. Pilotának nevezik az olyan aviatikus, aki nem saját találmányu röplőgépen emelkedik a levegőbe, hogy ott az eddig leküzdhetetlen elemmel megviaskodjék, hanem kiválaszt egyet a már meglevő légi masinák közül és azal manőverezik úgy, ahogyan tud.

Vannak, vagy lehetnek olyanok, akik az aviatikusok és piloták között az utóbbiak rovására különbséget tesznek. Disztigválunk kell. Kinek jutna eszébe az aviatikus (az igazi értelemben vett feltalálót) fölé helyezni a pilotának? Bizonyára nem lehetne elképzelni pilotát feltaláló nélkül. De viszont a feltaláló minden munkája kárba veszne és hiábavaló volna, ha piloták nagy számmal nem akadnának. És minél több és minél bátrabb, vakmerőbb, elszántabb pilóta akad, annál nagyobb értéke van a feltalálói munka eredményének.

Ilyenfórmán pilóta és feltaláló kiegészíti egymást. Egyik a másik nélkül el nem képzelhető, aminthogy az Ehrlich-preparátum áldása sem volna elképzelhető, ha tudós orvosok nem volnának, akik a preparátumát a tudomány eszközeivel alkalmazzák?

És megeshetik, hogy egy-egy pilóta érdem és dicsőség dolgában tulszárnyalja a feltalálók neveit és a maga nevével kitörülhetlenül bejegyzik a történelem évkönyveibe.

Ilyen pilóta Prier, francia aviatikus, aki, mint lapunk legutóbbi számában megirtuk, öt óra és hat perc alatt Bleriot-rendszerű monoplánnal megtette az utat a levegőben át Londontól Párisig. Eddig ismeretlen légi zónákon haladt át, maga mögött hagyva örök vizeket és kietlen szárazföldeket. Két óra és néhány perccel hamarabb érkezett céljához, mintha akármilyen gyorsjárásu expressezonaton utazott volna. Eközben egyetlen egyszer sem állapodott meg és meg nem pihent.

Csak emlékezzünk, hogy annak idejében, amikor Bleriot átröpült a La Manche-csatornán. Az emberiség hozsánnát, alleluját kiál-

toft. Az volt az első, hogy röplőember a légen át a tenger fölött áthaladt. Uj idősámítást jövendöltek akkor, mely attól a naptól datálódott volna. Pedig akkor csak harminczhat perczig volt a levegőben.

A piloták vakmerősége azóta annyira megnövekedett, hogy ime Prier pilóta most egy-huzamban öt órát és néhány perczet töltött a ezédítő magasságban és mellét-homlokát neki-ezegezte a száz halállal fenyegető veszedelemnek. Ehez a rekordhoz még elszántság és vakmerőség dolgában sem hasonlítható sem Bleriot, sem Paulhan vállalkozása. Csak most mutatkozott igazán az aviatika óriási jelentősége és kiszámíthatlan jövendője.

A história ezt a röplést is följegyzí majd az emberiség nagy tettei közé. Ezért került Prier pilóta a halhatatlanok névsorába és ezért kell emlékeztetőnkben tartanunk ezt a nevet, mely most a halhatatlanok élén áll. Mert ettől fogva nincs többé megállapodás.

(t.)

NAPIREND. Naptár: péntek, április 14. — Róm. kath.: Nagyp. — Prot.: Nagypéntek. — Görög-orosz: április 1. E. Mária. — Zsidó: Nizan 16. — A nap két reggel 5 óra 17 perczkor, nyugszik este 6 óra 43 perczkor. — A hold két este 7 óra 55 perczkor, nyugszik reggel 5 óra 36 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Petöfi-ház (Bajza-utca 31.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő muzeumok: Nemzeti Muzeum régi képtára. Nyitva 9—2-ig. — Szépművészeti kiállítása az Iparművészeti Muzeumban 9—12-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig és 6—8-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 9—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—12-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—12-ig. — Iparművészeti Muzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Muzeum Könyvtára 9—12-ig. — Nemzeti Muzeum Könyvtára 9—4-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—12-ig. — Technológiai Iparmúzeum Könyvtára 9—12-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Mücsarnok tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Magyar Képzőművészek Egyesületének és Kalivoda Kató festőművésznek kiállítása a Nemzeti Szalonban 9—1-ig. Belépődíj 1 korona. — Női arcképek kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — Gyűgyei Nagy Zsiga magyar tárgyú festményeinek kiállítása a Művészothonban (Váci-utca 9.) Nyitva 9—12-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Muzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig. — Történelmi Képtár. Nyitva 10—2-ig.

— Megoperált főhercegnő. Trieszti jelentés szerint a Király unokája, Erzsébet főhercegnő és férje, Windischgraetz Lajos herceg gyermekeikkel Miramareba érkeztek. Ott a hercegaszonny súlyos természetü operációt végeztek, ami azért érdemel különösebb figyelmet, mert a főhercegnőt már mintegy két hónappal ezelőtt egyszer megoperálták Bécsben. A hercegi család két hónapig marad Miramareban.

— A honvédelmi miniszter beteg. Hazai Samu honvédelmi miniszter, aki három napi távollét után tegnap este érkezett haza Bécsből, erősen meghült. A honvédelmi miniszter ágyban fekvő beteg és állapotában csak néhány nap múlva várható javulás.

— Kossuth Lajos Tódor Budapesten. Kossuth Lajos Tódor ma délelőtt a déli vasuton Budapestre érkezett, hogy a husvétü ünnepeket bátyjánál, Kossuth Ferencznel töltsse el. A beteg pártvezér állapotában változás nem állott be. Az éjszakát bár nyugodtan töltötte, fájdalmai nem csökkentek és továbbra is a legnagyobb nyugalomra van szüksége.

— Hieronymi állapota. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter állapotában a javulás tartós. A miniszter kezelőorvosának: báró Korányi Frigyesnek tanácsára ugyan a rossz időjárásra való tekintettel néhány napig még otthon marad, de a nappal ágyon kívül tölti és az ünnepek után hivatalába is be fog járni. Napközben a miniszter hivatalban ügyeket intéz el, fogadja a minisztérium vezető tisztviselőit s számos látogatót is. Politikai körökben pártkülönbség nélkül örömet kelt a miniszter teljes fölépülése.

— Stetina államtitkár Turinban. A Turinban megnyíló nemzetközi iparkiállításra, amelyen Magyarország kiválóan van képviselve, a kereskedelemügyi minisztérium képviselőjében Stetina József államtitkár utazik e hónap végén Turinba. Kivüle a magyar királyi államvasutak képviselőjében Hegyeshalmy Lajos elnökhelyettes és Geduly Gyula igazgató utazik Turinba.

— Elvégeztetett . . . Az utolsó szó volt ez, mely a megfeszített Krisztus ezederjessé vált vonagló ajakát elhagyta:

— Elvégeztetett . . .
A nagy messiási munka, az új erkölcs, az új hit, az új nemesebb, tisztultabb világnézet, Zsidóország és a római szolgaság lerázása, minden-minden elvégeztetett akkor a Golgotán, egy kereszt-bitő, néhány kegyetlen római katonára, vádaskodó zsidó írástudók, farizeusok és az ősi megszokotthoz csökönyösen ragaszkodók voltak az eszközök. És az esti alkonyatban elvérezve és kimerülve, magát megadva és mindenről lemondva sóhajtott el a tragédia végéhez érkezett Messiás a csüggedt, kétségbeesztő szót:

— Elvégeztetett . . .
Akkor valóban úgy látszott, hogy elvégeztetett . . . Az új erkölcs, az új hit, az új nemesebb, tisztultabb világnézet azonban kitért a nehéz kőkoporsóból . . . Majdnem kétezer év mult el azóta s ami új, ami forradalmi volt a Krisztus tanításából, az ma is él. Az is igaz, hogy a római katonák, farizeusok és írástudók is örök életűek s minduntalan készek arra, hogy az Igét megfeszítsék.

— Berzeviczy az olasz királynál. Rómából táviratozzák: A király ma délután egy órákor Berzeviczy Albertet, a magyar képviselőház elnökét külön kiballgatáson fogadta és hosszabb ideig igen szívélyesen beszélgetett vele. A magyar parlament Rómában időző tagjai ma délelőtt Boni régészeti igazgató vezetésével megtekintették a fórumot és a Palatínus-palotát.

Mérey nagykövét Berzeviczy Albert képviselőházi elnökénél, valamint néhány más magyar képviselőnél leadta névjegyét. A vendégek délután néhány bazilikát és templomot látogattak meg, majd a Janikulum hegyen megtekintették Garibaldi emlékszuport, azután pedig Prati Castello negyedét át visszatértek lakásaikra.

— A fiatal Tisza grófné nagybeteg. Alig pár hónapja, hogy megtörtént a Tisza—Csáky családban a kedves nász és ma a francia Rivieráról Mentone-ből riasztó hír érkezik Csáky Ella grófnőről, ifjabb Tisza István gróf fiatal háveséről. A grófi menyecske súlyosan megbetegedett. Az ifjú pár a január hetedikén tartott esküvő után Afrikába ment nászútra. Több hetet töltöttek ott, de már márczius közepén hajóra szálltak, hogy Olaszországon keresztül hazajöjjenek. A husvéti ünnepeket ugyanis a geszti kastélyban akarták eltölteni, ahová gróf Tisza István már szombaton reggel megérkezett. Tegnap reggel után egy francia szövegű távirat egészen váratlanul megdöbbsztő hírt jelentett a geszti nagyrútnak. A fia küldte Mentoneból és arról értesíti szüleit, hogy felesége már napokkal ezelőtt kanyarokban megbetegedett. Elainte — írja a fiatal gróf — reménykedett, hogy a baj csak muló természetű lesz, de tegnapra az ifjú menyecske állapota annyira súlyosra vált, hogy feltétlenül kívánatos, ha a szülők azonnal menyük betegágyához utaznak. A távirat érthető ijedelmet keltett a geszti kastélyban. Tisza azonnal csomagoltatott és reggel fölutazott Budapestre, ahonnan feleségével együtt azonnal tovább utaztak Mentone-ba. A beteg grófné a mentone-i Louvre-hotelben levő lakásán fekszik és a betegség természetét tekintve, állapota nagyon súlyos.

— Gróf Chotek Imre meghalt. Prágából jelentik: Gróf Chotek Imre, az urakháza tagja, tegnap a Schüttenhofen közelében fekvő Wolsowban 79 éves korában elhunyt.

— Az új aranygyapjas lovagok. A király gróf Montecuccolin kívül még a következőknek adományozta az aranygyapjas-rendet: Ferdinánd bolgár királynak, Liechtenstein Alajos hercegnek, az elhunyt Liechtenstein Alfréd herceg legidősebb fiának, gróf Gudenus Lipót főkamarsának, gróf Cziráky Antalnak, az elhunyt főudvarmester bátyjának, gróf Czernya Jenőnek és gróf Bucquisonak.

— Embervért keresünk megvételre. Newyorkból jelentik: A napokban itteni lapok hírdetést közöltek, hogy egy kórházban „Embervért keresünk megvételre.” Száznál több férfi és asszony jelentkezett a megjelölt kórházban, valamennyien felajánlották vérüket lecsapolásra, mert a hírdetésben 500 koronát ígértek. Az embervér egy nagybeteg brooklynj fiatalasszony életének megmentésére kellett. Három óra hosszat tartott, míg a kórházi orvosok megvizsgálták a jelentkezőket és végre kiválasztottak egy Allen nevű 25 éves férfit, akinek karjából kiszivták a szükséges vért és kifűzték neki az ígért összeget.

— Az adjutáns hirtelen halála. Kedden Mátyás-utca 20. számú lakásán váratlanul és rejtélyes módon elhunyt Eleméry István huszárszázados, Klobucsár tábornagy adjutánsa. Délután jókedvűen tért haza, bezárkózott a szobájába azzal, hogy aktákat tanulmányoz. Amikor este ifjú felesége benyitott a szobába, a százados holtan feküdt a pamlagon. Eleméry százados holttestét kiszállították a XVI. helyőrségi kórházba, ahol az este felboncolták, hogy megállapítsák a halál okát. Kiderült, hogy a fiatal százados szívszélhűdés ölte meg. Nagy és előkelő család gyászolja. Ma délután temették a farkasréti katonai temető halottas házából.

— Öldöklő fegyverek. Lapunk legutóbbi számában közöltük, hogy a Tüzoltó-utczában egy elemi iskolába járó kisgyerekek agyonlőtte a hatéves pajtását az utcán. Az esemény a maga egész borzalmasságában csak akkor ötlük szembe, ha elgondoljuk, hogy a külvárosi iskolákba járó legtöbb gyerek öldöklő fegyvereket tart a zsebében, többek közt ugynevezett játékpisztolyokat is, amelyekkel nemcsak tüzelni lehet, de sebesíteni, sőt — uti figura docet — ölni is. Akadhatnak, sőt akadnak, akik ezért részben a szülőket, részben a tanítókat teszik felelősekké, mondván, hogy szülőnek, tanítónak egyaránt kötelessége volna ügyelni arra, hogy a gyermekeknek ne legyen oly eszköz, amelylyel társaiban kárt tehetne. Pedig sem szülő, sem tanító, nem vonható azért felelősségre. Ha gyermeknél odahaza, vagy az iskolában van fegyver, azt bizonyára úgy elrejtí, hogy csak ritka esetekben találja meg nála a szülő, vagy tanító. És rendszeresen akkor szerzik be a gyerekek a gyilkolásra alkalmas fegyvereket, amikor nem állnak szülői, vagy tanítói felügyelet alatt. A bűnösök a fegyverkereskedők, akik aránylag csekély pénzért még hátulgombolós nadrágokban járó gyerekeket is kiszolgáltatták az öldöklő fegyvereket. Már magában véve is abuzus az, hogy válogatás és megkülönböztetés nélkül szolgáltatnak ki fegyvereket a fegyverkereskedők. A fegyverárusitást okvetlenül korlátozni kellene. De ha olyan kereskedőt, aki éretlen gyerekek ad el gyilkos fegyvert, érzékenyen megbüntetnének, hasonló gyerektragédiák nem fordulhatnának elő.

— Éhínség Kinában. Vladivosztkából jelentik Pétervárra, hogy Kinában az éhínség rettenetesen pusztít és az emberek százával hullanak el. A lakosság felkerekedik s messze tartományokba vándorol. Rablóbandák járnak be az inséges vidékeket s az sem használ, hogy a kormány rendeletére a hatóságok a legkegyetlenebbül bánnak a fosztogatókkal. Sőt kormányzója egy rablóbanda 200 tagját elevenen rakatta máglyákra és megégette. Ezek az elretentő példák sem képesek az éhező népet a rablásról visszatartani, olyan nagy az inség, hogy asszonyokat, gyermekeket egy cipőért eladnak. Kinában nagy izgatottságot kelt, hogy az Amur vidékéről az orosz kormány tömegesen kiutasította a kínaiakat.

— Áskálódás a kolozsvári egyetem küldöttsége ellen. Megirtuk annak idején, hogy a kolozsvári Ferencz József-tudományegyetem disz doktorátusválasztotta Vilmos német császárt. Megirtuk azt is, hogy a disz doktorai oklevelet legközelebb egy küldöttség viszi Berlinbe a császárnak. A küldöttséget dr. Szádeczky Lajos, az egyetem rektora vezeti. Ebből az alkalomból egy berlini lap, a B. Z. am Mittag különös és gyanus czélu kommentárt fűz a dologhoz. Elmondja, hogy a küldöttség vezetője, akit ő elferdítve Spandanskynak ír, egy nagy-lengyel politikus, aki lelkes híve a magyar-lengyel testvérsülésnek is. Helytelennek tartja a lap, hogy egy nagy-lengyel vezessen küldöttséget a német császárhoz. A sorok között kiolvasható az a tendencia, hogy a német császárnak nem kellene fogadnia egy olyan küldöttséget, melyet a Nagy-Lengyelország helyreállításáért harcoló ember vezet. Ezt a hírt közölték a többi berlini és a bécsi lapok is, holott nyilvánvaló, hogy ez a hír czélzatos és rosszakaratu valótlan. Szádeczky sohasem volt nagy-lengyel és csak a német politikusok akarták ilyen módon kompromittálni a magyar küldöttséget.

— Börtönre ítélt milliomos. Aberdeenből jelentik (Missisipi), hogy John Millert, a Steel Miller and Compani cég tagját, kit okmányhamisítás miatt vád alá helyeztek, hét évi börtönre és 11.000 dollár pénzbírságra ítélték.

— Lábmosás a Mátyás-templomban. Az évente szokásos lábmosás szertartását a mai nagyünnepnapon tartották meg a budavári koronázó Mátyás-templomban. A várbeli előkelő családok tagjai, valamint az iskolák növendékei nagy számban jelentek meg a templomban, ahol a főhajó és a szentély közt elhelyezett padokon a lábmosásra behívott tizenkét öreg polgár foglalt helyet vadonat új ruhában. Az istentisztelet reggel kilenc órákor nagymisével kezdődött. Az istentiszteleten dr. Kohl Medárd püspök pontifikált, aki a hercegprimás képviselőében a lábmosás szertartását is végezte. A püspöknek dr. Nemes Antal pápai prelátus, budavári plébános és Berger Márk kanonok, hercegprimási szertartásmester segédkezett. A szertartásnál szereplő öreg polgárokat a hercegprimás megvédélte és megajándékozta. Mise után, amely alatt a templomi énekhar Vavrincez Mór karnagy vezetésével Feliczay Gyula és Pitoni miséjét adta elő, az oltárszentséget körmenetben a lorettói kapunába vitték.

— Nagy tűz Velencében. Velencéből táviratozzák: Az ősi Procuracián ma reggel kigyuladt a Ville de Parishoz címzett nagy szabóégy üzlet-helyisége. Valószínűleg rövidzárlat következtében támadt a tűz, amely az egész berendezést elpusztította. A kár 100.000 lira és csak egy része volt biztosítva.

— A forrásvizkutató őrnagy sikerei. Megemlékeztünk a forrásvizkutató Spalding őrnagyról, a varázsvesszős volt német őrnagyról, akinek újabb sikereiről érkeznek hírek. Legutóbb a pozsonyi polgármester megbízásából dolgozott Pozsony környékén. Pozsony város ugyanis villatelepet akar alapítani Vadkut mellett. Van ugyan ott forrás és patak, de ezek nyaranta kiszáradnak. Van itt a városnak pisztráng-telepe is, amelynek szintén vízre volna szüksége. Spalding őrnagy két forrást talált itt, de még egy harmadik forrásra is szükség volna s az őrnagy a napokban ismét oda megy, hogy még egy forrást föltárhasson. A váci főszolgabíró két község vízhiányán óhajt segíteni, ezért levélen kérte az őrnagyot a segédkezésre. A fiumei ipartestület szintén vizkutatásra kérte föl az őrnagyot, aki sürgőn dolgozik magánembereknek, vállalatoknak. Nyitranak sines jó ivóvíze és a földművelési miniszterium mérnökei már hónapok óta kutatnak és csak nem tudnak forrásra akadni. Spalding őrnagy ambíciójából itt is kutatott már és talált is egy forrást, amely, nézete szerint, megfelelő volna. Spalding őrnagy a szegény községeknek és magánosoknak lehetőleg ingyen dolgozik, csakis a hatóságoktól és vagyonos vállalatoktól kér méltányos munkadíjat.

— Jezsuita heceez a színházban. A trieszti „Piccolónak” írják Bajrutból: Jelenleg itt egy francia színtársulat vendégszerepel. A közönség óhajára a társaság műsorra tűzte Sue „Az örök zsidó” című drámját. Tegnap volt az előadás. Megelőzőleg a jezsuita rend mindent elkövetett, hogy megakadályozza ennek a darabnak színrehozatalát, de már minden jegy elkelt és a társulat igazgatója hallani sem akart a jezsuiták kéréséről. Estére zsufolásig megtelt a színház és a rendőrség tüntetéstől félve, detektiveket helyezett el a nézőtérben. Az első felvonás után iszonyu láрма támadt és a detektivek több tüntetőt elfogtak, akik valamennyien a jezsuita rend papnevelőintézetének növendékei voltak. A második felvonás elején megismétlődött a botrány. Sokan büzbombákat dobtak le az emelétről a földszintre, olyan förtelmes szag áradt el, hogy a közönség a szabadba menekült. A színház személyzete mindjárt kinyitott minden ablakot és szellőztetést, illatszerekkel, kölnivizzel locsolta fel a padlót s aztán befejezték az előadást, mert a közönség a kénytelen szünet után visszavért. A színészeknek az előadás befejeztével a publikum meleg ovációzt rendezett.

— Házasság. Josipovich Géza v. b. t. t., volt horvát miniszter és neje, Harit Mária leányát, Dóráit április 24-én vezeti oltár elé dr. Horváth Ferencz. Az esküvő délelőtt 11 órákor lesz a belvárosi plébánia-templomban.

Gróf buzini Keglevich György, a 7. számú es. és kir. huszárezred tartalékos főhadnagya e hónap 18-án délelőtt 11 órákor Budapesten a Jézus szent szíve-templomban kel egybe báró varadai Baich Iván főrendiházi tag és Theroockay Eszter grófné leányával, Margit bárónéval.

Tóth Dezső és neje, Köszeghy Riza leányát, Arankát e hó 17-én vezeti oltárhoz Steiner Hugó az erzsébetvárosi plébánia templomban.

— Megszűnt járvány. Aradon néhány héttel ezelőtt járványok léptek fel, miért az összes népiskolákat, valamint a középiskolai internátust bezárták. Tekintettel arra, hogy a járványok szűnőfélben vannak, Tisch Mór főorvos indítványára a polgármester elrendelte az iskoláknak a jövő hónap elejéig való megnyitását.

— Öngyilkos színész. Ma éjszaka az Uprkávéházban föbelőtte magát egy színész, mulatozás közben ment a halálba. *Vámos-Mauthner* Dezső szegény családból való fiatalember volt. Elvégezte a Vígyszínház iskoláját s azután a Royal-orfeumba szerződött. Az operetben kapott szerepet, de nem tudott megbirkózni az énekkel, úgy hogy az igazgatóság más színészt szerződtetett s annak adta át a szerepet. Már ez nagyon bántotta Vámosot, hiába igyekezett a csalódását palástolni. Rebesgetik azt is, hogy titokban szerelmes volt a Royal-Orfeum egy nőtagjába. Általában nagyon el volt keseredve, az utóbbi időben már nem is palástolta buskomorságát. Siettetten lelki meghasonlását az is, hogy három nappal ezelőtt elment egy idegorvoshoz, aki vizsgálat közben megkérdezte tőle, nem volt-e a családjában idegbajos. Vámos azt felelte, hogy az atyja az élete utolsó éveiben elmezavart volt. Valószínű, hogy ez a kérdézkérdés is közrejátszott végzetes elhatározásában. Már tegnap este foglalkozott az öngyilkosság gondolatával Vámos. Az öltözők melletti helyiségbe éppen akkor nyitott be egy *Harker* nevű artista, mikor az elkéseredett fiatalember a Browningjával babrált ott. Az artista rászólt, hogy mit akar a revolverrel, mire Vámos zavart mosolylyal valami mentegetődzést dadogott. Később lement a Bohém-kávéházba és ott levelet írt. Majd odaült egy asztalhoz, ahol *Kis Jenő* és *Sarkadi Vilmos* barátai ültek. Vámos a revolverről beszélt és azt magyarázta társainak, hogy *Hegeđüs Gyula* az „Utánam!”-ban hogyan akar a halántékába löni. Vámos éjjel tájban ment át az orfeumból az Uprkávéházba. Itt rendes társaságban ült, ahol jelen volt a nővére is, egy fiatal asszony. Pezsgő volt az asztalon és a társaság vidáman énekelt. Vámos velük énekelt egy darabig, aztán észrevétlenül kiment a telefonfülke melletti mellékhelyiségbe és föbelőtte magát. A golyó a bal halántékába hatolt. Mire a dörrénés zajára odafutott a személyzet és a vendégek egy része. Vámos már meghalt. A zsebében egy levelet talált az előhívott rendőrtisztviselő. A levél *Nagy Jenőnek*, a Royal-Orfeum tagjának volt czimezve és arra kérte, hogy a temetéskor a „Kitették a holttestet az udvarra”, meg a „Piros alma csüng az ágon” című dalokat énekeljék el. Vámos most volt huszonnégy éves. Halálát özvegy édesanyja és nővére gyászolják.

— Uj hid a Kőrösön. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter a Kőrös-menti községek egy régi óhaját teljesítette, amidőn a kérelmezett sebeskőri híd építését engedélyezte. Az új híd a Skót—Csökmő közti viczinális uton vezet át a Sebes-Kőrösön. A helyszíni bejárást május hó 4-én tartják meg Éltető Ákos miniszteri tanácsos vezetésével.

— A nők alkalmazása az állami szolgálatban. Mint értesülünk, a kormány körében mind jobban tért foglal az a felfogás, hogy a szerzett tapasztalások alapján a nőket fokozatosan nagyobb mérvben alkalmazják az állami szolgálatban is. Különösen a kereskedelmi minisztérium különböző ágazatainál ahol már eddig is nagy számmal voltak és vannak alkalmazva a nők, váltak be igen előnyösen. Egyelőre természetesen csak a kezelési, díjnoki munkáknál való nagyobb mérvű alkalmazásról lehet szó, illetékes körökben azonban foglalkoznak azzal az eszmével is, hogy azok részére, akik különösen beváltak, hivatalnok állások is kreáltassanak, hogy így serkentő előmenetelre is legyen kilátásuk, és hogy magasabb képzettséggel is pályázzanak oly állások betöltésére, amelyek megélhetésüket és függetlenségüket jobban biztosítják és egyben az állami szolgálat érdekeit is szem előtt tartják, ahol a nők eddig is szorgalmukkal és ügyelmességükkel igen tekintélyes munkaterőt képviseltek.

— Az ittas férj merénylete. Székesfehérvárról jelentik: *Marák János* pákozdi gazda ittas állapotban összeveszett feleségével, majd egy szekerczét ragadott és azzal az asszonyt agyonütötte.

— Bihar megyében nincsen kolera. A Bihar megyei Komád-községből — mint megírtuk — egy koleragyanus halálesetet jelentettek a belügyminiszterimhoz. A belügyminiszter ma táviratilag értesítette az alispánt, hogy a komádi-i koleragyanus halott hullarészeit megvizsgálták és megállapították, hogy az illető nem kolerában halt el. A belügyminiszter egyúttal elrendelte a községnek zár alóli feloldását.

— György herceget árverezik. A szerbek rettenthetetlen György herceget zsákutcába szorítják a — hitelezői. Belgrádból jelentik, hogy *György hercegnek* ma az igazságügyminisztérium utján kézbesítették egy nagyobb szerb butorgyárnak 30,000 korona megfizetése iránti keresetét. A czég ezt az összeget a hercegnek szállított butorokért követeli és ha két hét alatt békésen el nem intézik az ügyet, kifizetik a tárgyalást és azután, majd azután elkövetkezik az árverés is.

— Fegyveres gyerekek. Lapunk mai számában jelentettük, hogy tegnap délután a Tüzoltó-utcában az anatómiai intézettel szemben egy iskolásfiu agyonlőtte a pajtását, *Hohl Sándor* hat éves ovodásfiut, aki nyomban meghalt. A merénylő gyermek elmenekült. A detektívek tegnap este óta szakadatlanul nyomoztak a merénylet ügyében. Megállapították, hogy a merénylő fiu a Tóth Kálmán-utcai elemi iskola negyedik, ötödik vagy hatodik osztályának a tanulója. Összeírták a három osztály tanulóinak nevét és címét, sorrajárták valamennyit, míg ma reggel egy fiura akadtak, aki tanúja volt a gyilkosságnak. Ez a fiu *Mihnya János*, aki elmondotta, hogy öt pajtásával a ferenczvárosi pályaudvar előtti kiserdőben játszott. Amikor hazafelé tartottak, a Tüzoltó-utcában *Hohl Sándor* egy építőállványkapocszal meg akarta ütni a társaságukban levő egyik fiut. Ez megfenyegette, hogy ha hozzá mer nyulni, lelővi. *Hohl Sándor* ekkor előhúzott egy fapisztolyt és azt mondta:

— Nekem is van puskám.

A megfenyegetett fiu erre előrántott egy Flóbert-pisztolyt, lött és a golyó *Hohl* találta. Nem tudja a merénylő nevét, de megismeri. A detektívek magukhoz vették a kis *Mihnya*-fiut és délelőtt 12 órakor az Ernő-utca 5. számú házában megtalálták a merénylő fiut. Ez *Vássonji Bélának*, a Franklin-Társulat éjjeli órénék tizenkét éves Béla nevű fia, aki a Tóth Kálmán-utcai iskola hatodik osztályába jár. A fiu kezdetben tagadott, de amikor megtalálták nála a Flóbert-pisztolyt, bevallotta a merényletet. Azzal védekezik, hogy nem akarta megölni a pajtását, csak ijesztésére a levegőbe lött és a golyó véletlenül találta el a kis fiut. A pisztolyhoz úgy jutott, hogy az országos vásártéren egy könyvért kapta egyik iskolatársától. Különben is azt mondja, hogy több pajtásának van ilyen Flóbert-pisztolya. Abba az osztályba, melybe ő jár, csaknem minden gyermek fel van fegyverkezve és a szünetekben háborusdit és rablóhistoriákat játszottak a kis erdőben. A gyermeket bevették a főkapitányságra, ahol vallomásáról *Krecsányi Kálmán* királyi tanácsos, detektívfőnök jegyzőkönyvet vett fel, azután a fiatal bűnöst átadták szüleinek.

— Áprilisi tél. Ma az éjszakai eső után szeles, hideg reggelre ébredtünk és a délelőtti folyamán megerősödött a szél és hűvösebb lett a temperatura. Déli egy óra tájban heves zivatar zuhogott le a fővárosra; majd ismét kiderült és a legszebb tavaszi idő tette kellemessé az áprilisi napot. — Nagybányáról azt jelentik, hogy ma reggelre vas-tag hóréteg lepte el Nagybányát és környékét. — Karánsebesen és a környékén ma délután tíz perczig tartó erős jégeső volt. — Temesváron és környékén ma este hosszabb ideig tartó jégeső volt. Az idő viharos.

— Muratore él. Párisból jelentik, hogy Muratorenak, a párisi nagy Opera első tenoristájának halálos balesetéről szóló hír, amelyet a New York Herald és Daily Mail párisi kiadásai közöltek, nem igaz. Muratore nem is volt Montecarloban, hanem Párisban van és semmi baja sincsen.

— A szép asszony tragédiája. Tragikus hátterű öngyilkosság történt Szekszárdon. Egy szekszárdi ügyvéd neje, dr. Abay Jánosné, a szép Értl Kresztí asszony öngyilkossági szándékból mérget vett be és most halállal vívódik. Évekkel ezelőtt dr. Abay Jánosné, mint leány, egy fővárosi postastiznál járt jegyben. A házasság megkötésének napja ki volt tűzve, megjelentek az anyakönyvvezető előtt, de mikor a leány megtudta, hogy a véglegény törvénytelen születésű, az aláírást megtagadta, a házasságkötés meghiúsult. Az önértében mélyen sértett véglegény visszautazott Budapestre és agyonlőtte magát. Mint egy későbbi távirat jelenté, Abayné állapota javult és az orvosok biznak a felgyógyulásában. Az öngyilkos kísérlet oka az volt, hogy Abay el akart menni Szekszárdra és felosztatta irodáját. El is utazott, de feleségét otthon hagyta és nem törődött vele. Tegnap hazaérkezett és úgy látszik, ekkor újabb öszezóvalalkozás volt a házaspár között, amely után a szép asszony az öngyilkosságot elkövette.

— A Valutabank szennyes. Számos alkalommal foglalkoztunk már a Valutabank szennyes panamáival és *Róna Arnold* exvezérigazgató manipulációival. Mig a feljelentések egymást érik, *Róna* elvonult a nyilvánosság elől s mint magánbankár szerepel a pénzpiac szatócsei között. Az érdekeltek azonban, akik a pénzüket siratják, a kereskedelmi törvényszékhez fordultak és arra kéri a bíróságot, hogy a részvénytársaság igazgatósági tagjaira a kereskedelmi törvények 218-ik szakaszába ütköző cselekmények miatt szabjon ki fogházbüntetést. A megvádolt igazgatósági tagok ezek: báró tornyai Schossberger Lajos, Frey Ferencz, ifj. Berger Mór, Brachfeld Sándor, Braun Ignác, Littmann Ignác, Porger Bernát, Hercege Ede, Weisz Miksa és *Róna Arnold*. A panasz, amelyet az érdekeltek dr. Heiman Jenő budapesti ügyvéd útján emeltek, megállapítja, hogy az igazgatóság az alaptőke aláírására és befizetésére nézve valótlan előterjesztéseket tett; a mérleget törvényellenesen állították össze és így valótlan adatokat tartalmaz és hogy a társaság saját részvényeivel üzérkedett, azokat visszavásárolta, elzalogosította és újból elárusította. Az összefoglalt vádak után a részletekre nézve megállapítja a panasz, hogy sem az eredeti, sem a felemelt alaptőke 1908. év végéig nem volt befizetve és hogy 1907-ben végrehajthassák a tőkeemlést, az eredeti alaptőke részvényeit nem létező személyekre állították ki. Konstatálják az érdekeltek, hogy míg az 1906. évi nyereségből 40,000 koronát szavaztak meg a tartalékalapra, huszezer koronát pedig az adótartalékra, az 1907. évi mérleg követel oldalán csak a tartalékalap van kitüntetve, a 20,000 korona adótartalékot egyszerűen eltüntették. A kereskedelmi bíróság a napokban foglalkozott a panasztevők kérvényével és *hétty adva* a panasznak, elrendelte a vizsgálatot, amelynek foganatosításával Kuszka vizsgálóbíró bizta meg. A vizsgálóbíró a napokban idézi be az igazgatóság tagjait, akiknek megjelenése a rendelet értelmében nem kötelező. Ha azonban nem jelenének meg, a kereskedelmi törvényszék meghallgatásuk nélkül fog ítéletet hozni. A bíróság döntése elé izgalmas várakozással néznek a nagyszámu érdekeltek.

— Öngyilkos plébános. A schwarzenbachi öngyilkos plébánosról még a következőket jelentik: Nemesak a kis osztrák falu lakosai siratják *Hromiczky Lőrinczet*, az öngyilkos plébánost, a határ-széli magyar falvak lakosai is gyászt öltöttek a derék papért. Sirva emlegetik, milyen jó ember volt az ő plébánosok, milyen magyarbarát. Valóban az osztrák pap nagyon szerette a magyarságot. Minden évben Szent István-napkor átrándult *Kabócra* s ő tartotta az ünnepi beszédet, arról beszélve, hogy a vármegye-rendszer a magyar alkotmány védőbástyája. A schwarzenbachi bucsuk alkalmából mindig *kitűzette a magyar zászlót*. Az öngyilkos plébános Laurentius Regner név alatt több filozófiai munkát írt. És éppen a sok filozofálás adta kezébe a fegyvert. Mikor dr. *Pomáth József* kabóczi orvos megkérdezte a haldoklótól miért lett öngyilkos, ezt felelte: *Az élet egy nagy fejedés*. A magyarbarát plébánost holnap délután fogják eltemetni.

— Lezuhant kötélhánczos. Kassából jelentik: Az itteni czirkuszban egy akrobata társaság vendégszerepel és az egyik mutatvány egy kötélhánczos nyaktörő száma. Ez az artista bekötött szemmel megy végig a 10 méter magasságban kifeszített kötélen. A tegnapi előadás alatt a kötélen meglazult és a bekötött szemű artista lezuhant a porondra. Súlyosan megsebesülve, ájultan terült el, a közönség pedig rémülten menekült ki a czirkuszból.

— Milliók a föld alatt. Buenos-Ayresi híradás szerint két szegény francia kivándorló óriási kincset talált. A földben meglehetősen mélyen régi spanyol aranypenézek voltak elásva, amelyeknek értékét hétmillió koronára becsülik.

— Csalás apáczaöntömben. Vasvárról jelentik: Vas megye számos községét sorra járta egy apácza ruhába öltözött nő, aki az apácza jellegű felhasználva, a hitetlen falusi embereket érzékenyen megkárosította. Kis- és Nagyasszonyfa, Köszegpaty, Köveskut, Lajostelep és Vassurány községekben fordult meg és a tudatlan emberek rovására 125 rendbeli csalást és többrendbeli gúnyasztást és egyéb szélhámosságokat követett el. Vassurány községben leplezték le és kitént, hogy apácza soha nem volt. Az apácza *Kovács Rozália*, nagyradai illetőségű leány.

— **Vasutépítés rabmunkásokkal.** Oroszországban telve vannak a börtönök. Az orosz császár birodalmában még a vasutakat is rabmunkásokkal építetik. Pétervári jelentés szerint az Amur-vasút építkezéséhez a tömlőzőkből nyolcezer rabot visznek láncokban és kétezer főnyi katonaságot rendeltek ki a fegyenczek őrizetére. Legnagyobb részt életfogytig tartó kényszermunkára ítélt szerencsétlenek ezek, akiket munkaközben meg fognak szabadítani a békéktől. Különvonatokon viszik őket a végállomásokra s onnan egy-egy nagyobb csoportban gyalog kísérik a vasutépítkezéshez.

— **Pusztító forgószél.** Newyorkból táviratozák Berlinbe: Cansas és Oklahama államokon borzasztó forgószél vonult végig, amely több várost elpusztított. Eddig 23 halottat találtak, de az áldozatok száma bizonyára sokkal nagyobb. Temérdek a súlyosan sebesült is. Egy mozdonyvezetőt az orkán lesodort a lokomotivról és meghalt, egy asszonyt felmért földnyire vetett a ciklon. A táviró- és telefonpóznákat kidöntötte.

— **Álarozos rablók.** Bernyest községben Avrameszku György gazdag birtokosnak a község szélén levő házat tegnap kirabolták. Avrameszku néhány nappal ezelőtt hadgyakorlatra vonult be és a házában csak fiatal felesége volt egyedül. Tegnap este két álarozos ember hatolt be a lakásba, a fiatal asszonyt megkötözték, száját betörték és a házban található összes értékes dolgokat, ékszereket, valamint 600 korona készpénzt elreboltak, majd elmenekültek. A fiatal asszony teljes 36 óráig fekvő megkötözve, mire a szomszédok észrevették helyzetét és kiszabadították. A csendőrség azonnal erőlyes nyomozást indított és a betörőket három szomszédos falubeli legény személyében letartóztatta.

— **A Ráczfürdő életuntja.** Megirtuk, hogy tegnap délután a Ráczfürdő egyik kabinjában egy uriasan öltözött fiatal ember mellheltte magát, Kifőtét tegnap még nem tudták megállapítani, mert csak egy levelet hagyott hátra a rendőrséghez és abban sem árulta el a kilétét. Ruháiban sem volt semmiféle nyom vagy jel, amiből arra következtetni lehetett volna. Életveszélyes sebével a mentők a Rókusba vitték. Ott derült ki, hogy az öngyilkos fiatal embert Tóth Lajosnak hívták, 29 éves kabai születésű műszaki rajzoló. Nagyon sokat nélkülözött, igen sokat tanult és mégse jutott semmire. Építész-tanár akart lenni. Tervszerűen készült az öngyilkosságra. Arra kért az orvosokat, hogy ne mentse meg, mert újra öngyilkos lesz, ha felépül. Az élet csatlódásai vitték erre a lépésre. Aronban az orvosok bíznak benne, hogy megmenthetik a fiatal rajzolt.

— **Hajóbaleset a Dunán.** A Duna Gőzhajózási Társaság Albrecht nevű hajóját Budapestről Zimonyba való útjában a Dráva-sarok közelében baleset érte, melynek következtében a hajó megsérült és kijáratáig ki kellett vonni a forgalomból. Amint ugyanis a hajó a Dráva-sarok csatornáját el akarta hagyni, beleütődött egy fatörzsbe. A kapitány Almás állomásig elvezette még a hajót, ahol intézkedésre Eszékéről a Hungária gőzhajót küldötték ki, mely az utasokat átvette. A megsérült hajót az óbudai hajógyárba vontatták kijáratáig cölöpökből.

— **Husvétí kiállítás a Párisi Nagy Áruházban.** Az Áruház remek Lotz-teremben ma egy érdekes időszak kiállítás nyílt meg, ahol a legújabb modern husvétí különlegességek: Csukorkák, nippel, tojások, bombonierek stb. gyönyörűen díszített csoportozatokban vannak kiállítva.

— **Automobil-elgázolás.** Ma reggel a Baross-utca és Kisfaludy-utca sarkán Salamon Gyula automobilvezető 50. számú gépkocsijával felszaladt a járdára, ahol elütötte Hörnyéki Antal házmezt. Súlyos sebével a Nagyfuvaros-utca 11. számú lakására vitték.

— **Tüzek.** Ma délelőtt három kisebb tüzeset volt a fővárosban. A Bethlen-utca 45. sz. alatt egy asztalosműhely gyuladt ki. A Wesselényi-utca 25. sz. házában, a Widder és Lampel-céggel üzletében is tűz támadt és a Vízafogón levő kábelgyárban a kémény gyuladt ki. Mindhárom helyen a tüzet a házbeliek oltották el.

— **Halálozás.** Özv. Altmann Adolfné Fialowski Ilona kávéház tulajdonosné, rövid szenvedés után hétfőn váratlanul elhunyt. Temetése ma délután volt a Kerepesi-úti sírkert halottasházából.

Pálffy Kálmán, szül. **Traversz Eleonóra**, Pálffy Kálmán nyug. fővárosi hivatalnok felesége e hó 11-én 77 éves korában Budapesten elhunyt. Az elhunytat, akiben **Pápay Jenő** hírlapíró társunk anyósát gyászolja, e hó 14-én, délután fél négy órakor temetik a Szeveteny-utca 42-44. sz. alatti halottasházából az új köztemetőbe.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 21. Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Akinek fájós foga van, vagy bármi okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. **Batizfalvy I. Z. Ki. Egt. tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét** ajánlhatjuk. A főváros ezen legelső intézete **Károly-körút 3. sz. alatt** lett legújában áthelyezve, egyenesen a **czétra átalakított, a legkötőbb gépekkel és villanyos készülékekkel ellátott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalommentes kezelését.** A nm. v. közokt. miniszter is elismerő leiratával tüntette ki e maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogópótlások eszközölteknél, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. **Batizfalvy**-nak, az ismert szakembernek felügyelete alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Fővárosi Orfeum. Ma, nagypénteken nincs előadás, az összes helyiségek zárva maradnak. Holnap, Nagyszombaton a remek áprilisi műsor teljes pompájában látható lesz. A két husvétí ünnepen összesen 4 előadást rendez az igazgatóság. A délutániak, mint rendszerint, fél 4 órakor fognak kezdődni, az estiek pedig 8 órakor. E két délutáni előadás lesz az utolsó az idei szezonban, mérsekelt helyarárra. Tekintettel arra, hogy, mint minden évben, az idén is igen nagy lesz a látogatottság a husvétí ünnepek alatt, nagyon czélszerű az összes előadásokra szóló jegyeket a nappali pénztárnál előre megvásárolni. Az áprilisi új és minden ízében remek műsor eddig minden este zsúfolt házat vonzott.

x Turl Wiener Budapesten. A bécsiék legkedveltebb komikusa, az utóéletet humoru, sajátosan eredeti **Turl Wiener** rövid pár napi vendég szereplésére a Wertheimer-Orfeumba szerződött. Az ötletes kiváló előadó e hónap 15-től kezdve lép fel minden nap azzal a műsorral, amelynek minden egyes száma sláger volt Bécsben. A jeles komikus, aki mint szerző is nagy hírnevet ért el, legnagyobb részét saját műveit adja elő. Kiváló **Alphonse Wallards**, a csodás tehetségű 4 éves komikus is fellép esténként, valamint **Meltzer Adolf**, a tenorista és felesége is, továbbá **Liitmann Pepi**, a jóízű, ötletes férfitáncos. Utóbbiak egy mesés szép zenéjű darabban is fellépnek, amelynek címe: „Die Sedernacht”. A darabhoz korhöz díszletek és jelmezek készültek. A magyar társulat a „Trom, trom, trom... bitás” című kacagató bohózat előadásával brillíroz. Wertheimer igazgatónak eme nagy áldozatkészséggel összeállított, változatos műsora igazán megérdemli, hogy azt mindenki megnézze.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Vakmerő léghajósok.** Két vakmerő francia léghajós, **Bienaimé és Senouque** vasárnap léggömbbel felszálltak Párisban, hogy a magassági rekord leверését megkíséreljék. Ezt a rekordot **Berson és Suring** német léghajósok tartják, kik 1909. augusztus 10-én tízezer méter magasságra emelkedtek. A francia rekordot **Balsan és Godart** állították fel 1900-ban 8858 méterrel. A két vakmerő légi utasnak nem sikerült a világrekordot megdöntenie, de a legjobb francia eredményt túlszárnyalták, mert **kilencezer méter** magasságra jutottak fel. **Bienaimé** a leszállás után érdekes részleteket mondott el az utról. Körülbelül háromezer méter magasságban már annyira nehezen lélegeztettek, hogy a komprimált oxigént fejlesztő készülékhez kellett folyamodniuk. Lélegző sisakot illesztettek a fejükre és úgy leheltek be az oxigént. Egy felhőtengeren keresztül haladva, hater méter magasságból egyszerre megpillantották Párist, amely kis liliputi városnak tűnt fel. A hőmérő kénesője ekkor 20 fokot mutatott a fagyási pont alatt, a hideg mind türhetetlenebbé lett és a ritka levegőben mellük elszorult. Körülbelül hétézeröt száz méter magasságban járhattak, amikor **Senouque** már nem bírta tovább az emberfölötti erőfeszítést és **ajultan terült el a kosár alján.** **Bienaimé** oxigént fújtatott a szájába, amire a léghajós felnyitotta szemét és magához tért. Eymásután dobták ki a ballasztokat és a léggömb most kilencezer méter magasságba szökkenett. Két felhő hasadékán keresztül elég tisztán ki lehetett venni a vidéket, amely alattuk elterült. Az utak fehér vonalaként szeltek át a síkságot és a városok házesoprtjai is egész jól látszottak. Az atmoszféra hihetetlenül tiszta volt ebben a magasságban. Az ég fehérnek tetszett és kékes színezete nagyon halvány volt. A földről nem hatolt fel semmi zaj, félelmetes csend uralkodott, amelyet csak az oxigén sívítása tört meg, a mint a tubusokból kiszabadult. A hideg elviselhetetlen volt, a hőmérő — 35 fokot mutatott. A két léghajós teljesen kimerült és képtelen volt már arra, hogy folytassa az utat. Meghúzták a szelentyűt, a gáz fűtővel tödült ki és a föld rohamosan közeledett. Délután négy órakor értek földet Nantes mellett Oudonban. A felszállás helyétől negyyszáz kilométerre sodorta el a gömböt a szél. Az ut összesen négy és háromnegyed óra hosszat tartott. A rekordot a francia Aero-Klub fogja hitelesíteni.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Krecsányiék Budán.** A krisztinavárosi színházat napok óta — szellőztetik. A téli álmából felébredt muzszaotthon kinyitotta ablakszemeit. Munkások dolgoznak, tisztogatnak, tataroznak, mert **Krecsányiék** már készülődnek a nyári állomásukra. Április 20-én szombaton lesz a megnyitó előadás, amely alkalommal a „Luxemburg grófja” kerül színre. Másnap, vasárnap délután a „Kuruczurfang”-ot adják. Az első operette-ünnepség a „Lord Piccolo” operette lesz. A drámai személyzet pedig színre hozza „A rejtélyes ember” című francia szenzációs drámát, melynek temesvári izgalmas premiere-jéről az egész sajtó tulzott híreket közölt. **Krecsányi** ez idén se hanyagolja el az operát. Nem kisebb művek, mint gróf **Zichy Géza** „Roland mester”-e és „A hegyek alján” lesznek műsoron.

(*) **Várdai Szilárd** előléptetése. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére **Várdai Szilárdot**, az Országos Magyar Képzőművészeti Főiskola czimzetes igazgatóját a VI. fizetési osztályba kinevezte.

(*) **Színházi riadalom egy kórlista-stikli miatt.** Kassán kedden este a „Kis szökevény” előadása közben nagy pánik támadt a színházban. A harmadik felvonás egyik jeleneténél a földszinti közönség észrevette, hogy a színpadon valmi füstölög és átható égési szag terjed a nézőtér felé. A közönség rémülten ugrott fel a helyéről, hogy sietve elhagyhassa a színházat és már-már veszedelmes zavar keletkezett, amikor **Tihanyi Vilmos**, az egyik szereplő gyorsan leszállt a nézőtérre s harsány hangon megnyugtatta a közönséget, hogy nincs semmi baj. A nyugalom csakhamar helyreállt és ekkor kiderült, hogy az egyik **kórlista cigarettázott a színpad mögött** és amikor a jelenése következett, cigarettáját abban a hiszemben dugta felhajtott nadrágjába, hogy az cigarettát már nem ég. Az égő cigarettát azonban kitépte a nadrágot és ez okozta a büzt és füstöt.

(*) **Hock felolvasása az Urániában.** Az Uránia színházban nap-nap után zsúfolt házak előtt olvassa fel **Hock János** nagyszerű vallásostárgyú darabját, az Ur Jézust. Az eddigi előadásokon mindig táblás volt a színház s a lelkes közönség zajosan ünnepelte a jeles szerzőt és illusztris szónokot. A darab még husvét vasárnapján délután kerül előadásra **Hock János** felolvasásában rendez esti helyárok mellett.

(*) **Magyar művésznek sikere Angliában.** Schulz Erna magyar származású hegedűművész, aki annak idején a budapesti zeneakadémiának volt tehetséges növendéke, később pedig **Joachim**-nak volt kiváló tanítványa, most Angliában tesz művészi körutat. Eddig Londonban, Birminghamban, Newcastleban és Edingburghban adott önálló hangversenyeket. Az angol sajtó a legmelegebb elismeréssel emlékezik meg a művésznek kiváló tehetségéről, művészi és technikai finomságairól, tónusának tisztaságáról és gazdagságáról.

(*) **Gróf Andrássy Gyula a Mücsarnokban.** Gróf Andrássy Gyula titkos tanácsos, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat elnöke ma jelenet a városligeti Mücsarnokban és élénk sajnálatát fejezte ki a vezetőség előtt afőlött, hogy alarátán kívül a társulat közgyűlésére Olaszországból nem tudott hazaérkezni és bejelentette, hogy a legközelebbi választmányi ülésen már részt fog venni és azon elnökölni fog. Az elnök egyben meg szemlélte a tavaszi tárlatot.

(*) **Márkus Emília Pozsonyban.** Tegnap este bucsuzott **Márkus Emília** a pozsonyi közönségtől. A Nemzeti Színház nagy művésznője háromszor lépett fel Pozsonyban. Első este a „Nők barátja”-lan, kétszer pedig a „Balga Szűz”-ben játszott a híres szerepét. A színház minden este zsúfolásig megtelt és a közönség végig zajos tapsokkal, számtalan kihívásokkal ünnepelte az illusztris vendéget.

(*) **A Nemzeti Zenede fővédnöke.** A Nemzeti Zenede folyó évi április hó 20-án, csütörtökön este hat órakor az intézet helyiségében a fővédnök kérdésében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tiszteletet meghívja az elnökség.

(*) A Művészház keleti kiállítása. A Művészház művészeti egyesület Kristóf-téri új helyiségeiben éjjel-nappal dolgoznak a keleti kiállítás rendezési munkálatain, hogy a nagyszabású tárlat a közönségnek már a húsvéti ünnepek alatt rendelkezésre állhasson. A Magyarországon első ízben bemutatásra kerülő orientális művészetet a sajtó képviselőinek már e hó 14-én, pénteken mutatják be, míg az ünnepélyes vernissage, melyre a Művészház különdíjaitól hívták meg gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi minisztert, e hó 15-én, szombaton délután 5 órakor lesz. Az ünnepélyes bemutatón az egyesület tagjai tagsági és tiszteletjegyekkel vehetnek részt, nem tagoknak a belépő-díj a bemutatónál két korona, más napokon egy korona. A Művészház díszes illusztrált katalógust készített a rendkívüli alkalomra, melyben Rippl-Rónai József, a művésztanács elnöke ismerteti a keleti művészetet és a kiállítás jelentőségét és ugyancsak ő rajzolta a kiállítás művészi plakátját is.

(*) Nemzetközi művészeti kiállítások. Barcelonában a városi hatóság védnöksége és vezetése alatt április 23-tól június 15-ig rendezik a hatodik nemzetközi műkiállítást, amely iránt Olasz-, Francia-, Németország és Belgium részéről igen élénk az érdeklődés. A kiállításon a magyar művészek közül is igen sokan vesznek részt, akiket a spanyol kiküldött képviselők személyesen hívtak meg. A kiállításra szánt műveknek e hó 15-én kell Barcelonába érkezniük. — A müncheni képzőművészeti társulat Luitpold bajor régensherceg védnöksége alatt a régensherceg születése kilenczvenedik évfordulójának az alkalmából nagy jubiláris kiállítást rendez a Glas-Palaceban, amely nemzetközi jellegű lesz. A kiállításon résztvenni szándékozó művészeknek műveiket legkésőbb április 30-án este 5 óráig kell beküldeni. A kiállításon a magyar művészek nem csoportosan, hanem külön-külön vesznek részt.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Felolvasás Anatole France-ról. Ma este tartotta meg Vár Mátyás a Társadalmatudományok szabad iskolájában Anatole France-ról szóló második előadását. Előadását azzal kezdte meg, hogy kimutatta a szembeálló hasonlóságot, mely Anatole France pályája, szerelme, irodalmi működése, módszere, egyes munkáinak tárgya, iránya és Voltaire munkássága között található attól az időtől kezdve, midőn Anatole France visszavonulásától, a nyilvánosságot óvatosan kerülő zárkózottságától a politikai szereplés küldötterére lépett s világos képet nyújtott arról, hogy Anatole France egyénisége, finom, exkluzív lény, izlése és műveltsége annyira érthetővé teszi, hogy oly sokáig távol tartotta magát a napi politika durva, szennyes tülekedéseitől, s hogy csak az a nagy izgalom, a szenvedélyek, a pártoskodásnak az a rothadó vihara rázta fel saját korának problémái iránt érzett közömbösségéből, mely a Dreyfus-ügy kapcsán egész Franciaországot megrémegtetette. Válaszra az akkori francia közállapotokat s Anatole France „L'Église et la république” című munkájának ismertetése kapcsán kimutatta, hogy a Dreyfus-ügy volt a küzdete és kiindulási pontja annak az élet-halálharcnak, melyet Franciaországban az egyház és állam vívott meg egymással s mely harc az egész országot két ellenséges táborra szakította. Rátért Anatole France ez időbeli irodalmi munkásságának jellemzésére s kimutatta, hogy ez időtől kezdve munkái jórészt irányregények, különösen a „Histoire contemporains” közös gyűjtőcím alá foglalt négy regény (L'orme du mail, Le mannequin d'osier, L'anneau d'amethyste, Monsieur Bergeret á Paris), valamint a Pinguinek szigete című regény is. A haladás és kultura célját szolgálják azok a beszédei, felolvasásai, előadásai, melyeket nyilvános gyűléseken, munkásiskolákban tartott, s melyek mindenikét művészi stílus, egyszerű, világos előadás, a képeknek, hasonlatoknak bősége és szépsége teszi irodalmi becsüvé. A művészet erje eme irányregényekben is nagyobb, mint a célzatosság kidomborodása, s ép innét nyerik meggyőző, sugmazstiv hatásukat. Jellemzi Anatole Franceot, mint a népjogok, az igazság, a haladás harcosát, megvilágítja mint szónok és előadót, s aztán újból visszatér Anatole France írói jellemzéséhez, mert Anatole France mégis csak mint író és művész, nem pedig mint politikus és szociológus, igazi nagyság. Rámutat arra a francia íróknál ritka tünnemnyre, hogy regényeiben mily kevés szerepet enged a legtöbb írók örök témájának, a szerelemnek s kifejtí, hogy mi teszi érthetővé Anatole Francenál, hogy oly kevés tért foglal munkáiban ez érzelm megfestése s hogyan képes

a legnagyobb emberi szenvedéseket, a legmegdöbbentőbb emberi összeomlásokat úgy megfesteni, hogy a legkétségbeesettebb emberi sorsban se lássunk tragédiát. Előadását Anatole France pár szóba szorított életrajzával fejezte be.

* Révai Nagy Lexikona. A nagy magyar enciklopédia második kötete gyorsan követte az első. Alig négy hónapja látott napvilágot az első kötet s íme előttünk van a második, amely — ha még lehetséges — fokozza a gazdagságot, melylyel az első kötet lepte meg az egész művelt magyar világot. Ebben a második kötetben már élesebben domborodik ki az egész rendszer, melyen a nagy mű felépül s mely legparányibb részleteiben is mindenekelőtt és mindenekelőtt a nagyközönség szükségleteit tartja szem előtt. Az írás és ábrázolás művészetével teszi könnyen megérthetővé a mai tudomány legbonyolultabb problémáit is, de mélyrehatóan kiterjed azokra a jelenségekre is, amelyeket a mindennapi élet vet fel. Révai Nagy Lexikona második kötete — a nagy egésznek egyik láncszeme — tanúságot tesz szerénység és megoldásáról annak a mai viszonyaink között különös fontosságú problémának, miként lehetséges korunk nélkülözhetetlen tudásának egész tömegét közkinccsá tenni. „Arány” címszón kezdődik, „Béke” címszón végződik a második kötet, amely 800 oldal, 165 szövegábrát, külön mellékleten 60 feketé, 6 színnyomatú képet, 2 művészi reprodukciót, 13 térképet, 5 városi tervrajzot és egy szöveg mellékletet tartalmaz. Minden ismeretagnak a maga jelentőségéhez mért hely jut a lexikonban, de emellett örvendetesen tapasztaljuk azt, hogy azok az ismeretek, amelyek szorosabb kapcsolatban vannak a gyakorlati élettel s különösen azok a technikai ismeretek, amelyek szinte bélyegét adják korunknak s ennélfogva ezernyi érdekszálal fűződnek egyéni életünkhöz is, nemcsak körültekintő gondossággal vannak feldolgozva a lexikonban, hanem a laikus számára egyedül lehetséges módon, a megértés és a köztudatban való átmenetel teljes biztonságával táruznak előnk. Révai Nagy Lexikona egy-egy kötetje díszesen kötve 16 koronába kerül s ez az olcsó ár, mely csekély havi részletekben is törleszthető, lehetővé teszi, hogy a nagy magyar enciklopédiát mindenki megszerezze. S kulturánk fejlesztésében való szerepe ebben csúcspontodik ki.

* Tavasz. (Rácz Etus versei.) A cizme sablonos ennek a könyvnek, de már a második oldalon megfog valami egyéni: az aláírása a szerzőnek. Ezentul versek következnek, melyekben szintén van gyönyörűség, szín és hangulat. Formára nem modernnek ezek a költemények, a bennük rejlő gondolatok se szárnyalnak túlmagasan, de lányosan tiszták és kedvesek mind. A témaválasztása is ilyen: nem száll az élet mélyeire; apró hangulatok, édes-bus érzések élnek a sorokban és szólnak felénk tetszetős szavakban. Mindent egybevetve: a kötet fölötté áll az átlagos termelésnek és érdemes arra, hogy az ember kezébe vegye. A könyv külső kiállítása is tetszetős.

* A magyar sőjövédéki törvények és szabályok gyűjteménye. Pénzügyi szakirodalmunk, mely máltán vetekszik a kontinens bármely államának szakirodalmával, a sőjövédéki kérdéseket nem dolgozta föl oly arányban, mint a többi edőnem, sőt — habár ma már a sőjövédéki több ágazatával (trágyaszó, iparsó, marhasó, kálissó stb.) a modern közgazdasági életben a pénzügyi hatóságok és az ipari és agrár körök naponként kénytelenek foglalkozni még a sőjövédékre vonatkozó törvények és szabályok sincsenek egy kézikönyvben összegyűjtve. A régi gyűjtemények hézagosak és elavultak. Valósággal hézagpótló munkát végzett tehát Lukács Ferencz zalaegerszegi pénzügyéri főbiztos, amikor „A konyhasó ismertetése és a magyar sőjövédéki törvények és szabályok gyűjteménye” című munkájában összegyűjtve kiadta az élvezeti és ipari sőjövédékre vonatkozó összes érvényben lévő törvényeket, szabályrendeleteket, kiegészítve praktikát a szerző a sőjövédéki ügy egyik kiváló munkásának, jánosházi Odor Géza, Vir. tan., zalaegerszegi pénzügyigazgatójának ajánlotta. A közel harmadfélszáz oldalra terjedő kézikönyv bolti ára 5 korona.

* Magyar Fürdőkalauz. Címmel most jelent meg a hatodik kiadásban Erdős József szerkesztése és kiadásában a közönség által rövid idő alatt annyira megkedvelt ismertető. Azok számára, akik fürdőhelyre, gyógyító vagy nyaralóhelyre akarnak menni, avagy ásványvizskurát akarnak tartani, nélkülözhetetlen ezen hézagpótló díszmunka. Klimatikus gyógyhelyeinket és csodás hatású ásványvízforrásainkat, még mindig nem eléggé ismeri a magyar nagyközönség, — ezen a bajon segít a Magyar Fürdőkalauz és a legszélesebb körben ad propagandát a magyar für-

dőknek. Ezen, a magyar fürdők fölvirágoztatásának ügyét szolgáló ismertető kötet megjelenésével szerző határozottan hazafias missziót teljesített és ajánljuk az érdekeltek köröknek különösen figyelmébe. A gyönyörűen kiállított munka a hajók és vasutak fülkéiben, szállodákban, penziókban, egyesületekben és orvosoknál nyert elhelyezést és megrendelhető a Magyar Fürdőkalauz kiadóhivatalában, Budapest, VI., Eötvös-utca 36.

* Családi Otthon. (Vallásos elmélkedések. Írta: Madarász Imre, karczagi ref. lelkész. Ára kötve 2 korona.) Az év ünnepeit és óvszakokat írja le szívet és elmét megnyerő formában. — Nyelvezete szép, magyaros, telve gyönyörű költői hasonlatokkal. Madarász Imre nem új ember a ref. egyházirodalom terén. Topoplomi szöszék címén 3 kötetben jelent meg egyházi szónoklatai. Ezen új teológiai munkájával új ösvényre lépett. Nemcsak az egyházi emberek, de a szép és komoly elmélkedéseket kedvelő világi olvasók is nagy haszonnal olvashatják. Különösen ajánljuk a ref. iskolák és egyházak vezetőségeinek, mert ennél szebb és alkalmasabb vizsgai, különösen pedig konfirmáló ajándékot nem adhatnak.

* Rockhurst, a vig czimbora. Nálunk a nagyközönség szélesebb körei előtt jóformán ismeretlen, odahaza s az európai kontinensen is nagy népszerűségnek örvend a kitünő angol író testvérpár: Castle Ágnes és Egerton. Most alkalma nyílik megismerkedni velük a magyar olvasónak is: Esty Jánosné gondos fordításában megjelent egyik legkitünőbb regényük, Rockhurst, a vig czimbora címmel az Olesó Könyvtárban. A pompás kis regény cselekvénye, mely a spanyol uralom alatti Flandria romantikus történeti színterén játszik, egy dráma gyors elevevényével perdül le az olvasó előtt, színekben gazdagon, mindvégig foglalkoztatva az érdeklődést. A kedves és élvezetes könyvet a Franklin-Társulat adta ki; ára 2 korona.

* A magyar föld és az ifjuság. Nagy népszerűségű ifjusági vállalatunk, a „Benedek Elek kis könyvtára” nagy szolgálatot tesz egyebek közt azzal is, hogy vonzó, szép formában ismerteti meg az ifjusággal a magyar földet, szépségeit, nevezetéseit. A vállalat legújabb kötetei közül Benedek Elek „Az arany fészület” és a „Szózat Anna tavától a Czenketőig” című műveim kívül az előbbiekre tartozik Kolumbán Lajos „A Délvidéken és Aldunán” című kis műve, amely hazánk egyik legszebb és legérdekesebb részét tárja az ifjuság elé élvezetes, szépirodalmi formában. Az utóbbi körbe tartozik Sárány István „A mesék országából” című műve, amely Kőrös Csoma Sándor életét és viszontagságait mondja el, regényes formában állítva az olvasó elé a tudomány nagy magyar uttorőjének képét. A hazához való ragaszkodást erősíti Avar Gyula „A névtelen hősök” című könyve is, amely egy szlavóniai és egy felvidéki magyar tanító levelezése alakjában szól arról a küzdelemről, amely a magyarság fennmaradása és terjesztése érdekében folyik. Benedek Elek kis könyvtárát a Lampel R. (Wodianer F. és fia) cég adja ki; egyes füzet ára 60 fillér, kötetes füzet ára 1 korona 20 fillér.

Husvéti tojás

Prof. Tauffer Vilmos, a m. k. tud. egyetem nőgyógyászati klinikájának igazgatója, írja: „A természetes Ferencz József-keserűvizet, mint kitűnő haszajhtót, a legjobb sikerrel rendelem.“ Gyógy-szertárakban és fűszerkereskedésekben kapható. A szétküldési-Igazgatóság Budapestén.

FŐVÁROS.

(A kenyérgyár megtekintése. A bécsi cs. és kir. konzuli akadémia növendékei, mint megírtuk, húsvét után tanulmányi kirándulást rendeznek Magyarországon, amely kirándulásnak a magyar malom- és vasipar tanulmányozása lesz a tárgya. A növendékek e hónap 20-án érkeznek a fővárosba, ahol két napon át néhány malmot és gépgyárat fognak megtekinteni. Tudatták azonban a tanácsos, hogy a fővárosi kenyérgyárat és a fővárosi közraktárakat is meg szeretnék tekinteni. A tanács intézkedett, hogy a növendékeknek a főváros ez intézményeinél a kellő felvilágosításokat megadják.)

(Ki építse a Sárosfürdőt? A főváros most már sok huza-vona után végre komolyan neki látott, hogy megépítse a Sáros-fürdőt, amelyre hatodfél millió koronát szavazott meg. A fürdő építését végrehajtó-bizottság a kőműves- és betonmunkákra meghirdette az árlejtést s három vállalkozó versenyez a munkáért. *Ehrwald és Sasvári* 1,262.594 koronáért, a *Palatinus* építő részvénytársaság 1 millió 395.763 koronáért, *Koch Károly* 1,412.155 koronáért vállalta a munkát. A bizottság az első legelőször ajánlatot nem fogadta el, mert a vállalkozó árszámításait és egységárait kifogásolta. A második helyen olcsóbb vállalkozónak hajlandó ugyan kiadni a munkát, ám itt megint más bajok vannak. A részvénytársaság tulajdonkép arra alkult, hogy a József főherceg birtokába jutott fővárosi telkeken bérpalotákat épít. Arról, hogy magánvállalkozásokat is folytat, eddig nem volt szó s a cég ilyenmódon tevékenységére megfelelő adatok nem állnak rendelkezésre. Ennél súlyosabb kifogás az, hogy a cég mögött két bizottsági tag áll, akik a minőségükben nem szerződhetnek a fővárossal. A bizottság mindamellet azt javasolja, hogy az építómunkát a *Palatinus* adják oda, mint a második helyen olcsóbb pályázónak. A javaslatot a jövő héten tárgyalja a Sáros-fürdő építésére kiküldött nagy bizottság s annak a döntése kerül azután a tanács elé.)

(Allategészségügyi szakfelügyelet. A földművelésügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki, amelyben rámutat arra, hogy az állategészségügyi rendőri igazgatás mindinkább fokozódó igényei szükségessé tették a szakfelügyeletnek közvetlenebbé való tételét.)

Ezéből a miniszter elhatározta, hogy az 1900. XVII. törvényezikben szervezett m. kir. központi állategészségügyi főfelügyelői állást ez év május 1-én betölti és tudatja, hogy ennek az összes m. kir. állatorvosi szolgálatra kiterjedő szak-szerű főfelügyelettel kapcsolatos teendők ellátásával ez év május hó 1-től kezdve *Uhlarik Titus* m. kir. állategészségügyi főfelügyelőt bízta meg. Intézkedik továbbá a miniszter az állategészségügyi kerületek beosztásáról is. A rendelethez csatolta még a miniszter a m. kir. állategészségügyi főfelügyelő hatásköréről alkotott szabályzatot és arra kéri a törvényhatóságokat, hogy az állategészségügyi szakszolgálat fejlesztése érdekében tett intézkedéseit vegyék tudomásul és a törvényhatóságok területére kirendelt állategészségügyi felügyelőt munkájára teljesítésében támogassák.)

(Vízvezeték az Angyalföldön. Treiber Márton háztulajdonos kezdeményezésére a VI. ker. Szent László-utca, Ördögárok és Balzsam-utca érdekeltjei beadványt intéztek a tanácshoz, a melyben vízvezeték létesítését kérik. A kérelmet azzal indokolják, hogy a vízvezeték létesítését egyéb tekinteteken kívül a szén-szűrésnek f. é. augusztus havában leendő kihelyezése és az ut egyidejű kikövezése is szükségessé teszi.)

(A taksamérő. Az állami mértékügyi intézet értesítette a tanácsot, hogy e hónap 15-ére a taksamérő-rendszer-próbákkal nem készülhet el. Ennek oka az, hogy a benyújtott szerkezeti leírások és rajzok hiányosak voltak. A hiányok pótlása után e hónap végén lesz csak abban a helyzetben a mértékügyi intézet, hogy a hitelesítési engedélyeket kiadja. A tanács ehhez képest a taksamérő beadására kitűzött határidőt április 15-éről május 5-ének déli 12 órájáig tolta ki azzal a kijelentéssel, hogy a végső határidőn túl beadott és hitelesítési engedéllyel nem bíró ajánlatokat nem veszi figyelembe.)

KÖZIGAZGATÁS.

A jegyzők vasuti kedvezménye.

Felsőtisztás, április 10.

Nemrég hozta az Egyetértés, hogy a belügy-miniszter a Kereskedelemügyi miniszterrel folytatott tárgyalás után visszautasította a községi és körjegyzők ama kérését, hogy a vasuti kedvezményt családtagjaikra, az al- és segédjegyzőkre és végül a nyugalmazott jegyzőkre s ezeknek családtagjaira is terjeszse ki azon indokból, hogy ezen kedvezmény kárt okoz a vasutnak.)

Igy első látszatra mindenki igazat ad a miniszter uraknak, de ha mélyebben gondolkozunk, egészen más eredményhez jutunk. Ugyanis, ha valaki féláron utazhat, gyakrabban utazik, mintha egész viteldíjat fizetne, sőt féljegy birtokában akkor is utazik, amikor egész jeggyel esze ágában se lenne az utazás. Már pedig a vasutnak több haszna van akkor, ha egy vasuti kocsit féljegyzekkel van elfoglalva, mintha azt üresen hurocolgatják ide és oda.)

Ilyenkor látni, hogy milyen mostoha gyermeke az országnak a jegyző is. Pedig azt mindenki tudja, hogy kevés hivatalnok végez oly országos fontosságú és terhes munkát, mint a jegyző s mikor aztán viszonzásul valami csekélységet kér, majdnem mindenkor rideg visszautasításban részesül.)

Hogy a jegyzőkkel szemben még a parasztság is mennyire dédelgetett kedvezze az állampolitikának, élő példa reá a mezei munkások vasuti kedvezménye. Ezek ugyanis jogosultak a munkásigazolvány birtokában a vasuti kedvezményre. Helyes dolog lenne, ha ezt a kedvezményt kizárólag a mezei munkások vennék igénybe, azonban mit látunk a gyakorlati életben: azt, hogy *ily munkakönyvet jómódu gazdák is váltanak* s e könyvvel féljegyben utaznak, amikor az ország másik részére mennek 5.—6000 koronáért saját részükre marhat vásárolni, vagy pedig mint elsőrendű ipari munkások Budapestre járnak vele, ahol 6—8 korona napszámot kapnak. Hiszen annak a jegyző, aljegyző vagy nyugalmazott jegyzőnek megközelítőleg sincs annyi jövedelme s még sem részesül kedvezményben, azon egyszerű oknál fogva, mert munkakönyvet sem nem válthat, sem nem kaphat.)

Hiába, a mai korban a terror dominál, s csak az nyer valamit, akitől az államhatalom fél, a szerényet, a türot, a csendes munkást figyelembe nem veszik.)

Nyugalmazott jegyző.

Egy jegyző a koresmák ellen. Biharmegyében, *Ottomány* község jegyzője jelentést terjesztett az alispáni hivatalhoz, amelyben erős érvekkel hangsúlyozza, hogy a községben nem tanácsos egy harmadik koresma engedélyezése, mert a falu népe nagyon *hajlik az iszákosásra* és ezt a szenvedélyt a harmadik koresma felállítására még fokozná. A főszolgabíró ezt a jelentést meleg pártolással terjesztette az alispán elé, szemben a község képviselőtestületének véleményével, mely javasolja a kérésre vonatkozó koresma engedélyezését.)

Husinség Makón. A mészárosok telhetetlensége és a megfogyatkozott jószágállomány országos husdrágaságot idéztek elő. Némelyik vidéken a husdrágaság *husinségig* fajult. Az alföldi Kánaánban fekszik Makó, ahol a mészárosok támasztották a bajt, tegnap megint felemelték az amugy is magas husárakat, amire felzudultak a türelmes makóiak, elhatározták, hogy inkább sztrájkolni fognak, de drága pénzért nem vásárolnak silány marhahúst. És ez a felbuzdulás magával ragadta a város magisztrátusát is, mert — mint Makóról jelentik — a tanács *Bakcsay Gyula* rendőrkapitányt sürgősen *kiküldötte Szerbiába* azzal, hogy tanulmányozza, miként lehetne Makót olcsó szerb hússal ellátni.)

A pestmegyei közigazgatás egy hónapja. Pest vármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta e havi rendes ülését. Gróf *Ráday Gedeon* főispán elnöklésével. A jelentések során *Petri Mór* kir. tanácsos, tanfelügyelő jelentette, hogy Soroksáron új állami óvoda, a Szilágyi-telepen pedig új állami iskola szervezése iránt tárgyalásokat folytatott. Az 1907:XXVII. t.-cz. alapján a mult hó folyamán 6480 kor. államsegély folyósított. Tan-díj és felvételi díj kárpótlása címén 25 603 korona utalványoztatott ki a mult hó folyamán. Előterjesztést tett a felekezeti és községi tanítók részére személyi pótlék engedélyezése iránt. Végül jelentést tett a tanfelügyelő az iskolalátogatásokról és ezek között az analfabéta-tanfolyamokról is, melyek számos helyen szép eredménnyel működnek. *Kurucz Gyula* kecskeméti tanfelügyelő terjesztette elő ezután jelentését, amely a mult hóban tett iskolalátogatásokról számolt be és megemlíti, hogy a kerületbe folyósított államsegély összege 135.821 korona. A jelentések során a pénzügyigazgató a mult hóban befolyt adókról számolt be. A mult hóban állami egyenes adóban befolyt 322.063 korona 17 fillér, ami a mult évben befolyt 118.244 koronára 41 fillérrel szemben 203.818 korona 76 fillér emelkedést mutat. Folyó évi január hó 1-étől befizettek 2.163.028 korona 38 fillért, szemben a mult év ugyanezen szakában befolyt 1.147.943 koronára 63 fillérrel. Az emelkedés tehát ez évben 1.015.084 korona 75 fillér. A bizottság ezután a rendes havi jelentéseket és fegyelmi ügyeket tárgyalta.)

EGYESÜLETEK.

(—) A Művészet-Társaság közgyűlése. A Művészet-Társaság április hó 11-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az alapszabályok módosításán kívül tisztikarát egészítette ki. Igazgató: *Kálmán József*, igazgató h.: *Kohányi Ferencz*, titkár: *Halmi József*, pénztárnok: *Fischer Armand*.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Hitbizományi pörök. A hivatalos lap mai számának közlése szerint a pozsonyi királyi törvényszék mint hitbizományi bíróság a cseklésszempezi *Esterházy* gróf hitbizomány gondnoki állásának betöltése végett a várományosok meghallgatására április 28-ára tárgyalást tűzött ki. A gondnoki állás annak következtében üresedett meg, hogy gróf *Esterházy Károly*, az eddigi gondnok gróf *Esterházy Ferencz* volt hitbizományi haszonélvező halála folytán a hitbizomány haszonélvezőjébe lépett. — A néhai gróf *Almásy Ignác* által alapított pásztói hitbizományhoz tartozó tornazsádányi ingatlant a hitbizományi birtokosok elárvereztetni és tőkévő változtatni kívánják. Az egrí törvényszék mint hitbizományi hatóság e kérelmet tárgyalását április 27-ére tűzte ki s arra az összes érdekeltet megidézte.)

§ Felmentett gyilkos. A temesvári törvényszék ma tárgyalta *Petreszku Péter* babsai lakos bűnügyét, aki a mult hónapban egy koresmában meggyilkolta *Berényi Miklóst*. *Petreszku* az apjával ült együtt a koresmában, mikor *Berényi* összejött az öreg *Petreszkuval*, akit fojtogatni kez-

SZÉN Koks, Briket, Antracit
■■■ szükségletét ■■■
a pontos szállítás érdekében KÉSŐBBI HATÁR-
IDŐKRE, MÁR MOST felelőni kérem.

RADNAY KÁROLY

Budapest, Nagymező-utca 43. I. em.
Telefon 164. 75—26, 26—27. Sűrűnyom: ANTRACIT Budapest

det. A fiu az apja segítségére sietett, mire Berényi egy üveggel fejbévigta Petreszkut, ki súlyosan megsérült. A fiatal Petreszku erre egy késsel agyonszurta a támadó Berényit. A törvényszék beigazoltnak vette, hogy a vádlott tettét jogos önvédelemben követte el és felmentő ítéletet hozott. Petreszkut azonnal szabaddá helyezték.

§ Az enyhítő körülmény. Pénzre volt szüksége négy év előtt özv. Bárdos Árminnának, azért ötezer korona kölcsönért a Kereskedelmi Bank Szövetkezethez fordult. Seres Béla ügyvezető-igazgató vállalta meg is adta a kölcsönt azzal a kikötéssel, hogy a tartozást a szövetkezet rá tábláztatja az adósnak üres telkére, előbb azonban háromszáz korona értékű törzsrésztvény erejéig be kell lépnie a tagok sorába. Az özvegy ráállott s ötezer korona helyett négyezer száz kilencvenhét korona harminczhárom fillért kapott, mert nyolczszázkét korona hatvanhét fillért biztosítási, kezelési díj és egyéb szállagok címén vonták le. Egy esztendő múlva, amikor az adós tartozása közel hétezer koronára rugott, a szövetkezet pörölt, mire özvegy Bárdosné uzsora miatt tett följelentést. A budapesti büntetőtörvényszék előtt a vádlott ügyvezető-igazgató azzal védekezett, hogy neki nem volt intézkedési joga, mert csak végrehajtó közege volt az igazgatásnak, végül, hogy ő a minisztérium által jóváhagyott alapszabályok és az igazgatóság határozata értelmében cselekedett. A törvényszék uzsora vétsége miatt három hónapi fogházra és hatszáz korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat. A királyi tábla harmadik büntetőtanácsa Horváth Béla elnöklésével ma tárgyalta a vádlott főlebbezését. Dr. Weisz Ödön védőszózásiában arat hivatkozott, hogy a bíróság évtizedeken át nem ildőzte az alapszabályokból konstruált uzsorát, ezt csak egy újabb bírói gyakorlat alapján cselekszi s így az a különös eset állott elő, hogy a vádlottnak jobban kell ismerni a törvényt, mint a bíróságnak, mely eddig nem látta az uzsorát főforogni. Fölmentést kért. A királyi tábla megsemmisítette a törvényszék ítéletét s a vádlottat az enyhítő szakasz alkalmazásával ezer korona pénzbüntetésre ítélte. Megokolásában pedig kimondta azt az elvi jelentőségű határozatot, hogy az ellentétes bírói gyakorlatot enyhítő körülményül kell betudni a vádlott javára, aki az alapszabályszerű levonásokat igazgatósági utasításra tette. A főügyész helyettes megnugodott, a védő semmiféle panaszt jelentett be.

§ Fogházra ítélt rendőr. Felháborító brutálissal támadt rá a múlt év augusztus 8-án a kora reggeli órákban Kovács V. Lajos nevű 1792 sz. rendőr Pátkai József 14 éves szemeteskosci-kisérő csemetyüs fiura a Baross-utca 124. sz. ház előtt. A csemetyüs fiu kötelelesszzerűleg a szemetes kosci előtt haladva, négy-öt háznak a kapuján előbb becsöngetett, mint ahogy a kosci odaért. Ezért kérdőre vonta a posztón álló Kovács V. Lajos rendőr s mivel a fiu feleletével nem volt megelégedve, rettetésen összeverte. Mikor a verekedésbe belefáradt a viczeház mesternébe kötött bele. Behívta az asszonyt a kapu alá, az anyja istenét káromolva, igazolásra szólította fel. Kelemen Péterné megmondta a nevért. A rendőr ezután kiment ismét az utcára és az ott sirdogáló Pátkai József csemetyüs fiut karjánál megragadva, bevonszolta a Karpfenstein-utcai őrszobába. Itt a szegény fiatal valóságos torturát végeztek a rendőrök. Vajda István 465. számu rendőrelőőr pofonverte azért, mert sirt, egy másik rendőr pedig azért verte meg, mert sírásával álmából felkeltette. Az összepofozott gyermeket, akinek az ütésektől dagadt volt az arca, Kovács V. Lajos rendőr feljelentésére átki-sérték a dunai kapitánysághoz, mint gyermekbírósághoz és itt botrányokozás miatt vonták felelősségie. A rendőr itt azt adta elő panaszképpen a fiu ellen, hogy ez ittasan dülöngött a járdán és közbotrányt okozott. Előadta azt is, hogy a zsebében egy erős üvegben bort talált. A dunai kapitányság azonban felmentette a fiut a botrányokozás vádjára alól s hazabocsátotta szüleihez. Pátkai József, a megkínzott csemetyüs fiu elpanaszolta esetét a szemétfuvarozó vállalat igazgatóságánál s az igazgatóság feljelentést tett a brutális rendőr ellen. A feljelentés következtében Kovács V. Lajos rendőr ellen a kir. ügyészség hivatalos hatalommal való visszaélés vétsége címén emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék dr. Janniczky bíró elnöke alatt. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után Kovács V. Lajos rendőrt hivatalos hatalommal való visszaélés vétségéért négy beti fogházra ítélte. Ítéletében azonban a bíróság tekintettel a vádlott büntetlen előéletére, mellőzte a hivatalvesztést. A kir. ügyész a kiszabott büntetésben megnugodott, ellenben a hivatalvesztés mellőzése miatt felebbezést jelentett be, de felebbezett a vádlott is.

SPORT.

Budapesti ügetőversenyek.

— Harmadik nap. —

Még nem is emléksziünk oly napra, mint a mai, midőn olyan favoritjárás volt, hogy szinte elesodálkozott a publikum, midőn egy futamban lemaradt a reás ló, hogy már ez is lehetséges. A célzon csupa reás és paris lovak haladtak át elsőnek s így a fogadók nem panaszkodhattak. Csak a *Totalisateur*-díj czáfolt rá a favoritokra, ahol a három reával startolt *The Plunger* csak harmadik tudott lenni a most debutáló *Vito* és az előnyt adó *Dulce Jay* mögött. Az igaz, hogy a *The Bondsmen*-mén egyremásra felvágott; ugylátszik a pesti pálya nincs neki inyére. A *Szent-Ábrahám*-díj-at szép stílusban nyerte *Imitator*, a *Szent-Andrási*-díj-at pedig *Gambetta* szerezte meg a kék-fehér sávos dressznek, *Quick* távollétében. A *Sashalmi*-díj *Herold* győzelmével ért véget; *Heimweh* sokallotta az adott előnyt. A *Kőbányai*-díj könnyű dolgot adott *Czin-czár*-nak, mert legerősebb ellenfele: *Gron* starthoz sem állt. A *Lengyeltői*-díj-at *Lord G.* szerezte meg tulajdonosának, *Aufwieglerin*, *Sara* és *Elyria* távollétében, míg a *Kettesfogatu urkocsisverseny* a *Solymossy*-fogató lett.

Részletes eredmény a következő:

I. *Szent-Ábrahám*-díj. Díj 2000 korona. 1. Pusztaberényi ménes *Imitator* (Capovilla), 2. Wienerwaldi ménes *Bolygó* (Ryerson), 3. Brunner J. és Társa Max (Stockbauer). Nem helyezve: Hamlet (Wöss), Neni (Brown), Hallunke (Tappan). Tot.: 10:20, 20:28, 40. — Könyvfogadások: Pari *Imitator*, 1 és fél Max, 3 Hallunke, 4 Bolygó, 6 a többi. — Idő: 1:36.9.

II. *Szent-Andrási*-díj. Díj 2600 korona. 1. Hauser L. *Gambetta* (Tappan), 2. Busa Albert Pogány (Romó), 3. Wienerwaldi ménes Darabont (Ryerson). Nem helyezve: Dalia (Armstrong), Hedwig (Capellari), Faust (Hartman), Kirkwood (Wöss), Jung Quartermarch (Stockbauer) (disqu. III.). Tot.: 10:16, 20:25, 28, 52. — Könyvfogadások: 1 és fél reá *Gambetta*, 3 Hedwig, 4 Darabont, Kirkwood, 6 a többi. — Idő: 1:32.

III. *Totalisateur*-díj. Díj 3500 korona. 1. Schlesinger V. és Társa *Vito* (Brown), 2. Moser A. *Dulce Jay* (tul.), 3. Sharovai ménes *The Plunger* (Ryerson). Nem helyezve: Fonyód (Cassolini), Rabló P. (Armstrong). Tot.: 10:34, 20:35, 102. — Könyvfogadások: 3 reá *The Plunger*, 3 *Vito*, 8 a többi. — Helyrefogadások: 2 reá *Vito*, 2 *Dulce Jay*. — Idő: 1:28.2.

IV. *Sashalmi*-díj. Díj 4000 korona. 1. Wolai ménes *Herold* (Ederer), 2. Vencsellői ménes Tonosi (Brown), 3. Pusztaberényi ménes Gladys (Capovilla). Nem helyezve: Heimweh (Tappan). Tot.: 10:19, 20:31, 38. — Könyvfogadások: Pari *Herold*, 1 és fél Heimweh, 3 Gladys, 5 Tonosi. — Idő: 1:24.5.

V. *Kőbányai*-díj. Díj 2100 korona. 1. Wienerwaldi ménes *Czin-czár* (Ryerson), 2. Hauser Lipót Geeretta (Tappan), 3. Brown J. Zween (tul.). Nem helyezve: Hans (Capellari), Bonnatella (Beck), Narciso (Rummel), Lebemann (Rauch) (disqu. III.). Tot.: 10:16, 20:21, 24, 38. — Könyvfogadások: 1 és fél reá *Czin-czár*, 2 és fél Lebemann, 5 Geeretta, 20 a többi. — Idő: 1:32.1.

VI. *Lengyeltői*-díj. Díj 3000 korona. 1. Genel Nino *Lord G.* (Cassolini), 2. Mr. Edward Gondos (Neibi), 3. Comp. American Commander (Wöss). Nem helyezve: Kontrás S. (Ryerson), Erna (Rose), Fellow Dillon (Tappan). Tot.: 10:15, 20:26, 30. — Könyvfogadások: 2 reá *Lord G.*, 3 Gondos, 6 Fellow Dillon, 8 a többi. — Idő: 1:29.

VII. *Kettesfogatu urkocsisverseny*. Díj 3000 korona. 1. Br. Solymossy J. *Maha C.—Charivari* (tul.), 2. Szövettség H. B. Furfang—Vége (Bernrieder), 3. Id. Szemző I. Schuwichs—Janosi (Szemző). Nem helyezve: Tanczos—Küzdő P. (Orosz), Siess S. F. — Carolus S. (br. Sennyey G.). Tot.: 10:18, 28, 42. — Könyvfogadások: 1 és fél reá *Maha C.—Charivari*, 1 és fél Siess S. F.—Carolus S., 5 Furfang—Vége, 12 a többi. — Idő: 1:48.

A vasárnapi külön versenynap nevezései nagyszerűen sikerültek. A nemzetközi versenyre az összes amerikaiak nevezte lettek, mint *The Plunger*, *Vito*, *Bob Douglas*, *Sir Todd*, *Shady G.*, továbbá az olasz tulajdonban levő *Concurrent*, *Custer*, ezenkívül az összes belföldi stayerek s így a legnagyobb bizalommal nézhetünk a kitünő sportévező nap elé.

( ) Husvétii angol—magyar mérkőzések. A magyar csapatok tavaszi fényes nemzetközi győzelmei után végre eljutottunk az angol mérkőzésekhez. Az angolokkal szombaton játszó BAK. tavasz-

szal 3 nemzetközi mérkőzést játszott és valamennyit megnyerte. Legyőzte Bécsben a WAC.-ot, a WSC.-ot és Budapesten a WAFU.-ot verő Simmeringer SC.-ot. A MTK. eldöntetlenül mérkőzött a WSC.-al, amely előzőleg itt Budapesten legyőzte a BTC.-ot (ez volt az egyetlen magyar vereség a tavasz folyamán). A Teplitziek fölött 5:1-re győzött a MTK. A FTC. legyőzte a WAC.-ot 2:1-re, a Teplitziet és Svájc bajnokcsapatát 3:0-ra. A FTC. és a MTK. 9 játékos vett részt Svájc ellen a magyar kombinált csapatban, amely 5:1-re győzött. Ilyen előzmények után csak természetes, hogy óriási érdeklődés nyílvárul meg az angol matchekkel szemben és a közönség lázas kíváncsisággal várja a mérkőzések megkezdését, amelyek el fogják dönteni a magyar csapatoknak a nemzetközi viszonylatban való végleges pozícióját. A közönség természetesen azt reméli, hogy a mieink veretlenségüket megőrzik, de hogy egy ilyen erős összeállítású angol legénység ellen lehetséges lesz-e sikerrel küzdeniük, az nagyon is kétséges és nem lehetetlen, hogy a múlt idők vereségei megismétlődnek. Barnsley óta az angolok sokat hallottak felőlünk és most, amikor csupa olyan játékos jön el hozzánk, akik hazájuk színeit ismételtelen dicsőséggel képviselték, nem lehetünk csalóka reményekkel eltelve, sőt igenis kötelességünk rámutatni, hogy a három mérkőzésen át való vereségünk épp úgy nem tartozik a lehetetlenségek országába, amint évekkézelőtt az esetleges győzelmeink tartottak lehetetlennek. Annyi bizonyos, hogy a mérkőzések magas színvonalu küzdelmeket fognak eredményezni és a sportesemények, amelyek napirenden lesznek, a közönséget teljes mértékben ki fogják elégíteni. A mérkőzések plakátjai már megjelentek, villamos kocsikban elhelyezett kis falragaszok, az angolok képeivel igen kellemes meglepetésben részesítették a közönséget. A pályók és fenartott helyek csak szombatig fognak a többi jegyekkel együtt elővételben árusítani a szokásos helyeken. Az angolok pénteken délelben a következő játékosokkal érkeznek meg: Az angol Amateur válogatottakból álló English Wanderers csapata: Kapus: E. B. Froud (Bishop Auckland). Hátvéd: A. E. Scothern (Oxford City), H. Boardman (Middlesbrough), A. H. Bell (Woking). Fedezetek: J. Heoly (Bishop Auckland), F. W. Charman (Oxford City), J. B. Monk (Woking), A. S. Owen (Leicester Fosse). Csatárok: T. T. Fitchie (Glossop), H. J. Springthorpe (Grimsby Town), A. Borry (Everton és Oxford City), E. G. D. Wight (Hull City és Oxford City), F. Draper (Oxford City), F. Winsloe (Cranleigh). Az angolok nagypénteken, április 14-én d. u. 1 óra 30 perczkor érkeznek a keleti pályaudvaron és a József-körúti Savoy nagyszállóban fognak megszállani. Az English Wanderers első mérkőzése nagyszombaton délután fél 5 órakor lesz a BAK ellen, husvét vasárnap az MTK, husvét hétfőn pedig a német és holland válogatott mérkőzésről érkező A. Berry és Wrighttel megerősítve veszi fel a küzdelmet a FTC bajnok-csapatával. Valamennyi mérkőzés az FTC Üllői-úti új versenypályáján fog lefolyni.

( ) A nagypénteki football-match. Érdekes mérkőzés színhelye lesz nagypénteken d. u. félöt órakor a millenáris pálya, A Verein für Bewegungsspieler, Leipzig, Közép-Németország bajnokcsapata jön Budapestre, hogy erejét a Budapesti Torna Clubbal összemérje. Ismerve azt a lelkesedést, amelylyel a Budapesti Torna Club a nemzetközi mérkőzéseit játszza, kétségtelen, hogy érdekes és izgalmas játékban lesz részünk. A német csapat közép fedezete Ugi, egyike Németország leghíresebb játékosainak s állandó tagja a német válogatott csapatnak. Az előreláthatólag erős ellenfél ellen a BTC teljes csapatát állítja ki sorompóba s szerdai erős trainingje után remélhető, hogy összejátéka kifogástalan lesz s így alapos a remény, hogy a német bajnokcsapat ellen a BTC szép, élvezetes játékot fog produkálni. A pénteki mérkőzésen a BTC avval a csapattal vesz részt, amelylyel a hajnoki mérkőzésekben küzd. Vasárnap a MAC nemzetközi csapata, hétfőn pedig a BTC nemzetközi csapata mérkőzik a németekkel. A pénteki mérkőzést Sugár István NSC vezeti.

( ) Ügetőink versenyképessége című rekord-könyvecskének Jeges Sándor összeállításában most jelent meg az áprilisi kiadása, mely kimutatja a bécsi megnyitó meetingen részt vett és a budapesti tavaszi meetingre benevezett összes ügetők és az idén indult kettesfogatoknak az 1909., 1910. és 1911. évben elért legjobb kilométer-idejeit. Utmutatást nyújt egyúttal a kilométer-ideők gyakorlati felhasználására. A praktikus könyvecske ára 50 fillér. Kapható a kiadónál és minden dohányüzletben.

SALVATOR

a kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, közsvényenél, cukorbetegségnél, vörhenyénél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatása.

Főraktár Budapesten: ÉDES-KUTY I. PÁL.

KÖZGAZDASÁG.

Az Első Budapesti Gözmalom részvényei. Az utóbbi időben a tőzsdén, sőt ma már egyik estilapban is az a hír terjedt el, hogy az Első Budapesti Gözmalom R.-T. részvényeinek árfolyamát mesterségesen nyomják le a tőzsdén. Sőt névtelen levelekben még olyképen is informálta valaki a szerkesztőseket, köztük bennünket is, hogy ennek az árleszorításnak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank az oka, mert a Kereskedelmi Bank az érdekkörébe tartozó vidéki malmokkal és az Első Budapesti Gözmalommal valami tranzakcióra készül. Mi ennek a névtelen informálásnak nem ültünk föl; miután azonban akadtak olyanok is, akik készpénznek vették azt, közölhetjük, hogy az egész hír tendenciózus és hamis. Az Első Budapesti Gözmalom részvényeinek hanyatlása nem mesterséges eszközökkel idéztetett elő, hanem a legtermészetesebb oka az, hogy az azelőtt 1660 koronán állott részvényekből leirták a 80 koronás osztalékot, aminek következtében a mai 1580 koronás árfolyam keletkezett. Az Első Budapesti Gözmalom részvényei hanyatlásának oka tehát nem a Kereskedelmi Bank, hanem az egyszerű számtani művelet.

A Hazai sorsjegyek emelkedése. Utóbbi időben a Hazai sorsjegyek erősen emelkednek. Napok óta erősen keresik a tőzsdén ezeket a sorsjegyeket, s ma a nagy kereslet hatása alatt 124 koronára emelkedtek a sorsjegyek. Ebben a nagy emelkedésben jelentős része van a Merkur váltóüzleti részvénytársaságnak, amely klientúrája körében sikeresen helyezi el a sorsjegyeket. És az a körülmény is hatással van a sorsjegypiacra, hogy az utóbbi időben sok sorsjegynek volt utolsó húzása, de a sorsjegyek kereslete egyre emelkedett.

Román buza Budapestén. A gabonatőzsdének mai szenzációja az a 2700 mázsa 77 kilós román buza volt, melyet a budapesti gözmalom vett meg 50 kilónként 12 korona 45 filléres áron. A tavalyi jó közepes buzatermésünk után alig lehetett volna elképzelni, hogy az idén még buzaimportra is szorulunk, vagyis hogy olyan árakat látunk, melyek lehetőséggé teszik, hogy métermázsánként 6 koronára 30 filléres vám és legalább két korona szállítási költség mellett Romániából az idén is buzáhozunk ide. De a kínálat a mi termelőink részéről állandóan olyan csekély, hogy a hazai malmok a majdnem felére redukált szükségletüket is csak nehezen tudják befedezni, úgy hogy ismételtelen kell felvetnünk azt a kérdést, hogy hát hol is van a tavalyi, végleg 46 millió métermázsára becsült buzatermésünk? Valószínűnek tartjuk, hogy első kézből még nagy készletek lehetnek és hogy gazdáink ezekkel az új termésig spekulálni akarnak. Addig pedig kilátás nyílik arra, hogy a mai nagy árak mellett a románok és szerbek el fognak bennünket árasztani az ő buzájukkal!

Változás egy vicinális vezetésében. A Magyar Agrár- és Járulékbank Részvénytársaság egyik vicinálisa új kezekbe kerül. A Drávavölgyi helyi-érdekű vasút részvénytársaság — mint értesülünk — új igazgatósági tagokat választott most. Az új igazgatóságban gróf Batthyány Lajos, dr. Szivák Imre is helyet foglal. A vicinális egyike a legbőszabb délvidéki helyi-érdekű vasutnak.

Rendkívüli közgyűlés igazgatóság választása miatt. Ismeretes, hogy a Budapesti Bank a múlt év folyamán számos ipari vállalattal létesített érdekeltséget, s alapított újabb iparvállalatokat. Az egyik egészen fiatal alapítása, a Diana Áruház Részvénytársaság most rendkívüli közgyűlést hívott össze április 22-re, amikor a napirend egyetlen tárgyát az igazgatóság kiegészítése képezi. Ez a napirend az alapító intézet kebelében történt igazgató-változással áll összefüggésben.

Tallózás a Központi Értesítőből. Sokat írtak a lapok nemrégiben Heller Ágostról, aki több száz ezer korona adósság hátrahagyásával Berlinbe — költözött. Heller — mint ismeretes — a Fatermelő Részvénytársaság cégvezetője volt. A társaság most Heller cégjegyzési jogosultságát törölte s ezt a cégbírósg tudomásul is vette. — Tudott dolog az is, hogy Somló Gyula, a Budapesti Bank vezérigazgatója kilépett a bank kötelékéből. A bank Somló igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságának megszűnését bejelentette a cégbírósgnak s az ezt be is jegyezte. — Szilágy-

sági h. é. vasut r. t. igazgatóságába bevasztottatott Hollán Sándor kereskedelemügyi miniszteri tanácsos; ez most bejegyeztetett. — A Borszéki fürdővállalat r.-t. a Budapesti Bank érdekkörébe került s így a bank Hosszu István aligazgatót delegálta az igazgatóságba. — Most jegyezték be a Gazdák biztosító társaságát is, a „Budapest” viszontbiztosító részvénytársaságot.

Uj hadfelszerelési gyár. Közszállítási és Katonai Felszerelési Gyár R.-T. czimmettel és 200.000 korona alapítókével új hadfelszerelési gyár alakult Budapestben, melynek főrészvényese maróti Fürst Bertalan. Az új részvénytársaság megvette a Paszternák Sándor által alapított s később a Hazai Hadfelszerelési Gyár R.-T. tulajdonába került Hungária-uti gyártelepet s azt tetemesen kibővitve, most tökéletes szervezettel lát különösen az egyenruházati cikkek gyártásához.

A sorokujfalui birtok parcellázása. Gróf Szápáry Pál sorokujfalui birtokát egy konzorcium vette meg. A konzorcium, amelynek élén nemeskéri Kis Pál áll, parcellázni fogja a birtokot.

Bajok egy kis részvénytársaság körül. Néhány évvel ezelőtt Blum J. Jenő műszaki üzemét részvénytársasággá alakította át a Blum J. Jenő műszaki szerzemény és gépgyár r.-t. czimmettel. A kis részvénytársaság azonban nehezen boldogult, miért is igazgatóságából többen kiléptek. Így kilépett nemrég Celléri Mór, most pedig Haas S. Sándor követte példáját, kinek helyét Hirsch Zoltán foglalta el.

A tőzsde nyitvamarad nagyszombaton. Több tőzsdetag beadványt intézett a tőzsde elnökségéhez, hogy a börzét nagyszombaton tartásuk zárva. A tőzsdetanács ad hoc egybehívott ülésén Horváth Elemér elnöklésével tárgyalta ezt a beadványt és miután végrehajtása többrendbeli nehézségekbe ütközött, úgy határozott, hogy a beadványt nem felelhet meg és így a tőzsde nagyszombaton nem fog szünetelni.

Uj szövőgyár részvénytársaság. Hungária Jaquard Szövőgyár R.-T. cég alatt nemrégiben új vállalat alakult. Ez a társaság át fogja venni a budapesti Schwarz Lajos cég jaquard szövőgyárát s üzemét kibővitve vezeti tovább. A gyár mellényszövetek, nyerselyemszövetek, mosóöltönytösveték, nyakkendőszövetek, szabóczimkék, valamint a szakmába tartozó más hasonló szöveteknek és cikkeknek előállításával fog foglalkozni. A társaság alapítókéje 250.000 korona. Igazgatósága: dr. Berczeli Harry, dr. Bürgler Bertalan, Drucker Géza, maróthi Fürst Bertalan, Gajári Ödön, Hajdu Dezső, Herzmann Jenő, Hevesi Béla, dr. Köhner Adolf és Szász Ödön, a Schwarz Lajos cég főnöke és tulajdonosa.

A tőzsde közgyűlése. A budapesti ár- és értéktőzsde idei rendes közgyűlést április 16-án 22. napján délután 4 órakor az árutőzsdeteremben tartja meg. A közgyűlés tárgyai: 1. A tőzsde tanács jelentése a lefolyt évről. 2. Enyedi Simon tőzsdetag indítványa a tőzsdetanács mellé a tőzsdetagok köréből husztagu választott bírói kar alakítása iránt. 3. Hat tőzsdetanácsos megválasztása.

Az Apolló kőolajfinomító-gyár állami kedvezménye. A kereskedelemügyi miniszter az Apolló kőolajfinomító gyár részvénytársaság pozsonyi gyártelepének paraffin gyártásra és vakuum lepárlásra vonatkozó üzemi kibővitéséi, valamint a kivitel céljaira szolgáló kazetta-gyára részére az állami kedvezményeket 1917. január 1-ig engedélyezte.

Az új román vámtarifa magyar nyelven. Annak a szerencés változásnak, mely a kereskedelemügyi minisztérium hivatalos lapjának, a Közgazdasági Értesítőnek szerkesztésében ez év elején beállott, újabb örömdetes jele az a melléklet, mely a Közgazdasági Értesítő mai számával együtt jelent meg. Külkereskedelmi körökben ugyanis állandóan hangoztatott panasza volt, hogy az exportunkat érdeklő államok vámtarifái magyar nyelven nem jelennek meg. Akik a külkereskedelemmel gyakorlatilag foglalkoznak, teljes mértékben ismerik azokat a nehézségeket, melyek lépten-nyomon felmerülnek, ha az eredeti — legkülönbözőbb nyelvű — vámtarifákból, vagy azoknak németre fordított kiadásából kell a külföldi vámdíjtételeket megállapítaniok. A Közgazdasági Értesítő a folyó évfolyammal külön rovatot nyitott a vámpügyeknek. De munkaprogramjába felvette azt is, hogy a külkereskedelmünket érdeklő külföldi államok vámtörvényeit és vámtarifáit, az aktuális és fontosság sorrendjében oly terjedelemben fogja

ismertetni, hogy az érdekeltek minden kérdésben megbízható utbaigazítást nyerhessenek az illető állam vámtörvényeiről és vámdíjairól. Az első negyedévi vámtörvény rovatban az exportőr a „külföldi vámtörvények és szabályok” cikksorozatában megtalálja mindazokat a határozmányokat, amelyek a Rumániába szállítandó áruk forgalmát szabályozzák, korlátozzák, megnehezítik vagy megkönnyítik. A mai számhoz pedig az új román vámtarifát tartalmazó kötetet mellékelni a lap. A kötet a teljes vámtarifán kívül kiterjeszkedik a román kereskedelmi viszonyok, szerződések és egyezmények ismertetésére. A tarifában a tulajdonképeni vámdíjakon kívül minden egyes árunál fel van tüntetve az alkalmazandó göngysúlytétel, a szerződéses vámnál pedig megfelelő rovat jelzi, hogy az illető szerződéses tételt mely állam kötötte le. A könnyű kezelhetőség és áttekinthetőség érdekében a mellékletet „Betűsoros árujegyzék” egészíti ki, melyben a román vámtarifában megnevezett minden egyes árucikk fel van sorolva s így ennek segítségével bármely árunak román vámja könnyűszerrel megállapítható.

Asztalosgyárosnak nem kell képesítés. Egy vidéki vállalkozónak az iparhatóság iparigazolványt adott asztalos gyári üzem folytatásához anélkül, hogy a képesítést követelte volna. Ez ellen az érdekelte kisiparosok fölszóltak s azt kérelmezték, hogy az illető vállalkozó részére az épületszabályozás-előállításához szükséges iparigazolvány csupán a kellő képesítés kimutatása mellett szolgáltatassék ki. A miniszter ezt a kérelmet elutasította, minthogy megállapítást nyert, hogy a vasaszlott által kifejtett üzem gyári jelleggel bír, tehát az iparigazolvány a képesítés igazolása nélkül is kiszolgáltatandó. Egyidejűleg azonban a hatóság figyelme arra a körülményre, hogy a gözfürészek és mechanikai berendezéssel bíró asztalosműhelyek telepengedélyezési eljárás alá tartoznak, amennyiben tehát a szóban levő telep az említett üzemek közé tartoznék és iparhatósági telepengedély nélkül állítottatott volna fel, úgy az 1884. évi XVII. törvénycikk 158. szakaszának b) pontja alapján kihágási eljárás lenne megindítandó.

A Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamara teljes ülése. A pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamara április 5-én teljes ülést tartott, melyen több fontos közérdekű ügy került tárgyalás alá. Első sorban az arányos adóztatás került szóba, melynek során az elnök bejelentette, hogy a kamara közbenjárta az illetékes hatóságoknál azért, hogy az adókövető bizottságok legalább felerészben kereskedő és iparos tagokból álljanak. A kis- és középipar válságos helyzete is megvitatás alá került. A kisipari állami segítő akció ügyében a kereskedelemügyi miniszteriumban tartott szakértekezleten a kamara képviselői felhívták a kormány figyelmét a magán-tőkét igénybe vevő kis- és középipari gépbeszerző szövetkezetek létesítésének szükségességére. A munkatanácsok szervezésére irányuló magánjavaslat elfogadását a kamara nem javasolja a kormánynak, egyrészt mivel teljesen fölösleges, másrészt mert nem illeszkedik bele a kamarák jelenlegi kiterjedésébe. A kisiparosság szakképzettségének fejlesztését szolgáló továbbképző tanfolyamok ügye holt pontra jutván, a kamara előterjesztést fog tenni a kormánynak ezen hasznos intézmény újból való fölkarolása iránt. Végül a váltótelepítésnek a belöldi leszámítási forgalomban való érvényességére nézve felmerült javaslattal foglalkozott az ülés.

A Carnegie Trust Company bukása. Óriási konfuziót támasztott Newyorkban a Carnegie Trust Company bukása. A külföldi tőzsdéken a trushoz közelálló vállalatok papírosai hihetetlen mértékben estek. A newyorki tőzsdén a trust bukása miatt még három óriási esedő jelentettek be. Ezek a vállalatok 12 és félmillió dollár passzívával jelentettek fizetéseképtelenséget, az aktívájuk ellenben alig egy millió dollár. Nagyobb bukás már régen nem rázkódtatta meg a nemzetközi pénzpiacot. Olyan váratlanul jött a trust bukása, hogy még a vállalat szolgáltatásban álló meghitt alkalmazottak sem sejtették a trust közeli bukását.

A tanonczhiány kérdése a Budapesti Kereskedelmi Testületben. A Budapesti Kereskedelmi Testület igazgatósága lovag Falk Zsigmond udvari tanácsos elnöklésével ma tartott ülésében tárgyalta a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának átiratát a mind érzékenyebben fellépő tanonczhiány ügyében. Beható eszmecsere után az igazgatóság egy anktét egybehívását határozta el. A tanácskozások eredményét lehetőleg mielőbb a kamarával közölni fogják. Az elnök indítványára az igazgatóság elhatározta egy a testület által létesítendő

tanonczközvetítési központ kérdésének tanulmányozását. Az Országos Egyesület köriratát a zugkiállítások tárgyában közölni fogják a testületi tagokkal. Több segély iránti kérvények elintézése és tizenkét személyesen megjelent új tagnak felvétele után, akiket az elnök lendületes szavakban üdvözölt, az ülés véget ért.

Magyar értékeink Párisban. Párisból jelentik a következőket: A francia kormány fentolára vette a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Magyar Jelzálog Hitelbank által a párisi piacra adott záloglevelek kotirozásának ügyét s valószínű, hogy közvetlenül husvét után, de mindenesetre még ebben a hónapban kedvezően fog dönteni. Pénzügyi körökben kétségbevonják, hogy Budapest főváros új kölcsönének jegyzése miatt vandr a hivatalos tárgyalások megindultak volna. viszont egészen bizonyos, hogy a Credit Lyonnais nem fog késedelmeskedni a szükséges lépések megtételére, mielőtt az előbbi címletnek kotirozásának ügye kedvezően dől el.

Az osztályorszájáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

Ötözer koronát nyert: 103799.
Kétezer koronát nyertek: 9727 18236 21242 36349 5908 43358 49444 57774 81284 88319 88575 100107 101627 103778.

Ezer koronát nyertek: 339 227 5848 7047 10364 17438 22839 23300 30179 34226 37522 39798 43600 45331 53748 54491 56384 57432 59697 65109 66080 67798 78704 78973 80199 83389 84088 86939 88032 91727 96504 102636 106804.

Ötszáz koronát nyertek: 1337 2078 4296 4485 7216 7481 7854 8968 12266 20405 22077 26916 27606 27874 28221 30122 30122 30382 32183 37271 37973 41596 43226 43467 44661 44939 46471 46588 46864 46880 47644 52762 54116 53442 56183 56194 57943 60691 64600 65253 70803 72606 73848 78535 79947 82698 84775 86416 86114 86187 90398 91710 91804 96038 106947 109348 109513. A többi kihuzott sorsjegyek kétszáz koronát nyertek.

Vidéki pénzüzetek fuziója. Két vidéki pénzüzetet fuziót határozott el. Az Oszlányi Takarékpénztár, mint részvénytársaság beolvad az Aranyos-Maróthi Takarékpénztár Részvénytársulatba. A fuzió folytán 1.200.000 koronára emelkedik az intézet alaptőkéje oly módon, hogy a beolvadás folytán megszünt Oszlányi Takarékpénztár, mint részvénytársaság részvényesei 1000 darab egyenként 400 korona névértékű régi részvényei ellenében a beolvadó társulattól 1000 darab új Aranyos-maróthi takarékpénztári részvénytársulati részvényt kapnak, darabonként 400 korona névértékben, s ehhez képest az ez idő szerint meglevő 3000 darab 400 korona névértékű részvényeknek 4000 darab 400 korona névértékű részvényekre cserélik át. Ezenkívül az Aranyos-Maróthi Takarékpénztár még 1000 darab egyenként 400 korona névértékű teljesen biztosított új részvényt ad ki. A beolvadó társaság Oszlányban fiókot létesít.

A mozihoz nem kell iparhatósági engedély. Egy konkrét esetből kifolyólag a kereskedelemügyi miniszter kimondotta, hogy a mozgó fénykép mutatványos vállalatok az 1884. évi XVII. t. cz. rendelkezései alá nem esnek. (23.478—1911. számú ker. min. határozat.)

Külföldi biztosítók. Nem panaszkodhatunk, hogy a külföldi biztosítók nem állítanak nálunk fióktelepet. A fővárosban is annyi a különböző külföldi biztosító társaság fióktelepe, hogy egy-egy újabb biztosító bevonulása nem kelt különösebb figyelmet. A **Lipcei Tűzbiztosító Intézet** kibővíti most a fővárosi fióktelepét a kárbiztosítási üzlettel. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy egy másik külföldi biztosító, az **Első berlini óvadéktársaság** magyarországi fióktelepe felszámol. A berlini biztosítónak csak a fővárosban volt fiókja.

Dobozgyáros nem köteles ipartestületbe lépni. Amikor a doboz készítése képesítéshez van kötve, a kereskedelemügyi miniszter egy konkrét esetből kifolyólag kimondotta, hogy olyan dobozgyártó iparosok, kiknek üzeme **gyári jellegű**, az 1884. évi XVII. t. cz. 124. szakasza értelmében nem tartoznak az ipartestületi kötelekbe lépni.

Egybehívott közgyűlések.

- Április 20. Budapesti Városi Villamos r. t. (r. k.)
- Április 25. Budapesti Közuti Vaspálya Társaság (r. k.)
- Április 27. Magyar általános közszénbánya r. t. (r. k.)
- Április 29. Adria m. kir. tengerhajózási r. t.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonatőzsde.

Budapest, április 13.

A készáruipiaczon kifejezetten szilárd volt az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok igen jó vételkedvet mutattak, jobb árakat is szívesen fizettek és mivel másrészt az árubirtokosok sem voltak valami nagyon rátartósak, igen élénk forgalom fejlődött ki. Elkelt mintegy 25.000 q buza a tegnapiaknál 10—15 fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 12.55 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legalacsonyabb pedig 11.60 korona 74 kilós pancsovai buzáért. Egyéb gabonafajták közül a rozs csendes, a zab változatlan, a tengeri 2 és fél fillérrel drágább. Forgalomba került 1100 q rozs 8.35—8.42 és fél koronás árakon és 1200 q zab 8.70—9.15 koronás árakon. A határidőipiaczon a mai üzlet mindjárt a megnyitáskor barátságos hangulattal indult meg. A forgalom folyamán részint fedezésekre, részben pedig véleményes vásárlásokra erősen szilárdult az irányzat és lényegesen emelkedtek az árfolyamok. Főképpen az áprilisi és a májusi buza volt igen sűrűn keresve és ennek folytán ezek emelkedtek is legjobban. Az áprilisi buza 3 fillérrel a tegnapi zárlaton felül, 12.15 koronán indult, gyorsan 12.29-ig szökött fel és zárlatkor 12.26 koronán maradt. A májusi buza 11.89 koronán indulva, 12.05 koronáig emelkedett és zárlatkor 12.02 koronán maradt. Az októberi buza 10.90 koronán indult, 10.96 koronáig javult, aztán 10.93-ig gyöngült, de ismét 10.99-ig emelkedett és zárlatkor 10.95 koronán maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza tizenhárom fillérrel, a májusi buza tizenhét fillérrel, az októberi buza hat fillérrel, az áprilisi rozs hét fillérrel, az áprilisi zab hét fillérrel, a májusi tengeri hét fillérrel emelkedett.

A készáruüzlet jegyzőke a mai tőzsdén a következő volt:

	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Buza				
Tiszavidéki	75	—	79	24.60—24.80
"	76	23.95—24.30	80	24.70—24.90
"	77	24.10—24.35	81	—
"	78	24.40—24.65	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	24.45—24.60
"	76	23.80—24.10	80	24.5—24.70
"	77	23.95—24.20	81	—
"	78	24.25—24.45	82	—
Pestvidéki	75	—	79	24.50—24.70
"	76	23.90—24.05	80	24.55—24.80
"	77	23.95—24.30	81	—
"	78	24.30—24.60	82	—
Bánsági	75	—	79	24.45—24.75
"	76	23.80—24.10	80	—
"	77	23.90—24.15	81	—
"	78	24.30—24.50	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	23.90—24.15	80	—
"	77	24.15—24.30	81	—
"	78	24.40—24.60	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	17.20—17.30
középmínőségű új	—	—	—	17.05—17.15
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.40—16.90
II-rendű	—	—	—	15.80—16.30
Zab I-rendű	—	—	—	18.20—18.60
II-rendű	—	—	—	17.50—18.00
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
új	—	—	—	11.80—12.00

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 360 q 79.5 k 25.05 K, 500 q 79.5 k 25.05 K, 1500 q 79.5 k 24.90 K sárga, 200 q 79 k 25.10 K, 1000 q 77.5 k 24.85 K, 500 q 77 k 24.50 K, 130 q 77.5 k 24.20 K, 100 q 76.5 k 24.20 K, 500 q 75 k 24.30 K.
 Fejérmegyei: 150 q 78.5 k 24.60 K, 100 q 77.5 k 24.60 K, 100 q 77.5 k 24.20 K, 100 q 77 k 24.30 K, 100 q 76.5 k 24.40 K, 130 q 76.5 k 24.20 K.
 Pestvidéki: 100 q 77.5 k 24.50 K, 200 q 77 k 24.50 K, 370 q 75.8 k 24.20 K.
 Felsőmagyarországi: 300 q 76 k 24.10 K.
 Becskerekai: 500 q 75 k 23.95 K.
 Pancsovai: 4500 q 74 k 23.20 K.
 Romániai: 2700 q 77.5 k 24.90 K.
Rozs: 300 q 16.85 K, 500 q 16.80 K, 100 q 16.80 K, 100 q 16.70 K, 100 q 16.70 K kp. pp.
Zab: 100 q 18.30 K, 100 q 18.20 K, 100 q 18.00 K, 100 q 17.70 K, 200 q 17.60 K, 400 q 17.40 K.

Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőipiaczon kötöttet:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza áprilisra	12.15—29—26
Buza májusra	11.89—98—94
Buza októberre	10.90—89—99—95
Rozs áprilisra	8.73—76—70
Tengeri májusra	5.77—75—82—80
Tengeri júliusra	5.93—97
Zab áprilisra	8.95—96—94—98

óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	12.26—12.27
Buza májusra	12.2—12.03
Buza októberre	10.95—10.96
Rozs április	8.75—8.76
Tengeri májusra 1911-re	5.73—5.74
Zab áprilisra	8.98—8.99

Budapesti gabonaforgalom.

1911. április 11-től 1911. április 12-ig.

Érkezett Elszállítatott

m é t e r m á z s a

Buza	17940	216
Rozs	5359	1500
Árpa	10892	9451
Zab	31415	470
Tengeri	19406	14769
Liszt	24	15891
Korpa	102	2642

Ertéktőzsde.

A szilárd külföldi jelentést és a jobb külpolitikai hírt a mai előtőzsdén nem honorálták kellőképen, mert a belföldi pénzpiac helyzete nem elégít ki és a kulisz az ünnep előtt lebonyolításra hajlik. A nemzetközi piacpon a két hitelrészvény ára lemorzsolódott, a zárlat csendes volt. A helyi piacon osekély forgalom mellett csak némi árendeménnyel lehetett eladni. A készáruipiaczon néhány készén- és építőipar-érték tetemesen emelkedett, a többit is tartott áron szívesen vásárolták. A hazai takaréksorsjegy ma is 1—2 koronával drágábban kelt el. A déli tőzsde iránya gyönges volt, mert nálunk és Bécsben az ünnep közelsége miatt realizáltak. A vezető értékek ára lemorzsolódott, a zárlat gyönges volt. A helyi piacon a magyar bankrészvényt és a két villamos vasutészvényt olcsóbban kínáltak. A készáruipiaczon néhány készén- és építőipar-érték újra emelkedett. A járadékpiac nyugodt volt. A valuta és érczváltozó változatlan, a zárlat kedvtelen.

Az előtőzsdén kötöttet: Osztrák hitelrészvény 654.50—655, Magyar hitel 822.75—824, Leszámitolóbank 567, Közuti vasut 737.25, Városi villamos 403.75—404, Hazai bank 303.50—304, Magyar bank 724.50—726.50, Budapesti bankrészvény 476, Első magyar iparbank 425—426, Magyar agrárbank 513.75—514.25, Merkur-váltóüzlet 288.50—289, Ganz-fele vasöntő 4520—4538, Általános közszénbánya 709—723, Salgótarjáni 657—660, Czemert elsőbbségi 312.50—314, Északmagyarországi közszén 381, Általános légszesz 1465, Egyesült izzólámpa 365—366, Magyar gázizzó 856, Hazai sorsjegy 122.25—122.75, Szanatórium 13.70.

A déli tőzsdén kötöttet: Osztrák hitelrészvény 654—653.75, Magyar hitel 822—822.35, Osztrák és magyar államvasut 754.50—754, Jelzálogbank 499.50—480.50, Leszámitolóbank 566.75, Városi villamos 403.50—401.75, Magyar bank 724.50—723, Hazai takaréksorsjegy 122.50—123, Salgótarjáni 657.50—661.50, Magyar általános közszénbánya 718—721, Magyar gázizzófény 860, Agrárbank 513.25—513.75, Merkur-bank 280—291, Budapesti villamosági 455—451.

Az utőtőzsde üzletlen volt. Kötés csak a Városi villamosvasut-részvényben fordult elő 402.75 koronán.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, április 13. (Saját tudósítónktól.) A forgalom egészen szerény keretek között mozgott, az irányzat a gyenge külföldi jelentések hatása alatt szilárd volt, amihez hozzájárult az is, hogy a piac kedvezőtlennek ítélte az időjárást. Buza 10, rozs és zab 5 fillérrel drágult.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 12.70—12.10, bánáti 12.45—12.75, székesfehérvári 12.35—12.70, mosoni és győri 12—12.25, felsőmagyarországi és csepeli 11.90—12.25, déliavasuti 11.90—12.20, alsóausztriai 11.60—12.

Rozs: Felsőmagyarországi 8.90—9.20, csepeli 8.85—9.10, pestmegyei 8.95—9.20, déliavasuti és különféle magyarországi 8.85—9.05, ausztriai 8.70—9.10.

Árpa: Morvaországi 10.15—10.60, marsehfeldi 8.70—9.50, bécsvidéki 8.80—9.60, felsőmagyarországi 9—10, mosoni és győri 8.50—9.50, déliavasuti 8.75—9.25, északmagyarországi 8.80—9.50, maláta 8.40—8.75, takarmány 7.55—7.90.

Magyar tengeri 6.20—6.40, Cinquantin 8.20—8.65, Magyar zab 9.35—9.90, válogatott 9.90—0.30, romániai 9.90—10.70.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, április 13. A piacon minden érdeklődés Skoda-értékek felé fordult, amelyek 700-ra emelkedtek...

1 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 654.25, Magyar hitel 822.50, Anglobank 327.75, Bankverein 547.75...

Bécs, ápr. 13. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 111.50, Tiszai és szegedi köles-sorsjegy 159.50...

Bécs, ápr. 13. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.70, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.70...

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 13. (Értéktőzsde.) A küszöbön álló ünnepek dacára a mai tőzsde az utóbbi napokkal összehasonlítva, meglehetősen élénk folyású volt...

Berlin, ápr. 13. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék — 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.40...

sági Edison 277., Gelsenkircheni 210.10, Laurakohó 177.40

Frankfurt, apr. 13. Zárlat. 4.2 száz-os papírjáradék — 4 száz-os osztr. ar-jár. 98.50 Magyar. ar-jár. 91.90...

Hamburg, apr. 13. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 96.—, 1860. sorsjegy 171.—, Déli vasut 19.25...

London, apr. 13. Angol consol —.

Páris, apr. 13. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 96.07, Osztr. aranyjáradék 99.10, Magyar arany járadék 97.—...

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyze.

Table with 3 columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Lists prices for various types of spirits.

Budapesti szurómarhavásár.

Április 13. Felhajtott 448 drb elő borju, (kőzte 23 rugott), 4 drb lelt borju, 568 drb elő bárány, 2069 drb lelt bárány...

Kőbányai sertéspiac.

Árjegyzés. Április 13. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kgron felüli) 170—171 fillér...

Budapesti vágómarhavásár.

Április 13. Felhajtott: Magyar bika 118 drb, ökör 1506, tehén 493, bivaly 18, növendékmárha 24, póthajtásra bejelentve 8 drb...

tegvására felhajtott állatok is bennfoglaltatnak: vagyis 700 darabbal kevesebb, mint a múlt héten.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székessővárosi állatvásár és közbádoghid igazgatóságától.) Április 13. Előző napi eladatlan maradvány 217 drb sertés, 47 drb süldő, 5 drb malacz...

Árjegyzés. Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 156—164 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 164—173 fillér...

Bécsi szurómarhavásár.

Április 13. A mai vásárra fölhoztak: 5153 darab borjut, 1279 darab fiatal sertést, 2634 levágott sertést, 113 drb levágott juh, 651 drb bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borju 132—160 fillér; elsőrendű 162—178 fillér; legelője 180—188 fillér...

Heti lóvásár.

Április 13. A székessővárosi Tattersall telepén ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 411 első osztályú és 466 másodosztályú, összesen 877 lovat.

Felolós szerkesztő: PURJESZ LAJOS. Kiadó-tulajdonos: A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Miskolcz. 11173—1911. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége a miskolczi szertárban jelenleg készletben levő és az 1911. évben még összegyűlt és feleslegként rendelkezésre álló mintegy 1200 darab kátrányos és egyéb tisztatlan hordót eladni óhajtván...

A részletes pályázati felhívás és az ajánlatlételre használandó ajánlati űrlapok valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthetők a kívánatra a miskolczi üzletvezetőség által egy példányban megküldetnek.

Az eladásra vonatkozó 47744—1911. sz. általános feltételek valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthetők a MÁV. igazgatóság budapesti nyomtatványtárában (Budapest, Andrásy-ut 75. sz. földszint) példányonként 30 fillért megfizethetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1911. évi május hó 10-én déli 12 óráig nyújtandók be: a bányapénz pedig legkésőbb a megelőző nap déli 12 óráig teendő le a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

Takarékpenztári betétkönyvek nem fogadtatnak el. Miskolcz, 1911. évi április hó 6-án. Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjaztatik.)

Heti műsor:

Table with 8 columns: Április hó, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vígshízház, Magyar Színház, Király-Színház, Fővárosi Városi-igeti Színház, Uránia. Lists weekly theater programs.

Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foteuil és gyermekkádnak kaphatók. Wiesel Adolf Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91—20. 35793

vállalat
Mattaine Király-u. 16.
Poloskairtó Poloska és molyirtásért egy évi jótállás (fertőtlenítés)
 Telefon 161-38.

VIZÁLLÁS.

Április 12. Április 13.

Inn	Scharding	méter	Állás	M. Sziget	méter
Duna	Passau	1.28 1.15	Tekeháza	0.79 0.63	
	Linz	2.54 2.40	V. Namény	3.58 3.18	
	Bécs	0.57 0.14	Tokaj	5.26 5.22	
	Pozsony	2.46 2.29	Tiszafüred	5.12 5.18	
	Komárom	3.99 3.88	Szolnok	4.74 4.87	
	Budapest	3.78 3.72	Csongrád	4.92 5.00	
	Paks	3.50 3.43	Szeged	4.92 5.00	
	Mohács	4.32 4.52	T. Bécse	3.88 3.96	
	Gombos	4.30 4.63	Titel	4.22 4.32	
	Ujvidék	3.73 3.83	Óndova	0.20 0.73	
	Pancsova	3.61 3.68	Tapoly	0.60 0.40	
	Orsova	3.76 3.80	Bodrog	5.76 5.79	
Morva	Morvafalu	3.83 3.31	Sajó	1.91 1.88	
Vág	Zsolna	1.38 1.18	Hernád	0.98 0.82	
	Trencsén	1.11 0.94	Seregye	0.94 0.67	
	Szered	1.86 1.59	B. Újfalú	0.85 0.88	
Rába	Szt.-Gothárd	0.02 0.12	Kőrös	0.70 0.68	
	Sárvar	0.44 0.36	N. Várasd	0.48 0.41	
	Győr	3.15 3.12	Belényes	0.00 0.88	
Dráva	Váradi	1.56 1.50	Tenke	0.58 0.60	
	Zákány	0.07 0.19	Gutraboncz	0.78 0.98	
	Barcs	0.07 0.26	Borosjenő	0.60 0.76	
	Eszék	1.39 2.14	Békés	2.74 3.10	
Mura	M. Szedrah.	1.08 0.98	Gyoma	3.36 3.74	
Száva	Zágráb	0.62 0.00	M. Várasd	1.22 1.53	
	Sziszek	2.71 3.00	Maros	0.00 1.75	
	Mitrovicza	4.02 4.14	Arad	0.54 0.54	
	Deés	0.85 0.74	Makó	1.95 1.94	
	Szatmár	1.70 1.82	Lugos	1.20 1.15	
Kraszna	N. Majtény	1.88 0.00	B. Kostély	1.42 1.38	
Latorca	Munkács	0.60 0.66	Kiszert	1.02 1.04	
Laborc	Hononna	0.74 0.80	Temesvár	0.13 0.03	
Ug	Pereszény	0.00 0.00	Becserek	1.08 1.06	

Kivonat a hivatalos lapból.
 — Április 13. —
 Kinevezések. Az igazságügyminiszter Kocsán Kornél perjesi törvényszéki joggyakornokot a homonnai járásbíróshoz jegyzővé, Schelly László kunszentmiklósi járásbíróshoz jegyzővé, Schelly László kunszentmiklósi törvényszéki díjnokot az abonyi járásbíróshoz és Bék Sándor egri törvényszéki díjnokot az egri ktr. törvényszékhez írnokká nevezte ki.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter az ipoly-sági törvényszék területére vizsgálóbíróvá Fekete Imre törvényszéki bírót rendelte ki. Szirmay Lajos huszti járásbíróshoz joggyakornokot a huszti járásbíróshoz mellett alkalmazott ügyészérgi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

Pályázatok. Mezőgyőnban (Biharmegye) postamesteri állásra április 28-ig; a lugosi erdőgazdálkodásnál három főerdő, négy erdő és négy erdőlegényi állásra június végéig; a turdosi adóhivatalnál adóügyi állásra 2 hét alatt; az egri törvényszéki fogháznál őrmesteri állásra 45 nap alatt; az újvidéki járásbíróshoz albirói állásra; a balassagyarmati adóhivatalnál gyakornoki állásra; a beregszászi törvényszéknek jegyzői állásra; az aranyosmaróti pénzügyigazgatóságna számgyakornoki állásra; a mezőközonyi járásbíróshoz albirói állásra; a gyulafehérvári törvényszéknek jegyzői állásra; az újvidéki törvényszéknek irodaiigazgatói állásra; az alsóöndvai járásbíróshoz albirói állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

FŐNÖKÖK
 ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK
 havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írást, visszaváltós, tabulátoros, összeadóbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa aczélsó és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-kéziírógépet.

Ujlaki-írógépet.
 Nem írnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.
 Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógéppel

BECSERÉLÜNK.
 Díjmentes bemutatás országsszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.
 Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellett keresetre reflektálnak, közzéjük címüket. Vidéki képviselők kerestének.

IDŐJÁRÁS.
 Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:
 Hazánkban az idő változókéony és helyenként csapadékos. Általában legtöbb csapadék esett az ország északnyugati és északkeleti részein. A hőmérséklet többnyire magasabb volt az előző napnál, a maximum Csáktornya 15 fok C, a minimum Tatrafüreden -3 fok C volt. Az éjjeli órákban a nyugati részeken a szelek megélenkülték.

Prognózis a következő 24 órára:
 Változókéony és még szeles idő várható, lényeg-telen hőváltozással és helyenként csapadékkal.
 (Sürgöny-prognózis: Változókéony, szeles, hűvös, elvétve csapadék.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmér-séklet	
					max.	min.	max.	min.
A-Szlatina	62.3	1.2	N2	4	3	4	0	
Ungvár	62.0	0.0						
Késmárk	62.6	3.5	N2	4	1	0	4	
Losoncz	62.0	0.0						
Ógyalla	59.8	0.9	E1	4	1	4	2	
Budapest	59.9	1.4	N2	4	1	4	1	
Herény	59.9	0.0	N2	4	1	4	1	
Keszthely	59.1	0.6	N2	4	1	4	1	
Pécs	59.1	2.4	ES	4	1	4	1	
Zágráb	57.8	1.1	ENF2	4	1	4	1	
Fiume	54.2	4.8	NE3	4	1	4	1	
Szeged	59.2	3.4	K	4	3	6	2	
Temesvár	58.9	3.0	E	4	1	5	2	
Nagyvárad	58.4	2.4	E	4	2	3	2	
Kolozsvár	61.7	1.5		4	4	6	1	
Nagyszében	60.6	2.2	NW3	4	1	6	1	
Szatmár	60.0	3.0	N	4	1	3	0	
Eger	60.0	1.0	N3	4	1	3	1	
Arvavárja	60.0	3.4	N4	4	1	1	1	
Selmeczbánya	60.0	2.4	NE2	4	1	6	3	
Komárom	60.0	0.8		4	1	5	4	
Magyar-Óvár	60.0	5.0	NW	4	1	5	0	
Sopron	60.0	1.2	W2	4	1	3	5	
Eszék	60.0	2.6	NE3	4	1	7	1	
Cirkvenca	60.0	5.3	NE4	4	1	4	2	
Debrecen	60.0	0.5	E3	4	1	5	2	
Kecskemét	60.0	2.4	E3	4	1	4	2	
Oroszáza	60.0	2.9	N0	4	3	5	1	
Arad	60.0	2.6	N2	4	1	4	1	
Zombolya	60.0	3.0	NE2	4	1	5	0	
Vergesz	60.0	3.4		4	1	11	2	
Orsova	60.0	4.2	N1	4	1	5	1	

EGYETERTÉS
 politikai naplap.
 Kiadóhivatali igazgató: PAJON MATTAS.

Budapesti értéktőzsde

Név	Mai záró ár.		Uj. az utolsó üz. évről	Részv. nyel. száma	Befizetés részv. kint	Mai záró ár-folyam		Uj. az utolsó üz. évről	Részv. nyel. száma	Befizetés részv. kint	Mai záró ár-folyam	
	PéNZ	ÁRU				PéNZ	ÁRU				PéNZ	ÁRU
Államadósság.												
M. kir. állami pénztárj. adóm. 4 1/2%	100.05	100.55	18.	333.334	210							
Magyar aranyjárdék ... 4%	111.20	111.70	33.	20.000	500							
Magyar koronajárdék ... 4%	91.60	92.	22.	20.000	300							
Államkölcsön vaskapu czéjára 3%	75.50	76.50	12.	12.500	—							
1870. évi nyereségkölcsön ... 4%	228.	229.	16.	160.000	200							
Horvát-szlavon reg. kárt. kötv. 4 1/2%	98.50	99.50	20.	15.000	200							
Magyar földhitelint. kötvény 4%	92.75	93.75	12.	30.000	200							
Horvát-szlavon földhitelint. kötv. 4%	94.	95.	28.	60.000	400							
Tiszai és szegedi nyer. kölcson 4%	158.	164.	42.	150.000	400							
Egyesített járdék papírban 4 1/2%	96.70	97.20	25.	200.000	400							
Egyesített járdék csekkben 4 1/2%	96.70	97.20	38.	62.500	400							
Osztrák aranyjárdék ... 4%	115.25	115.75	105.	7.200	240							
Osztrák koronajárdék ... 4%	92.50	93.40	30.	100.000	500							
Osztrák államsorsj. 1860 ... 4%	162.	168.	12.	100.000	400							
Osztrák államsorsj. 1860 ... 4%	216.	222.	12.	375.000	920							
Osztrák államsorsj. 1864 ... 4%	310.	317.	50.	150.000	1400							
Bpest székessöv. kölcson adóm. 4%	90.75	91.75	170.	50.000	1000							
Bpest székessöv. kölcson adóm. 4%	89.50	90.50	32.	175.000	400							
Orsz. államkölcsön 1906. évről 5%	103.75	104.25										
Temes-Bégy. szab. kölcson ... 4%	93.	94.										
Záloglevek, elsőbbségek.												
Belvárosi takp. r.-t. ... 4 1/2%	93.	94.	35.	22.000	500							
Egyesült budapesti föv. takp. 4 1/2%	92.	93.	32.	10.000	500							
Ganz és társa kölcsönkötv. 4 1/2%	99.50	100.50	15.	10.000	200							
Hazai bank r.-t. 65 é. 4 1/2% kam. kötv.	102.	103.										
Kisb. orsz. földhitelint. 5%	102.	103.	25.	10.000	400							
M. agrár- és járdák. sz. kötv. 4 1/2%	98.50	99.50	32.	7.500	400							
M. agrár- és járdák. járj. v. kötv. 4 1/2%	98.50	99.50	700.	4.000	2000							
M. agrár- és járdák. záloglevél 4 1/2%	92.	93.	14.	15.000	200							
Magyar áll. takarékp. r.-t. 50 évr.	99.	100.	18.	5.000	200							
Magyar áll. takarékp. r.-t. 40 évr.	97.75	98.75	200.	2.000	600							
Magyar földhitelint. sz. talajl.	91.75	92.75										
Magyar jelzáloghitelbank ... 4 1/2%	99.	100.										
Magyar jelzáloghitelbank ... 4 1/2%	99.	100.										
M. jelzáloghitelb. közs. kötv. 4 1/2%	98.75	99.75	27.	20.000	200							
M. jelzáloghitelbank közs. kötv. 4%	92.	93.	16.	10.000	200							
M. jelzáloghitelb. nyer. kötv. 4 1/2%	120.	124.	80.	10.125	500							
Magyar orsz. közp. takp. ... 4 1/2%	91.75	92.75	12.	8.750	400							
Magyar orsz. közp. takp. ... 4%	98.50	99.50	18.	8.000	300							
Magyar takp. közp. jelz. ... 4 1/2%	92.50	93.50	20.	4.500	400							
M. takp. közp. jelz. közs. kötv. 4 1/2%	98.50	99.50	40.	8.000	300							
M. takp. közp. jelz. közs. kötv. 4%	92.50	93.50										
Orsz. közp. hitelszöv. kötv. 5%	99.	100.										
Osztrák-magyar bank ... 4%	97.70	98.70	18.	5.000	200							
Pesti hazai takp. közs. kötv. 4 1/2%	98.75	99.75	40.	38.000	200							
Pesti hazai takp. közs. kötv. 4%	91.75	92.75	30.	3.200	200							
Pesti hazai takp. záloglevél ... 4%	92.50	93.50	19.	20.000	200							
Pesti magy. keresk. bank ... 4 1/2%	96.25	100.25	52.	20.000	150							
Pesti m. keresk. b. közs. kötv. 4%	102.	103.	22.	4.000	300							
M. lezárt. és pénzváltós. 10 évről 4%	93.	94.	26.	17.000	20							
M. lezárt. és pénzváltós. 10 évről 4%	93.25	94.25	10.	19.000	200							
M. lezárt. és pénzváltós. 10 évről 4 1/2%	99.	100.	27.	80.000	200							
Adria m. tengerhajózási r.-t. 4 1/2%	99.50	100.50	12.	15.000	200							
Budapesti közuti vasp. társ. 4%	97.50	98.50	32.	110.000	200							

KÜLÖNFÉLÉK.

A kaczagó orkán.

Aludni készült a fáradt anyaföld,
S egyszer csak daczal, merészen szárnyat ölt.
És végigvágta rajt az őszi orkán;
Zöld felhőtáborit hópölygét mogorván,
Ködárbozába körmeit eresztve;
Az égkupolán át a végtelenbe
Rohan zsákmányával az ég kalóza;
A fekete irt büszkén behajózza,
Hányja, veti szét villámhorgonyát,
Felhőből-felhőbe tűznyilat dob át
S a meghasadt ég záporoknyét ontja.

Sír a fák repülő avarja, lombja
S arcába vág egy kullogó parasztnak,
S a zápor, hogy vigan paskolta, verte,
A szél is, hogy kalapját emelte:
Ajkára rut, káromló szók szaladtak
S miként az orkán háborgott a lelke,

Mérgét, dühét is fuldoklón lenyelte:
Amint az uton, fák közt meglapulva,
Egy kőszent nézett egykedvűn az utra,
A jámbor elő előtte megállt.
Torz képe bánó, hívő arcza vált
S valami imafélet morzsolgatótt.

Az őszi orkán csak tombolt, kaczagott.

Tuba Károly.

(A köztársasági érzelmi király.) Egy francia diplomata, aki hosszú ideig élt Rómában, az „Annales”-ban néhány anekdotát mond el II. Viktor Emánuel királyról. Mindenekelőtt a „Ré Gaiantuo” egyszerűségét és mérsékelt életmódját dicséri. II. Viktor Emánuel napjában csak egyszer evett és megelégedett a legegyszerűbb ételekkel. Ha hivatalos ebédeken vett részt, akkor rendszeren a tányrját meg az evőeszközait nézegette, míg a többiek ettek. Az említett diplomata IV. Henrikkel hasonlítja össze II. Viktor Emánuel. A kettőnek szelleme és egész lénye körülbelül ugyanaz volt — írja — és az legnagyobb dicséret, amit francia ró idegen uralkodóról mondhat, mert IV. Henrik az egyetlen francia király, akinek alakja a republikánusok előtt is rokonszenves. II. Viktor

Emánuel különben egyszer maga is republikánusnak vallotta magát, Egy francia diplomata, aki a második császárság korában magas állást töltött be, kovással a császárság bukása után Flórenczbe érkezett és ott hosszabban beszélgetett Viktor Emánuellel, aki akkor még az Arno-parti városban tartózkodott. A király nagyon érdeklődött a Franciaországban lezajlott dolgok iránt és megkérdezte vendégétől, hogy mit tud Napolen és Eugénia császárné sorsáról.

— Szegények — tette hozzá némi melanchóliával — szivemből sajnálom őket. Szerencsétlenségük nagyon elszomorít, mert sohasem fogom tudni elfelejteni, hogy mit tett értünk a császár. Különben — folytatta mosolyogva — ami vele történt, az előbb-utóbb mindnyájunkkal megeshetik. Ami engem illet, én nem sokat bánkódnám emiatt, mert veltaképen köztársasági érzelmi vagyok, a többi azonban valószínűleg nem ilyen könnyen venné a dolgot.

(A világ legkövérebb embere.) Mint Berlinből jelentik nekünk, a világ legkövérebb embere egy ottani panoptikumban látható. Az illető, aki Magdeburg vidékéről való, teherszállító vasuti kocsiban érkezett Berlinbe, mert a rendes személyszállító vasuti kocsiba nem fért be. A vasuti állomásról a panoptikumig egy butorszállító kocsiban ment, amelyre külön létra segítségével szállt fel. A világ legkövérebb embere, aki Colossus néven szerepel, 1.57 méter magas, 27 éves és 303 kilogrammot nyom.

(A burnótszippantás művészete.) A tizenhét században a burnótszippantás általánosan elterjedt divat volt, mindenkinek megvolt a maga diszes arany- vagy ezüst burnótszelencéje és a helyes szippantás művészetét hozzáértő mesterek tanították, akik az újságokban hirdették magukat. A „The Spectator” című angol folyóirat 1711. évi augusztus 8-iki számában például ez a hirdetés olvasható:

„A burnótszippantást a jó társaságban divó szabályok szerint tanítja Charles Lillie elődohányzó, Beaufort-Buildings.”

Velenczében a burnótszippantás módját külön kis törvénykönyv szabályozta, amelynek 13 rövidre fogott paragrafusa a következő volt: 1. Vedd elő jobb kezded a burnótszelencét. 2. Tedd át a balkezdedbe. 3. Kopogtasd meg a szelencét. 4. Nyisd ki. 5. Kínáld meg vele a társaságot. 6. Vedd újból át. 7. Hozd rendbe benne újból a burnót. 8. Vedd jobbkézed hüvelykébe és mutatóujja közé kevés burnót. 9. Mielőtt felszippantod, tartsd néhány pillanatra magad előtt. 10. Vidd az ujak közé fogott burnót az orrluk elé. 11. Szippantsd fel mindkét

orrlukkal egyszerre. 12. Ne torzítsd el az arcodat. 13. Zárd be a szelencét, tüsszents, fújd ki és tisztítsd meg az orrod.

(Milyen tulajdonsággal bírjon a nő?) Egy nagy francia napilap azzal az érdekes körkérdéssel fordult az olvasóhoz, hogy a nők mely tulajdonságait becsülik legtöbbszörre? A beérkezett feleletekből kitűnt, hogy körülbelül hetven olyan tulajdonság van, amely a nőt kívánatosá és becsessé teszi. A legtöbb szavazat sorra a következő tulajdonságokra esett: jóság, rendszeret, odaadás, takarékoság, gyöngédség, okosság és barátságosság. Legelső helyen áll a jóság, amelyre 19.308 szavazat esett, második helyen jóság, rendszeret, odaadás, takarékoság, gyöngédség 18.408 szavazattal. Az odaadás 17.904 szavazattal a harmadik helyre került, a hűség, türelem és szerénység pedig a nyolcadik, kilencedik, illetve tizedik helyen szerepel. Az akaratosság a huszonegyedik helyen áll. 2326 szavazat eleganciát követel a nőtől. Önérzetet és büszkeséget csak 528 szavazat követel a nőtől és így ez a két erény az ötvenkettedik és ötvenharmadik helyen áll. Tanulságos és egyúttal vigasztaló a modern nőre az, hogy alázatosságot csak 79 szavazó követel tőle, ami által ez a női erény az utolsó, vagyis hatvanadik helyre került.

(Szocialista kormányférfiak.) Franciaországban most tudvalevően a radikális szocialista párt van kormányon. E pártnak egyik főprogram-pontja a magánvagyon megszüntetése. Helyesebben ez a szocializmusnak egyik alapelve. Így hirdetik ezt tudományos könyvekben, röpiratokban és lapokban. De hogy ezt az elvet senki magára nézve kötelezőnek nem tartja, már mint a szocialisták vezérférfiai közül, ezt egy párisi lap igen ékesen szóló példákval illusztrálja. Franciaországban tudvalevően a múlt hetekben kormányváltás történt, a Briand-kabinet megbukott s helyét a Monis-kormány foglalta el. Tizenhat új miniszter és államtitkár lépett hivatalba. Nos, ezek közül az új szocialista kormányférfiak közül nem kevesebb, mint 8 tartozik a milliósok közé, vagyis akinek vagyoni állása az egymillió frankot megüti. Nem is vehetjük komolyan a francia kormány szocializmusát mindaddig, amíg azt nem olvassuk, hogy gömbölyded milliósokai közül valamely jótékony cél javára lemondottak. Ugyanaz a statisztikus még a következőket írja az új francia miniszterekről és államtitkárokról: Van közöttük három nőten, egy özvegy, a többi nő. A leg fiatalabb harminczhat esztendő, a legöregebb hetvenöt éves. Legnagyobb részük ügyvéd volt eddig, de van közöttük két újságíró, két professzor és egy bankár.

FÉRJ ES FELELÉSÉG

REGÉNY.

Irtta: J. LIES.

— Tudod, a lépcsőzetnek esigaszerü hajlása van s a forduló alatt egyik oldalon egy vakablakszerű mélyedés, a másik oldalán pedig a konyhába nyíló ajtó van építve, — folytatta Jörksen. — A szobalány vallomása szerint, mikor ide értek, mindkét oldalról előugrott egy férfi s mindkettőjüket megragadták. A többire, sajnos, már nem emlékezik tisztán. Azt mondja, hogy valamelyik hatalmas ütést mért a fejére, de azt már maga sem tudja, hogy az megtörtént-e.

— Igen, igen, és hol találtátok meg ezt a nőt? — kérdezte Hermann érdeklődéssel.
— Éppen ezt akartam elmondani, — sietett kiegészíteni elbeszélését Jörksen. — Bár szőgyenletes, de be kell vallanom, hogy csak a nyomozás második napján találtuk meg. Lenn volt a pinczében, s mint esendőreim mondják, szája be volt tömve egy durva kendővel. Ezt megtalálhatod a bűnjelek között. Természetesen eszméletlen kívül feküdt. Most a kórházban van.

— Szóval ez már nem érdekes. Hanem mondd csak, mit mondd arról a két férfiről?
— Azt állítja, hogy a hangról felismerne őket, az arczról nem, mert a sötétben semmit sem látott. Máskülönbén úgy írja le őket, mint rendkívül magas termetű embereket. Azt is mondotta, hogy megpróbálta kiszabadítani magát támadója kezei közül, de az olyan rettenetes erejű volt, hogy kezeit megmozdítani sem tudta.

— Ezt minden esetre czélszerű tudni. És mi a véleményed a bíró nejeről?
— Hogy érted ezt? — kérdezte Jörksen.
— Ismerted?
— Igen, ismertem. Végtelenül bájos,

fiatal asszonyka volt, férje körülbelül egy évvel ezelőtt hozta külföldről. Sokan azt beszélték róla, hogy varsói orosz nő, ki jóformán születése óta árva. Ez természetesen mende-monda is lehet, én magam erről sohasem győződtem meg.

— Hm, hm, — dörmögött Hermann. — És az a vöröskeresztes kártya?

— Nos igen, arról még annyit mondhatok, hogy egy villnai papirgyár készítménye. Legalább ezt állítják a papirkereskedők, kik től erre nézve véleményt kértem.

— Valami pisztolyról is beszéltél tudósításokban.

— Igen, de nem tartom valószínűnek, hogy ezt ugyanaz az ember vesztette el, aki a gyilkosságot elkövette.

— No hát, ez egy kicsit mégis elhamarkodott kijelentés.

— Nem, de hogy majd magad is be fogod látni, hogy így van. Az a fegyver annyira elnyűtt ócska jóság, hogy ki van zárva, hogy olyan ember, aki egy előre elhatározott büntényt akar elkövetni, ilyenmel induljon utnak.

— És hol találták azt a szerszámot?

— A helmendorfi domb alatt az erdőben.

— Ki hozta?

— Egy pásztor, aki a dombtetőn őrzi a községi nyáját.

— Még csak egy kérdést. Meg vagy győződve embereid megbízhatóságáról?

Jörksen egy pillanatra elgondolkodott.

— Azt hiszem, mind becsületes ember, bárha nem valami talantum egyikük sem.

— Ez nem volna baj. A fő az, hogy mindent elvégezzenek, amit rájuk biz az ember. Máskülönbén holnap majd magam fogok ennek utánna nézni.

— Nos, Hermann, mondd csak, mi a véleményed erről az ügyről? — kérdezte rövid hallgatás után Jörksen.

— Egyelőre csak annyit mondhatok

róla, hogy nagyon furfangos módon volt megcsinálva. Minden egyes mozzanata avatott kezekre vall. De most hagyjuk ezt, én már álmos vagyok s holnap igen korán kell kelniünk. Még a délelőtti folyamán sürgönyözni akarok Amsterdamba. Talán ott nagyobb eredményeket fogok elérni, mint Stockholmban; — tudod, ott még nem ismernek, — tette hozzá rövid vártatva s maga is elmosolyodott e kijelentésen.

Néhány perczig még szótlánul elmélázva ültek az asztal mellett s aztán mindkettlen nyugovóra tértek. Hermann csakhamar mély álomba merült, de Jörksen egész éjjel nem tudta lehunyni a szemét. Félálomban mindenféle rémképek rohanták meg agyát s nem tudott sehogyan sem szabadulni attól a gondolatától, hogy Hermann utitársait nem figyelik meg Stockholmban. Bár semmi különösebb jelentőséget nem tulajdonított ezek szereplésének, mégis az utolsó napok meddő bajszája annyira gyanakvóvá tette, hogy ugyszólván minden ismeretlen bűnöst vélt felfedezni. Talán, ha olyan értelmű sürgöny érkezik, hogy a stockholmi rendőrség elfogta őket, bosszankodott volna rajta, hogy komplikálják az ügyet, de így félelemmel töltötte el az a tudat, hogy a bűnösök esetleg még mielőtt rájuk tehetné kezét, biztonságba jutnak. Ismételten meghánytorgatta az ügyet elejétől végig s most úgy találta, hogy mindazon bizonyítékok, melyeket eddig összehalmozott, nagyon megbízhatatlanok. Nem volt megelégedve saját magával, mert úgy érezte, hogy sokkal hiszékenyebb volt, semmint szabadott volna lennie.

— Hát ha hazudtak. Hát ha csak félre akartak vezetni? — ötlött fel a kérdés agyában s hirtelen olyan erős izgalom vett rajta erőt, hogy kénytelen volt felkelni ágyából. Eszébe jutottak az elfogott pásztorok s ezzel a gondolattal kapcsolatban feltűnt előtte Nikolaj alakja is.

(Folyt. köv.)

se:
lyenként
esett az
A hő-
zó napi-
minimium
rakban a

lányog-
kál.
eles, hü-

Hőmér- séklet	
max.	min.
4	0
0	4
4	2
4	1
5	0
5	1
6	1
4	4
13	4
6	2
5	2
3	2
6	1
6	1
3	0
3	1
1	6
6	3
5	4
5	0
3	5
11	4
4	2
5	2
4	1
5	0
11	2
5	1

As

záró ár- olyam	Áru
4540	
250	
690	50
483	
210	
1190	
495	
385	
607	
50	
410	
3600	
228	
350	
550	
385	
880	
350	
650	
164	
360	
1500	
371	
510	
460	
299	
525	
520	
490	
386	
498	
318	
754	50
498	
297	
114	
1142	
360	
420	
754	50
118	
1145	
1905	
2352	
11755	
9545	
254	
9535	
19910	
24020	
11785	
9405	
9550	
25455	
500	

SZINHÁZAK.

Péntek, 1911. április 14-én.

Az összes színházak zárva.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz.

Waldmann Imre igazg.

Ma nagypénteken április 14-én nincs előadás.

Az összes helyiségek zárva. Holnap nagyszombaton

a remek áprilisi műsor

Kezdeté 8 órakor.

Husvét vasárnapján és hétfőjén Két-két ünnepi diszeloadás.

Kezdetek 1/4 és 8 órakor. **A saison utolsó délutáni előadásai.** Czélszerű a jegyeket előre megváltani. Jegyfelvétel előjegyzési díj nélkül 10-1-ig, és 3-6-ig a nappali pénztárnál.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté fél 9 órakor.

Ujdonsági 11 órakor! Ujdonsági

Lux a rendőrkutya.

Bobozat írták: Glinger és Taussig, ford. és átdolg. Steinhardt. 9 órakor!

Móritz bácsi szerelmes

Bobozat írták: Glinger és Taussig, ford. és átdolg. Steinhardt. Vasárnap, fél helyára, két délutáni előadás. Kezdeté fél 4 órakor. — 12 óra után a téli kertben cabarett és cigányzene.

Jegyek: d. e. 10-1-ig d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch Jakab-féle nagytársaságban Andrassy-ut 19. és a Hungaria tériben.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-7

Nagypénteken nincs előadás.

Nagyszombaton

Max Pallenberg

a „COUSIN PAMPOULETTE” czimszerepében és pompás magán-számával és a teljes, utólérhetetlen áprilisi műsor.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/9 óra or.

Szoknyanadrág a szerkesztőségben.

Bobóság, írta: Satyr.

Végre 11 órakor!

„Im Massenquartier”

Bobozat felvonásban. Írta: Firschfeld Lajos. Jegyek elővételben a nappali pénztárnál d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. — Könti különlegességi tőzsze, Andrassy-ut 29. és B-pronyi nagyvilágban, Rákóczi-ut 1. szám. 12 óra után az I-ső emeleti Casino de Parisban a világ legelső ének- és táncszínház fellépte.

200 ezer darab különféle dísz tárgyat nagy tibat feláron kiárusít.

Ortási raktár, állandóan 50 waggon választék üveg-, porcellánárú-, vasdény-, kelengye-, nászajándék-, konyha-berendezésből. Ingyen láda, ingyen csomagolás, nagyon szelíd kiszolgálás. Teljes vendéglői és kávéházi berendezések. 30% engedmény.

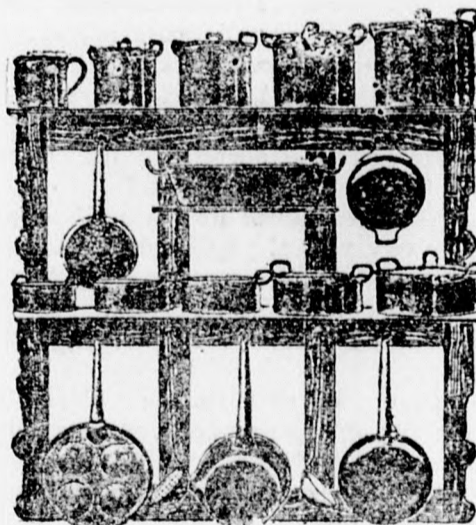
- Diszes függőlámpák ... 3 firtól 25 firtle
- 5 személyes metszett és mintázott üveg-készlet csak ... 6 firt 50 kr.
- 6 személyes kávé vagy tea-készlet, modern, aranyozva és festve ... 2 firt 10 kr.
- 6 személyes étkező-készlet aranyozva és festve ... 6 firt 25 kr.
- 6 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép ... 8 firt 25 kr.
- 12 személyes ebédlő-készlet, legfinomabb meiseni porcellán ... 18-100 firtig
- 12 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép, modern, aranyozva és festve, 42 tányér, mindenből 2 tál ... 20 firt
- Remek szép angol mosdó-készlet diszesen festve ... 4 firt 50 kr.
- 12 darab legprimább kék zománc fazek-lábos, 1/2 literől 5 literig ... 3 firt 50 kr.

Felülmúl mindent egészségi szempontból, tiszta aluminium ovenszköz, 6 kés, 6 villa, 6 kanál, 6 kávé-kanál, 6 ósszesen 24 drb, csak 6 firt.

Porcellán-Ház

Baross-tér 4. sz.

Aluminium világhírű excelsior védjegyű legjobb gyártmány lözöedény, csak egyedül nálam a legolcsóbb árban kapható, teljes konyhafelszerelés állvány nélkül 19 forint, állvánnyal 24 forint, mely áll a következő 25 drbból:

- 5 fazék 1/2, 1, 1 1/2, 2 1/2, 3 liter
- 5 labas 1/2, 1, 1 1/2, 2, 2 1/2 liter
- 5 fedő
- 1 sütőtepsi 30 cm.
- 1 tojássütő 16 cm.
- 1 omlétesítő 20 cm.
- 1 tejforraló 1 1/2 cm.
- 1 tükörtojássütő 4 szemmel
- 1 passzhozó szita 14 cm.
- 1 merítő 8 cm.
- 1 habzókanál 8 cm.
- 1 olajmérés
- 1 teaszűrő
- 25 darab

Darabonként igen kedvező ár!

Fazék	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3
Lábos	1/2	1	1 1/2	2 1/2	3

Fedők nagyság szerint.
-40 -70 1.- 1.30 1.90 2.30 firt

Nem tetszés esetén a pénzt szívesen visszaadjuk.
Takács Porcellán-ház
Budapest, Baross-tér 4. szám.

CIRKUSZ BEKETOW

VÁROSLIGET. TELEFON: 107-46.

1911. április 15-én, szombaton este 8/8 órakor:

nagy megnyitó diszeloadás

szenzációs, teljesen új műsorral.

Husvét vasárnapján és husvét hétfőn naponta 2 nagy előadás d. u. 4 és este 8/8 órakor

a teljes megnyitó műsorral, ugy a délutáni mint az esti előadásokban.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerecsen-utca 35. szám.

Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Két szenzációs darab!

Die Sedernacht.

Lebensbild von I. Lateiner. Musik von Friesl.

Trom, Trom, Trom . . . bitás!
Bobozat egy felvonásban.

A szezon eseménye:

Turl Wiener, a legkedveltebb bécsi komikus vendégfellépte, saját nagysikerű műsorával. **Meltzer Adoll, Littmann Pepl, Meltzer Anna, Alphonse Wallards,** a csoda-gyerek és még sok új attrakció. Az emeleti téli kertben 40 szép nő fellépte. — Új sláger számok. — Reggelig cigányzene. — Kezdeté éjféltkor.

Royal Cabaret

A Royal Orfeum épületében (VII., Erzsébet-körút 31.) Budapest legelőkelőbb éjféltutáni szórakozó helye.

Éjfel 12 órakor ének- és táncelőadás 44 női szépség felléptével. Ezek között: Helene Lanna, Alma Be toni, Viola Valasco, Renee Rejane, Amanda Marion, Zozé, Heddy Platt, 4 Rocking Girls, Selma Bressendorf, Agi Norma, Louise Frippon, Elise Sareno, Severa, Carlotta Wolter, Toto Ruffat Bey, Grete Carlies, La Marcelle, Váradi Adél, Szép Erzsé, Marica Stoiowa, Eleki kettős, Mimi Corintha, Antal Iren Arany Sari, Lulu Rascal, Annie Neumann, Stella Black, Schwarz, stb. stb. Belépődíj: 1 korona. — Egy óra után szabad bemenet. — Cigányzene. — Keringőverseny. — Reggel 5 óráig Kukó Vince és zenekara.

Csecsemő kelengyék

és hyg. „Tetra” cikkek

legjobb beszerzési forrása

Kunz Áruház Budapest, V. ker., Deák Ferenc-utca 10. szám.

TOST ÉS MOLNÁR

kereskedelmi, díszítő- és tájkertészeti BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Elvállal ablak és erkélydíszítéseket, Kertek, parkok tervezését, alakítását, fenntartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden szakba végő munkát. : : : :

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75. Külső telep: Gyarmat-utca 25.

BUTOR

készpénzert és részlete. Nem kell banknál törlesztet és semmiféle kamat nem számítatik. Háló-, ebédlő-, úri- és szalonberendezések, ortási választék, egyszerű és modern kivitelben.

FUCHS BODOG butornagykereskedő Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. Arjegyziék ingyen.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekében felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmunkában szabadalmazott, különösen páratlan ezélszerőségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötők**ről prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő ígé- **Műláb** a lehető leg- **Műkéz** a legizlésebb **Műfüző** nyeknek is megfelel jobb kivitelben kiállításban

Támgepek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Réz- és vaságyak minden kivitelben.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
Pap lan Pap lan Pap lan

Kárpitosáru-, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kerubutor, ernyő és sátor, minden mérethez megrendelés szerinti is. Gyógykezelő fehér és szürkepokrócsok, gyapju- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, szövet- és eszpefüggönyök, ágylámpák, butorszövegek és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszékek és keresztelőkészleteket a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig

Szálkoda-, intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

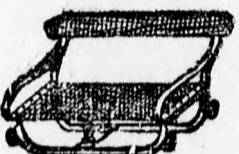
GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Árjegyzék bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

Betegtolókosárak.

Sodronyos lecsúszlós minden mérethez 80.- kor.

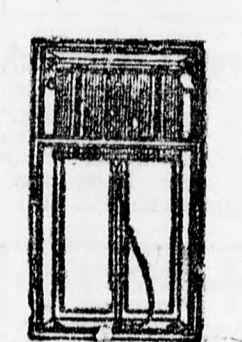
Összeoszukható vaságy kivétel 3 matracal 22.- kor.

Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Gyermekkosárak nagy választékban.

Reolletták, Jalousinok és nádroletták minden mérethez készíttetnek.

ÁGYTOLLAK, „MARABU“-hoz,

Ágytoll-gőztisztítás. VII., Károly-körút 7. (A háztól való el- és visszaszállítás még aznap díjtalanul eszközöltek.)
(Telefon 71-25.)

Lebilincselő, érdekfeszítő új ifjusági iratok!

Cserna grófja az idegenek légiójában
Kalandos regény.

A kék hegyek kincse
Kalandos regény. Minden kötetben 12 eredeti képmelléklet!

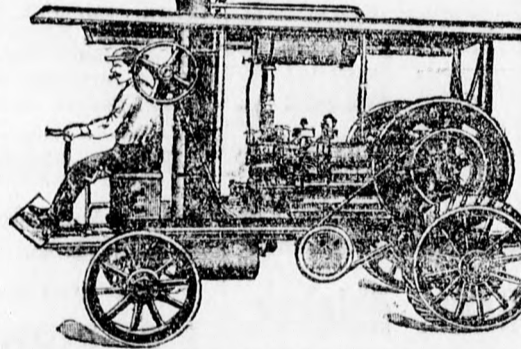
Irtó EMILIO SALGARI
(AZ OLASZ VERNE).
FORDÍTOTTA ZIGÁNY ÁRPÁD

SALGARI neve ma még ismeretlen Magyarországon, de a külföldön évtizedek óta csak az ő műveit olvassa a serdülő fiatalság. Színes, eleven leírásai kalandos világrészekbe viszik az olvasót, tanítanak és lelkesítenek. Az erős akarat, a szilárd jellem s a törhetlen kitartás erényei diadalmasan Salgari művészi megkonstruált gyönyörű elbeszéléseiben. ::

Minden kötet pazar kiállítású, dombornyomású művészi címlappal **ára 3 kop.**

Kiadta az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részv.-társ. (Budapest, VII., Rákóczi-út 54. sz.) Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

A legjobb benzínmotoros magánjárárokat

a világhírű angol „Campbell” motorgyár egyedüli vezérképviselője

Korányi Viktor

szállítja. A legtartósabb, a legjobb szerkezetű, a legbiztosabb üzemű. ::

Olasz árak! Olasz üzem! Kedvező fizetési feltételek! Több évi jótállás! Vevőket a motorkezelésben díjmentesen oktattunk ki. Kívánatra díjmentes költségvetéssel és felvilágosításokkal szolgál.

KORÁNYI VIKTOR
Bpest, Liszt Ferenc-tér 9.

Csak 6 K-ért

küldök 4 1/2 kilót tevő, 56 darab finom enyhe

toilett-szappant,

mely a sajátosnál némileg elformálódott, rózsás, gyöngyvirág, moschus, pacsuli illattal. Igen ritka alkalmi vétel elárulásoknak, szállodáknak, fürdőknek és háztartások számára. Szétküldés készpénz ellenében vagy utánvétellel (egy 70 fill. több.) Szétküldi

A. BÜCHLER
Wien, II/829 Praterstrasse 57.

Heveny vagy idült bujakór - bántalmak

ur y görvénykór, borbajok, rheuma, (izzag, fehérvér stb) s romlott vértől származó egyéb bajoknak, mint mirigydaganat, rheumatizmus, a száj, gégé, nyakcsonti, daganatok, oncosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökös bujakóros bántalmak esetében, a legmeggröztöttebb s minden gyógykezeléssel dazoló betegségből biztos és gyors gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak. Ennél egyetlen és legjobb vértisztító szert és még számos kitanítékban részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.- kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22. szám.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 30 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztést, hólyagbajt, sebeket, bujakórt (syphilit), borbajokat, elyngült férfibajt, idősebbeknél is, onfertőzést és annak utóba. Jait, ideg- és hátrgerinobajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 10-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levél útján is biztos gyógyulást találunk azok, kik személynél nem jelenhetnek meg, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszereket utasítással kívánatra küldetnek.

„ILONA” TEAVAJ

édes tejszínből készült legfinomabb csemegevaj.

(Törvényesen védve) Vidékre 1/4, 1/2, 1/2-es adagokban 5 kg-os postacsomagokban, helyt utánvét mellett 17 koronáért szállítunk Szántó Samu és Szántó Adolf VII., István-ut 67. sz. Telefon 59-48. - Vidékre 5 kilogrammos csomagokban 1/4, 1/2, 1/2 adagokban bérmentve, utánvétellel 16 koronáért.

ÉLŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN

BUKÁRTÉLEPÉSI
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEGERENDELÉSEKRE KIVÁLO GONDOT FORDITOK.
ÁRJEYZÉK 2000 PÁRÁZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

